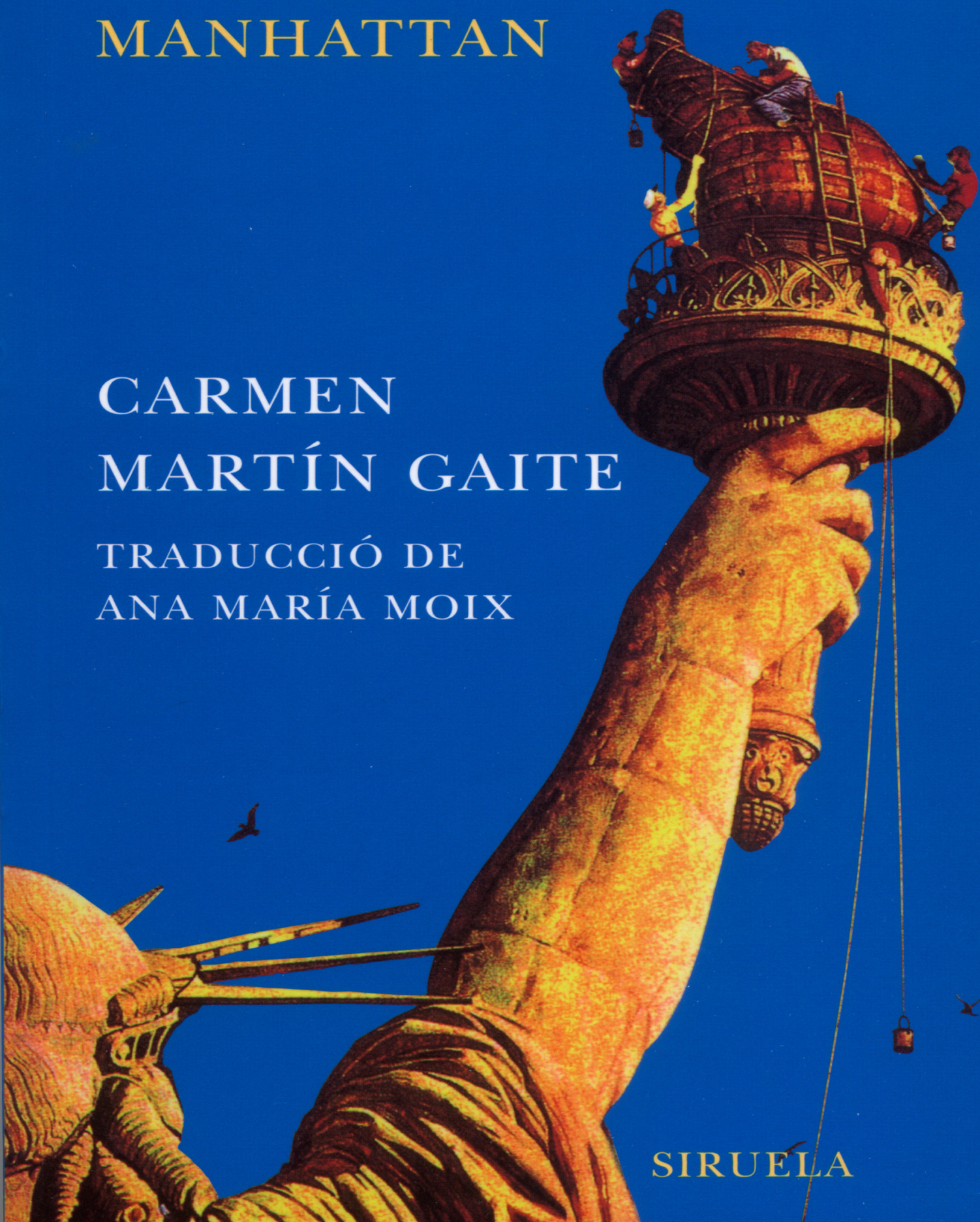

LA CAPUTXETA A MANHATTAN

CARMEN
MARTÍN GAITÉ

TRADUCCIÓ DE
ANA MARÍA MOIX

SIRUELA

LA CAPUTXETA A MANHATTAN

CARMEN
MARTÍN GAITÉ

Traducció de
Ana María Moix

Il·lustracions de l'autora

 Siruela

ÍNDIX

COBERTA

LA CAPUTXETA A MANHATTAN

PRIMERA PART. SOMNIS DE LLIBERTAT

U. Dades geogràfiques d'algun interès i presentació de la Sara Allen

DOS. Aurelio Roncali i El Regne dels Llibres. Les farfanies

TRES. Viatges rutinaris a Manhattan. El pastís de maduixa

QUATRE. Evocació de la Gloria Star. Els primers diners de la Sara Allen

CINC. Festa d'aniversari al xinès. La mort de l'oncle Josef

SEGONA PART. L'AVENTURA

SIS. Presentació de miss Lunatic. Visita al comissari O'Connor

SET. La fortuna del Rei dels Pastissos. El pacient Greg Monroe

VUIT. Trobada de miss Lunatic amb la Sara Allen

NOU. Madame Bartholdi. Un rodatge de cinema frustrat

DEU. Un pacte de sang. Dades sobre el plànol per a arribar a l'Illa de la Llibertat

ONZE. La Caputxeta a Central Park

DOTZE. Els somnis d'en Peter. El passadís subaquàtic de madame Bartholdi

TRETZE. Happy end, però sense tancar

CRÈDITS

LA CAPUTXETA A MANHATTAN

Dedicatòria: A en Juan Carlos Eguillor, per la respiració boca a boca que ens va practicar a la Caputxeta i a mi, perdudes a Manhattan a finals d'aquell horrible estiu.

Primera part

SOMNIS DE LLIBERTAT

A veces lo que sueño creo que es verdad, y lo
que me pasa me parece que lo he soñado antes...
Además, lo que ha pasado no está escrito en ninguna
parte y al fin se olvida. En cambio, lo que está
escrito es como si hubiera pasado siempre.

(Elena Fortún, *Celia en el colegio*)

U

Dades geogràfiques d'algun interès i presentació de la Sara Allen

La ciutat de Nova York sempre apareix molt confusa als atlas geogràfics i qui hi arriba s'hi fa una mica d'embolic. Està formada per diversos districtes, assenyalats al mapa de carrers amb colors diferents, però el més conegut de tots és Manhattan, que imposa la seva llei als demés districtes i els empetiteix i els enlluerna. Li acostuma a correspondre el color groc. Surt a les guies turístiques, al cinema i a les novel·les. Molta gent creu que Manhattan és Nova York, però simplement forma part de Nova York. Una part especial, això sí.

Es tracta d'una illa en forma de pernil amb un pastís d'espínacs al bell mig que s'anomena Central Park. És un gran parc allargat per on resulta excitant caminar-hi de nit, tot amagant-se de tant en tant darrera els arbres per por als lladres i als assassins que volten per tot arreu, i tot traient una mica el cap per veure brillar els llums dels anuncis i els gratacels que flanquegen el pastís d'espínacs, com un exèrcit d'espelmes enceses per a celebrar l'aniversari d'un rei mil·lenari.

Però als rostres de les persones grans no s'hi veu alegria quan creuen el parc ràpidament en taxis grocs o grans cotxes de xarol, pensant en els seus negocis i mirant nerviosos el rellotge de polsera perquè arriben tard a alguna banda. I els nens, que són qui més gaudirien d'aquesta aventura nocturna, sempre són a dins de casa seva mirant la televisió, on hi apareixen moltes històries que els adverteixen dels perills de sortir de nit. Canvien de canal amb el comandament a distància i només veuen gent que corre fugint d'alguna cosa. Els entra la son i badallen.

Manhattan és una illa entre rius. Els carrers que queden a la dreta de Central Park i corren en sentit horitzontal acaben a un riu que s'anomena East River, ja que està a l'est, i els que queden a l'esquerra finalitzen a un altre riu: el riu Hudson. Ambdós rius s'abracen l'un amb l'altre tant per dalt com per baix. L'East River té força ponts, tots complicats i misteriosos, que uneixen l'illa per aquella banda amb altres barris de la ciutat, un dels quals s'anomena Brooklyn, com el famós pont que hi condueix. El pont de Brooklyn és el darrer, el que queda més al sud, té molt tràfic i està engalanat amb fils de llums que formen un

fistó i que de lluny semblen fanals de revetlla. S'encenen quan el cel es comença a posar malva i tots els nens han tornat de l'escola en autobusos per tancar-se a casa seva.

Vigilant Manhattan per la part de sota el pernil, on es barregen ambdós rius, hi ha un illot amb una enorme estàtua de metall verdós que du una torxa al braç aixecat i a la que tots els turistes del món venen a visitar. És l'estàtua de la Llibertat, viu allà com un sant al seu santuari, i a les nits, avorrida de que l'hagin retratat tants cops durant el dia, s'adorm sense que ningú no se n'adoni. I aleshores comencen a succeir coses estranyes.

No tots els nens que viuen a Brooklyn s'adormen a la nit. Pensen en Manhattan com el lloc més proper i alhora el més exòtic del món, i el seu barri els hi sembla un poble perdut on mai no hi passa res. Se senten esclafats sota un núvol dens de ciment i vulgaritat. Somien que creuen de puntetes el pont que uneix Brooklyn amb l'illa que brilla a l'altre banda i on imaginem que tothom es desperta ballant en locals entapissats de miralls, tirant trets, fugint amb un cotxe d'or i visquent aventures misterioses. I és que quan l'estàtua de la Llibertat tanca els ulls, passa la torxa de la seva vigília als nens sense son de Brooklyn. Però això no ho sap ningú, és un secret.

Tampoc no ho sabia la Sara Allen, una nena pigada de deu anys que vivia amb els seus pares al catorzè pis d'un bloc de vivendes força lleig, Brooklyn endins. Però l'única cosa que sí sabia és que quan els seus pares treien la bossa negra de les escombraries, es rentaven les dents i apagaven el llum, tots els llums del món li començaven a córrer pers dins el seu cap com una roda de focs artificials. I, de tant en tant, això li feia por, perquè li semblava que aquella força l'aixecava del llit, enlaire, i que ella podia sortir volant per la finestra sense poder fer-hi res.

El seu pare, el senyor Samuel Allen, era lampista, i la seva mare, la senyora Vivian Allen, als matins tenia cura de gent gran a un hospital de maons vermells envoltat d'un reixat de ferro. Quan tornava a casa, es rentava les mans amb molta aplicació, perquè sempre li feien una mica d'olor de medicina, i es posava a la cuina a fer pastissos, que era la gran passió de la seva vida.

El pastís que millor li sortia era el de maduixa, una autèntica especialitat. Ella deia que el reservava per a les celebracions solemnes, però no era cert, perquè el plaer que experimentava al veure'l acabat de fer era tan gran, que s'havia convertit en un vici rutinari, i sempre trobava, al calendari o als seus propis records, alguna data capaç de servir-li de justificació per a qualsevol celebració. Tant cofoia estava la senyora Allen del seu pastís de maduixa, que mai no va voler donar la recepta a cap de les seves veïnes. Quan l'insistien tant que no li

quedava més remei que fer-ho, canviava les quantitats de farina o de sucre per tal de que, a elles, els hi sortís sec i recuit.

—Quan em mori —li deia a la Sara, picant-li l'ullet—, deixaré dit al meu testament on guardo l'autèntica recepta, perquè puguis fer el pastís de maduixa als teus fills.

«No penso fer mai pastissos de maduixa als meus fills», pensava la Sara. Perquè havia arribat a avorrir aquell gust de cada diumenge, de cada aniversari i de cada festa assenyalada.

Però no gosava dir-ho a la seva mare, de la mateixa manera que tampoc gosava confessar-li que no li feia cap il·lusió tenir fills i engalanar-los amb sonalls, xumets, pitets i llacets, ni tampoc gosava dir-li que, de gran, volia fer de actriu i passar-se tot el dia prenent ostres amb xampany i comprant-se abrics amb coll d'ermeni com el que duia la seva àvia Rebeca quan era jove a una foto que apareixia al començament d'un àlbum familiar i que, a la Sara, li semblava l'única imatge fascinant de tota la col·lecció. A quasi totes les altres fotos apareixien persones difícils de distingir entre sí, assegudes al camp al voltant d'unes tovalles a quadres o a la taula d'algun menjador on s'hi celebrava una festa oblidada: el pastís era la petjada omnipresent. Entre el menjar sempre hi havia restes de pastís o un pastís sencer; i, a la nena, li avorria mirar a aquells grups de comensals somrients perquè, ells també, tenien cara de pastís.

Rebeca Little, la mare de la senyora Allen, s'havia casat varies vegades i havia estat cantant de *music-hall*. El seu nom artístic era Gloria Star. La Sara ho havia vist escrit a alguns vells programes que l'àvia li havia ensenyat. Els guardava tancats amb clau a un petit moble de tapa ondulada. Però ara ja no duia colls d'ermeni. Ara vivia sola a Manhattan, a la part de dalt del pernil, a un barri més aviat pobre que es deia Morningside. Era molt afeccionada al licor de pera, fumava tabac de picadura i la memòria li fallava un mica. Però això no li succeïa perquè fos massa vella, sinó perquè, a força de no explicar les coses, la memòria es rovella. I la Gloria Star, tan xerrameca temps enrera, no tenia ningú a qui enamorar amb les seves històries, que eren moltes, i algunes d'elles inventades.

La seva filla, la senyora Allen, i la seva néta, la Sara, anaven a veure-la i a endreçar-li una mica la casa cada dissabte, perquè a ella no li agradava gens ni mica netejar ni endreçar. Es passava el dia llegint novel·les i tocant *foxs* i *blues* en un piano negre molt desafinat. Així doncs, per tot arreu s'apilaven diaris, roba sense penjar, ampolles buides, plats bruts i cendrers plens de burilles de tota la setmana. Tenia un gat blanc, cançoner i mandrós, que responia al nom de Cloud, però que només obria els ulls quan la seva mestressa es posava a tocar el piano; la resta del temps el consumia dormisquejant damunt una butaca de vellut de color verd. La Sara tenia la impressió de que la seva àvia tocava el piano amb l'única intenció de que el gat es despertés i li fes una mica de cas.

L'àvia mai no anava a visitar-los a Brooklyn ni tampoc els trucava per telèfon, i la senyora Allen es queixava de que la seva mare no volgués anar a viure amb ells per tal de tenir-ne cura i donar-li medicaments com feia amb els vellets del seu hospital.

–Ells em diuen que soc el seu àngel de la guarda, que ningú empeny un carret de rodes tant amorosament com jo. Quin destí més trist! –sospirava la senyora Allen.

–No ho entenc. No dius que t'agrada, aquesta feina? – la tallava el seu marit.

–Sí.

–Doncs, què és el que et sembla tant trist?

–Pensar que uns malalts desconeguts m'estimen més que la meva pròpia mare, que no em necessita per a res.

–Ella no està malalta –replicava el senyor Allen–. A més a més, no t'ha dit un munt de vegades que li agrada viure sola?

–És clar que m'ho ha dit.

–Doncs deixa-la estar.

–Em fa por que la robin o que li passi res. Li pot agafar un atac de cor, de sobte, pot deixar-se el gas obert a la nit, pot caure pel passadís... –deia la senyora Allen, que sempre preveia desastres.

–Què vols que li passi! No li passarà res –deia ell–. Aquesta dona ens enterrarà a tots. És molt llarga, la teva mare!

El senyor Allen sempre anomenava «aquesta dona» a la seva sogra. La menyspreava perquè havia estat cantant de *music-hall*, i ella el menyspreava a ell perquè era lampista. La Sara s'havia assabentat d'aquest i d'altres assumptes familiars degut a que el seu dormitori i el dels seus pares estaven separats per un envà molt prim i, com sempre s'adormia més tard que ells, alguna nit els sentia discutir.

Quan la veu del senyor Allen pujava molt de to, la seva dona li deia:

–No parlis tant fort, Sam, que la Sara pot sentir-nos.

Aquesta era una frase que la nena recordava des de la seva més tendra infància. Perquè, ja en aquells temps (fins i tot més que ara) s'havia acostumat a espiar les converses dels seus pares a través de l'envà.

Sobre tot per veure si hi sortia el nom del senyor Aurelio. Durant aquelles nits confuses dels seus primers insomnis infantils, la Sara somniava molt amb el senyor Aurelio.

DOS

Aurelio Roncali i El Regne dels Llibres. Les farfanies

La Sara havia après a llegir tota sola quan era molt petita, i li semblava el més divertit del món.

–Ha sortit llesta de veres –deia l'àvia Rebeca–. Jo no conec cap nena que hagi parlat tant clar com ella abans de començar a caminar. Deu ser un cas únic.

–Sí, és llesta –contestava la senyora Allen–, però fa unes preguntes molt estranyes; bé, vull dir preguntes que no són normals en una nena de tres anys.

–Com per exemple?

–Què és morir-se. I què és la llibertat. I també què és casar-se. Una veïna meva diu que potser hauria de dur-la a un psiquiatra.

L'àvia reia.

–Deixa't estar de psiquiatres i de romanços! El que cal fer amb els nens és respondre a tot allò que pregunten, i si no els vols dir la veritat, perquè potser ni tu mateixa saps el que és la veritat, aleshores els expliques un conte que sembli verídic. Diga-li que vingui, que jo, respecte a això de casar-se i de què és la llibertat, li puc ben bé obrir els ulls.

–Déu meu! Quan parlarà seriosament, vostè, mare? No sé a quina edat espera posar seny.

–Jo, mai. Posar seny deu ser avorridíssim. Per cert, a veure si m'envies la Sara algun diumenge, o l'anem a buscar nosaltres: l'Aurelio la vol conèixer.

L'Aurelio era un senyor que aleshores vivia amb l'àvia.

Però la Sara mai va arribar a veure'l. Sabia que tenia una botiga de llibres i joguines antigues, a prop de la catedral de Sant Joan el Diví, i de vegades li enviava algun regal mitjançant la senyora Allen. Per exemple, un llibre amb la història d'en Robinson Crusoe explicada per a nens, un altre llibre amb la de l'Àlicia al País de les Meravelles i un altre amb la de la Caputxeta Vermella. Van ser els tres primers llibres que va tenir la Sara, fins i tot abans de llegir bé. Però aquells llibres duïen uns dibuixos tant detallats i tant preciosos que permetien conèixer a la perfecció els personatges i imaginar els paisatges on succeïen les diferents aventures. Tot i que no eren tant diferents, perquè l'aventura principal

consistia en el fet de que tots ells anaven sols pel món, sense cap mare ni cap pare que els dugués agafats de la mà, fent-los advertències i prohibicions. Per l'aigua, per l'aire, per un bosc, però tots anaven sols. Lliures. I naturalment podien enraonar amb els animals: això li semblava lògic a la Sara. I que l'Alícia canviés de mida, ja que a ella, als seus somnis, també li passava. I que el senyor Robinson visqués a una illa, com l'estàtua de la Llibertat. Tot estava relacionat amb la llibertat.

Abans de saber llegir correctament, la Sara afegia coses a aquells contes i inventava finals diferents. La il·lustració que més li agradava era la que representava la trobada entre la Caputxeta vermella i el llop a una clariana del bosc. Ocupava tota una pàgina i la Sara no es podia estar de mirar-la. En aquell dibuix, el llop tenia tanta cara de bo, d'estar demanant afecte, que la Caputxeta, és clar, li responia confiant en ell, amb un somriure encantador. La Sara també hi confiava, en ell, no li feia cap mena de por, era impossible que un animal tan simpàtic pogués menjar-se ningú. El final del conte era erroni. I el final del de l'Alícia, també, quan diu que tot ha estat un somni: cal dir-ho? I en Robinson no hauria de tornar al món civilitzat, si s'hi trobava tan bé a l'illa. A la Sara, el que menys li agradava dels contes era com acabaven.

Un altre regal que va portar un dia la senyora Allen de part de l'Aurelio fou un plànol de Manhattan, que anava dins un fullet de color verd amb un munt d'explicacions i de dibuixos. Al desplegar-lo amb l'ajut del seu pare, i guiada per les seves explicacions, allò que la Sara va entendre d'entrada va ser que Manhattan era una illa. La va mirar durant una bona estona.

–Té forma de pernil –digué.

Al senyor Allen l'ocurrència de la seva filla li va fer tanta gràcia que la va explicar als seus amics, als quals va divertir molt, tant que va esdevenir una nomenclatura popular. «No, home, allò es troba a la part alta del pernil, com diu la noia d'en Samuel». I, quan el seu pare la duia algun diumenge amb ells, els que ja la coneixien la presentaven als altres com «la nena que havia inventat allò del pernil». La Sara, però, que no ho havia dit per fer gràcia, no se sentia a gust amb el fet de que riguessin tant. La veritat és que els amics del seu pare sempre reien per tot i eren bastant ximpls. A més a més es passaven el dia parlant de beisbol. Ella, a l'Aurelio, se l'imaginava diferent.

Pensava en ell sovint, amb aquella barreja d'emoció i curiositat que desperten en nosaltres els personatges amb els quals no hem parlat mai i que tenen una història que imaginem misteriosa. Com el barreter de l'Alícia al país de les meravelles, com l'estàtua de la Llibertat, com en Robinson en arribar a l'illa. L'única diferència era que, aquests personatges, els seus pares no els anomenaven a les seves converses i, en canvi, a l'Aurelio, sí. I tot sovint. –Però, qui és l'Aurelio? –preguntava la Sara a la seva mare, tot i que no confiava massa

en rebre una resposta satisfactòria, doncs les respostes de la seva mare mai no ho eren.

–El marit de l'àvia.

El senyor Allen reia quan sentia dir això a la seva dona.

–Sí, sí...marit... La gent anomena marit a qualsevol cosa.

–Així, doncs, és el meu avi?

La senyora Allen donava un cop de colze al senyor Allen i li feia un gest molt estrany amb les celles. Aquest era l'avís de que més s'estimava canviar de conversa.

–No l'inflis el cap a la nena, Sam! –protestava la senyora Allen.

–Però, és o no és el meu avi?

–El cert és que a la teva àvia la tracta com a una reina –deia ell–. Com a una autèntica reina. Els reis de Morningside!

–No facis cas al teu pare. Sempre està de broma, prou que ho saps –deia la senyora Allen.

Sí. La Sara ho sabia. Però no aconseguia entendre les bromes de les persones grans, perquè no tenien ni solta ni volta. I allò que menys gràcia li feia era que els adults les empressin a fi de respondre preguntes que per a ella eren molt serioses.

No obstant, el fet de saber que l'Aurelio tractava a l'àvia com a una reina va tenir el seu pes per avivar les fantasies de la Sara. És clar: era un rei. I la nena no necessitava cap mena d'aclariments al respecte. Si no la deixaven anar a veure el país que aquest rei governava, s'estimava més inventar-se'l ella mateixa.

La llibreria de vell de l'Aureli Roncali es deia Books Kingdom, és a dir, El Regne dels Llibres, i el segell, estampat a la primera pàgina de cada llibre, representava una corona de rei damunt un llibre obert. La Sara tenia moltes ganes d'anar a aquella botiga, però mai no la hi portaven, perquè deien que estava massa lluny. S'imaginava la botiga com un país petitó, ple d'escalas, de recolzes i de casetes minúscules, amagades entre prestatges de colors i habitades per uns éssers diminuts, amb ales i barrets acabats en punxa. El senyor Aurelio sabia que vivien allí, tot i que també sabia que només sortien de nit, tot just quan ell ja se n'havia anat i havia apagat els llums. Però a ells això tant els hi feia, doncs eren fosforescents a la foscor, com els cucs de llum. Segregaven una mena de teranyina, també lluminosa, i es despenjaven pels fils brillants per tal de poder traslladar-se d'un prestatge a l'altre, d'un barri del regne a un altre. Es ficaven entre les pàgines dels llibres i explicaven històries que hi quedaven dibuixades i escrites. El seu llenguatge era un brunzit com de música de jazz,

però es tractava d'un bronzit xiuxiuejat. L'única condició per a poder viure a Books Kingdom era saber explicar històries.

Però de sobte, la Sara, quan estava inventant aquesta història i somiava en viure, també ella, a Books Kingdom, encara que s'hagués de empetitir com l'Alícia, es quedava amb la mirada clavada a la paret de la casa on de veres vivia, a Brooklyn, d'on gairebé mai sortia. I era com despertar, com caure dels núvols del país de les meravelles. Aleshores, les preguntes assenyades se li amuntegaven. Per exemple, per què el rei d'aquella tribu de contistes nans i fosforescents li enviava regals. I per què ella no el podia conèixer, si els seus pares parlaven d'ell com si el coneguessin. Per què no venia ell en persona a portar-li els llibres? Era alt o més aviat baix? Jove o vell? I, sobre tot, era amic seu o no?

–Avi teu no ho és pas, fica-t'ho bé al cap –li va dir la seva mare un dia que la nena li va tornar a donar la llauna amb les seves preguntes.

I, per acabar de convèncer-la, havia anat a buscar l'àlbum familiar i li havia assenyalat una fotografia molt borrosa de les primeres pàgines, on hi apareixia una dona molt bella i molt alta vestida de blanc i agafada del braç d'un home molt més menut que ella i que mirava l'objectiu de l'aparell de fotografia amb cara d'esglai.

–Fixa-t'hi bé. Aquest és el teu avi Isaac, que en pau descansi. O sigui el meu pare. I ella és la mare. Està clar?

–No massa –digué la Sara, sense gaire interès.

–Doncs s'ha acabat. Són els teus avis i ja n'hi ha prou d'aquest color.

El tema dels parentius, de tant estrany que era, a la Sara la avorria i no li produïa tanta curiositat com d'altres, així que en el fons tant li feia que l'Aurelio no fos el seu vertader avi.

Morningside és un barri de Manhattan que, com ja s'ha dit, cau al nord, a la part alta del pernil. Abans de néixer la Sara, l'àvia també vivia a Manhattan, però al sud, tot just a l'altre banda de l'East River. La Sara estava acostumada a sentir parlar a la seva mare amb nostàlgia d'aquella casa, on la senyora Allen també hi havia viscut de soltera. L'anomenava «la casa de l'avinguda C». I semblava trobar-la a faltar, sobretot perquè estava més a prop de Brooklyn que l'altre i s'hagués trigat menys en arribarhi. Però mai no esmentava cap altre qualitat que fes entreveure si era bonica o lletja.

Quan la Sara estava a punt de néixer –va arribar al món tres anys després de que els seus pares es casessin–, l'àvia Rebeca s'havia traslladat amb aquell misteriós marit –o el que fos– al barri de Morningside, prop d'on ell tenia la llibreria de vell. Aquella era l'única casa de l'àvia que la Sara havia conegut, però el cert és que durant els primers anys de la seva infància hi havia anat més aviat

poc sovint. Perquè, en aquella època, en els temps de l'Aurelio, gairebé mai no hi portaven a la nena, i fins i tot la senyora Allen no hi anava massa. I donat que a l'edat en que un infant aprèn a llegir i a somiar és quan tot allò que es desconeix apareix envoltat de màgia, a la Sara el barri de Morningside li semblava molt més distant i irreal del que veritablement era, la catedral de Sant Joan el Diví un castell encantat, i aquella casa de Manhattan, les finestres de la qual permetien veure un parc allargat i solitari, una casa de novel·la.

Però la Sara, per molt llesta que fos, encara no havia llegit mai cap novel·la, i quan després va llegir-ne, recordava com imaginava, de petita, la casa de Morningside i va reafirmar-se en la idea de que, sí, per a ella havia estat una casa de novel·la.

Les primeres fantasies de la seva infantesa s'havien teixit al voltant d'aquell nom –Morningside–, que li semblava meravellós per la seva sonoritat en pronunciarlo en veu alta, era un só com d'aleteig d'ocells, i també, és clar, perquè volia dir «a la banda del matí», que és un significat ben bonic. Però, a més a més, allí, és a dir, a la banda del matí, hi vivien l'Aurelio i la Rebeca, dos éssers tan diferents d'en Samuel Allen i la seva dona, que costava imaginar que fossin parents seus. És a dir, dos personatges de novel·la. Doncs –i això la Sara ho va saber més tard– la gent normal i corrent no hi sortia a les novel·les.

No obstant, mentre l'àvia havia viscut amb el rei-llibreter de Morningside, el senyor Allen, tot i que se'ls prengué a tall de broma, semblava sentir per ells més simpatia que la seva dona. I allò era realment estrany. Almenys respectava els seus costums i no els jutjava ni el posaven nerviós: ja s'ho faran. Tan sols es referia a ells amb un «els de Morningside» i prou.

–Aquest matí, els de Morningside m'han telefonat a la lampisteria –deia algun vespre, a l'hora de sopar.

En canvi, a la senyora Allen, només sentir anomenar als de Morningside, li agafava una mena de tic nerviós que la feia parpellejar tres cops seguits.

–I doncs? I per què no truquen aquí?

El senyor Allen continuava menjant tan tranquil o seguia mirant la televisió, o fent les dues coses al mateix temps.

–I a mi què m'expliques, noia. Potser han trucat i estaves comunicant. No es la teva mare? Pregunta-li tu. Ves a saber si la tens avorrida de tant donar-li consells, com si fos una nena petita.

–Es que és com una nena petita.

–D'acord, però jo no soc un nen petit, i també em dones consells. Els teus consells ens avorreixen a tots.

–Molt bé. I què volien?

–Dir-nos que ella se n'anava a cantar a Nyack aquesta tarda. O sigui: ja deu haver marxat. Hi estarà dos dies.

El nom de Gloria Star encara es recordava en algunes sales de festa de tercera categoria, i, de tant en tant, encara la convidaven a cantar *blues*, recolzada en un vell piano.

–Valga'm Déu! –sospirava la senyora Allen–. Per això no volia parlar amb mi, està clar, perquè sap que li diria quatre coses.

–Però, per què li has de dir res? A tu què t'importa? – deia el senyor Allen–. Deixa-la cantar, si és el que li agrada i ell no li ho impedeix. Al cap i a la fi, ell és l'única persona que tindria dret a fer-ho.

–Fins que se'n afarti d'ella. Després ho lamentarà. Quan el perdi, ja no tindrà edat per trobar-ne un altre. La vellesa de la meva mare em fa por, Samuel, t'ho dic de veritat.

–Doncs a mi no. Cadascú entén la vida a la seva manera. Deixa en pau als de Morningside.

En aquells anys, la Sara recordava haver anat només tres o quatre cops a la casa de Morningside.

El gat Cloud no existia, i, a l'entrada, hi havia un penja-robes amb caps daurats de lleó. Obria la porta de la casa una assistenta negra i grandassa, que sempre anava amb màniga curta, encara que estiguessin a l'hivern. Es deia Sally.

A l'àvia, la Sara la recordava tal i com l'havia vista per primera vegada a la casa de Morningside. El que més la va sorprendre, aquell dia, va ser que li havia semblat més jove que la seva mare. Duia un vestit de seda verda i seia davant un tocador de tres miralls ple de flasconets molt brillants. L'àvia, mentre es maquillava davant el mirall, cantussejava seguint els sons d'una cançó italiana que sonava al *pick-up*.

Parlami d'amore,
Mariù,
tutta la mia vita
sei tu...

En aquell moment, l'àvia semblava una altra. I també la casa de Morningside. Més endavant, quan el senyor Allen anomenava «lloro» a l'àvia, la Sara pensava que el seu pare, com li passava a ella, recordava a l'àvia vestida de color verd.

Abans del plànol de Manhattan i dels llibres de contes, el primer regal que la Sara –quan tenia dos anys– havia rebut del rei-llibreter de Morningside fou un trencaclosques enorme. A cada una de les seves cares, els cubs del trencaclosques portaven una lletra majúscula diferent, amb el dibuix en colors d'una flor, una fruita o un animal, el nom dels quals començava per aquella lletra.

Gràcies a aquest trencaclosques, la Sara va anar-se familiaritzant amb les vocals

i les consonants, i els hi va agafar afecte, fins i tot abans d'entendre per a què servien. Posava els cubs en fila, els hi donava la volta i, guiada pel seu caprici, combinava les lletres que anava distingint les unes de les altres per aquells perfils tan divertits i peculiars. La E semblava una pinta, la S una serp, la O un ou, la X una creu de costat, la H una escala per a nans, la T una antena de televisió, la F una bandera trencada. El seu pare li havia donat una llibreta gran, amb cobertes dures com de llibre; es tractava d'una d'aquelles llibretes enormes que ell feia servir per a dur els comptes de la lampisteria i que ja no necessitava. Era de paper quadriculat, amb ratlles vermelles a la part esquerra. I va ser en aquesta llibreta on la Sara va començar a dibuixar uns gargots que imitaven les lletres i d'altres que imitaven mobles, utensilis de cuina, núvols o teulades. Entre dibuixar i escriure no hi veia cap diferència.

Més endavant, quan ja llegia i escrivia tot seguit, va continuar pensant el mateix; és a dir, no trobava cap raó per a diferenciar una cosa de l'altre. Per això li agradaven molt els anuncis lluminosos que alternaven les imatges amb rètols, marilyns monroes apagant-se i la marca d'una pasta de dents encenent-se, tot en el mateix ràfec del mateix edifici, altíssim, il·luminant la nit amb un parpelleig que passava del color d'or al verd, gairebé al mateix temps. Perquè les lletres i els dibuixos eren germans de pare i mare: el pare, el llapis afilat i la mare, la imaginació.

Les primeres paraules que la Sara va escriure en aquell quadern de tapes dures que el seu pare li havia regalat foren riu, lluna i llibertat, i d'altres que, com un embull de paraules, li sortien per casualitat tot barrejant vocals i consonants a la babalà. Aquestes paraules, nascudes sense que ella mateixa ho volgués, com flors salvatges que no cal regar, eren les que més li agradaven, les que més felicitat li proporcionaven, doncs només ella les comprenia. Les repetia varies vegades, en veu baixa, per a veure com sonaven, i les anomenava «farfanies». Gairebé sempre la feien riure.

—Però, de què rius? Per què mous els llavis? —li preguntava la seva mare, observant-la amb inquietud.

—Per a res. Parlo en veu baixa.

—Però, amb qui?

—Amb mi mateixa; és un joc. Invento farfanies, les pronuncio i ric, perquè tenen una sonoritat molt graciosa.

—Què dius que inventes?

—Farfanies.

—I això què vol dir?

—No res. Les farfanies gairebé mai volen dir res. Però de vegades sí.

—Déu meu, aquesta nena és boja.

La Sara frunzia el front.

—Doncs la propera vegada no t'explicaré res. S'ha acabat!

La senyora Allen, de tant en tant, pujava al dissetè pis, apartament F, per a passar una estona amb la seva veïna, la senyora Taylor, i així poder desfogar-se.

—Ja ho veus: petita que és, i sempre sembla que em vulgui amagar algun secret, o que estigui pensant en una altra cosa. No ho trobes estrany? I, a més a més, és tan esquerpa! És igual que la meva mare.

La senyora Taylor, que era subscriptora d'una revista científica i era addicta als programes de televisió que parlaven dels complexos dels nens, era qui havia suggerit a la senyora Allen que portés a la seva filla a un psiquiatra. Ella pensava que la Sara tenia complex de superdotada.

—Ha de veure-la un bon psiquiatra, un psiquiatra de primera fila —afegia, fent gestos d'entendre-hi molt— perquè sinó, els nens es traumatitzen.

—Però un psiquiatra de primera fila deu ser caríssim. Quick Plumber no dóna per tant. I, a més a més, en Samuel no ho voldrà pas.

Quick Plumber era el nom del taller de lampisteria que el senyor Allen tenia amb un soci més jove. I aquest soci era, precisament, el marit de la senyora Taylor. Es deia Philip, acostumava a vestir amb roba de cuir negre, tenia una moto enorme i formava part de la colla d'amics bromistes del senyor Allen. A la senyora Allen li semblava molt ben plantat.

Els Taylor tenien un nen molt gras, una mica més gran que la Sara i que, en dues o tres ocasions, havia baixat a jugar amb ella. Però aquell nen gairebé no sabia jugar i no parava de dir que s'avorria, mentre s'anava traient de les boterudes butxaques de la jaqueta caramels, pirulís i xiclets i arrugava els embolcalls i els tirava pel terra. Es deia Rod. Però pel barri li deien en Xupa-xup.

En Rod no tenia cap mena de complex de superdotat. Li feia nosa tot allò que tingués a veure amb la lletra impresa, i a la Sara mai se li va ocórrer compartir amb ell el llenguatge de les farfanies que, després de quatre anys de vida ja comptava amb expressions tan inoblidables com «amelva», «tarint», «maldor» i «miranfú». Eren d'aquelles que havien sobreviscut.

Perquè, a vegades, les farfanies romanien ballant-li dins el cap, com una cançó sense solta ni volta: eren farfanies que s'evaporaven de seguida, com el fum d'una cigarreta. Però d'altres romanien gravades a la memòria i no es podien esborrar. I arribaven a posseir un significat que s'anava endevinant amb el temps. Per exemple, «miranfú» volia dir «passarà alguna cosa diferent» o «m'enduré una sorpresa».

La nit que la Sara va inventar aquella farfania va trigar molt en adormir-se. Es va llevar de puntetes molts cops per obrir la finestra i mirar les estrelles. Li semblaven móns petits i meravellosos com el del Regne dels Llibres, habitats per gent molt estranya i molt sàvia; era gent que la coneixien, a ella, i que entenien el

llenguatge de les farfanies. Follets que l'estaven mirant de tant lluny, i la veien abocada a la finestra, i li enviaven llampades de fe i d'aventura. «Miranfú – repetia la Sara en veu baixa, com si resés–, Miranfú.» I poc a poc, els ulls se li omplien de llàgrimes.

Al cap d'uns dies es va assabentar de sobte, per una conversa telefònica de la seva mare amb la senyora Taylor, que l'Aurelio Roncali havia traspasat la seva botiga de llibres, havia marxat a Itàlia i ja no vivia amb la seva àvia. La senyora Allen parlava amb veu dolença i to confidencial. De sobte, la senyora Allen va veure la seva filla, que duia una bona estona aturada a la porta de la cuina, i s'indignà:

–Què hi fas aquí, assabentant-te del que no t'importa? Ves-te'n a la teva habitació! –cridà molt enfadada.

Però la Sara estava tan pàl·lida com un paper, tenia la mirada perduda i no es movia d'on era. La seva mare va veure que es recolzava al marc de la porta i que aclucava els ulls com si anés a desmaiar-se. I la senyora Allen es va espantar una mica.

–Et truco d'aquí una estona, Lynda –va dir–. No, no és res, no t'amoïnis.

I va penjar el telèfon.

Quan va arribar on era la seva filla i va voler abraçar-la, la nena la va rebutjar.

–Però, què és el que et passa, Sara, si et plau? Estàs tremolant.

La nena, efectivament, tremolava com una fulla. La senyora Allen li va apropar un tamboret per què segués. Aleshores, la Sara es va cobrir la cara amb les mans i va esclatar en un plor sense consol.

–Digues alguna cosa, diguem alguna cosa –suplicava la senyora Allen–. Estàs malalta? Què et fa mal?

–Miranfú, miranfú –balbucejava la nena, tot singlotant–, pobre miranfú...

La Sara va estar uns dies malalta. Tenia molta febre i, quan delirava, cridava a l'Aurelio; deia que volia entrar al Regne dels Llibres, que l'Aurelio era el seu amic i que havia de tornar d'Itàlia.

Però l'Aurelio no va tornar mai més. Ni tampoc el van tornar a anomenar davant de la nena. La Sara va comprendre que havia d'aprendre a callar. Aquelles febres li havien atorgat el do del silenci. Es va tornar més obedient i resignada. Havia comprés que els somnis només es podien cultivar a les fosques i en secret. I esperava. Arribaria un dia –n'estava segura– que podria cridar, triomfal: «Miranfú!». Mentre, sobreviuria a la seva illa. Com en Robinson. I com l'estàtua de la Llibertat.

Aleshores la Sara tenia quatre anys i, ara, que ja n'havien passat sis, li semblava que tot allò ho havia sommiat.

L'Aurelio Roncali, l'últim nuvi de la seva àvia, havia enterrat la Gloria Star. I la Sara situava els dos personatges en un món habitat per llops que parlaven,

nens que no volien fer-se grans, conills amb armilla i rellotge, i nàufrags que aprenen soledats i paciència en una illa deserta. No havia vist mai a cap d'ells en persona, però tot allò que es veu en els somnis és tan real com les coses i les persones que es poden tocar.

I aquell rei-llibreter de Morningside, de qui gairebé no en sabia res, havia existit. I havia estat la primera persona en comunicar-li les seves dues passions fonamentals: la de viatjar i la de llegir. I les dues es fonien en una altra, perquè llegint es podia viatjar amb la imaginació, és a dir, somniar que viatgem.

TRES

Viatges rutinaris a Manhattan. El pastís de maduixa

Conèixer Manhattan esdevingué una obsessió per a la Sara. Ja ni tan sols parava l'orella per assabentar-se de per què els seus pares començaven a discutir així que es ficaven al llit.

S'havia acostumat a reconèixer el to de veu excitat de la seva mare, de la mateixa manera que es reconeixen els núvols foscos que anuncien tempesta.

Però eren qüestions sense cap mena d'interès. A les discussions dels pares gairebé sempre sorgien els Taylor com element de comparació. Al senyor Allen, la Lynda Taylor li semblava una dona alegre, dolça i juvenil. La senyora Allen replicava que la Lynda Taylor ja hi podia ser-ho, d'alegre i dolça, amb un marit que l'omplia de regals i que només vivia per a ella. La tenia com a una reina. També lloava la capacitat de treball d'en Philip Taylor, qui, per a aprofitar les hores lliures del taller, arreglava ràdios i televisors, i feia qualsevol feina que li sorgís. I encara tenia temps per a dur la seva dona al cinema. Els Taylor acabaven de comprar un rentaplats nou i un forn microones. En Philip sí que era un home com cal. I, a més a més, mai anava brut; feia servir desodorant.

—I això com ho saps, tu?

—La Lynda m'ho ha dit.

—Vet-ho aquí de quines bajaranades parlem les dones! Desodorants! Que faig mala olor, jo?

La Sara obria el llum, treia del calaix de la tauleta de nit el plànol de Nova York que li havia regalat el senyor Aurelio anys enrera i l'estudiava.

Aleshores començava a somniar amb els ulls oberts i la discussió dels seus pares esdevenia una música de fons per les imatges de la seva excursió fantàstica pels carrers, places i parcs que desconeixia. A vegades volava per damunt dels gratacels, d'altres anava pel riu Hudson, nedant, o en patins o en helicòpter. I a la fi d'aquell recorregut somnàmbul, quan les parpelles ja començaven a pesar-li, la Sara es veia a ella mateixa arraulida en una mena de niu que algú havia fabricat per a ella a dalt de tot de l'estàtua de la Llibertat, dissimulat entre les punxes de la seva corona verda. La Sara s'hi posava com si fos un ocell cansat de volar. I, mentre la son l'anava posseint, ella li resava a l'estàtua doncs, de fet, l'estàtua era una deessa. Inventava oracions de la seva collita i les escrivia en un teclat estrany.

Eren com telegrams enviats a la representant de la Llibertat per a demanar-li que la lliurés de la captivitat de no ser lliure. També li demanava que la seva àvia tornés a vestir de color verd, com quan ella, la

Sara, va conèixer-la. Perquè el verd és el color de l'esperança.

La Sara havia enganxat un estel daurat al sud del plànol, allà on s'ajuntaven els dos rius i on hi havia la petita illa amb l'estàtua, i n'havia enganxat un altra, de color de plata, al nord, al costat del parc de Morningside, per on estava, més o menys, la casa de l'àvia Rebeca, qui ja no s'havia tornat a dir Gloria Star.

El petit estel platejat i el daurat es feien l'ullet des del nord al sud, a l'enorme plànol de Nova York que la Sara Allen estenia damunt del seu llit, a la nit, i que estava molt gastat de tant desdoblegar-lo i tornar-lo a doblegar per aprendre's bé els noms dels carrers de Manhattan i les línies de metro i d'autobús que hi passaven i les comunicaven. Havia arribat a conèixer-les com les ratlles del palmell de la seva ma i tenia la seguretat de poder orientar-se la mar de bé per l'illa dels seus somnis, solcar-la d'un extrem a l'altra i ficar-se sense por per tots els seus recolzes. No obstant, mai no havia tingut l'oportunitat de comprovar-ho, ja que el cert era que només creuava el pont de Brooklyn una vegada a la setmana i sempre amb la seva mare, fent puntualment el mateix recorregut i sempre a la mateixa hora. Un recorregut que acabava tot just al punt on la Sara havia marcat al plànol amb un estel de color de plata: la casa on vivia la seva àvia d'ençà que ella la coneixia, un setè pis exterior amb dos trams de passadís.

Però vivia desitjant que arribés el dissabte per acompanyar la seva mare a aquella visita obligada, i se li feia curtíssim el temps que hi passava allí, en aquella casa del piano negre, el gat Cloud, els armaris desordenats i els cendrers plens de burilles. El pis de l'àvia Rebeca li encantava, a la Sara, potser perquè era l'única casa de Manhattan a la qual hi havia entrat, i per les històries que l'àvia Rebeca, quan estava de bon humor, explicava i que potser eren les úniques històries interessants que la nena havia sentit explicar per boca d'un ésser viu.

Ella somniava –miranfú!– que un bon dia se n'aniria a viure amb la seva àvia a Manhattan; aleshores, la Sally, l'assistenta negre, tornaria i, juntes, entapissarien les parets de la casa amb miralls.

El viatge setmanal a Morningside era com afegir llenya al foc per alimentar aquest somni.

En canvi, a la senyora Allen, malgrat ser una d'aquestes persones que sempre desitgen trobar pretextos per a plorar i poder plànyer al proïsme, aquelles visites a Manhattan l'entristien i, quan mare i filla tornaven a Brooklyn amb el metro, ella gairebé sempre s'anava eixugant les llàgrimes amb un mocador que es treia de la butxaca de la jaqueta. La Sara mirava al seu entorn, molt neguitosa, perquè tenia la sensació de que cridaven l'atenció; però, després, comprenia que ningú

no es fixava en elles, perquè la gent que va amb metro, a Nova York, sempre va amb la mirada perduda, com si fossin ocells dissecats.

–Es morirà, qualsevol dia se'ns morirà –ploriquejava la senyora Allen.

–Però, per què s'ha de morir, mare, si no està malalta? Jo l'he trobada molt contenta.

La Sara creia que aquelles anades a Manhattan només li proporcionaven una única bona estona a la seva mare: la estona que, el dia abans, es passava a la cuina preparant el pastís de maduixa que sempre li portava a l'àvia. La senyora Allen feia el pastís a la nit, després de plegar la taula del sopar, mentre el senyor Allen llegia el diari o mirava algun partit de beisbol a la televisió.

–Guaita quina bona olor, Samuel! –deia Vivian Allen cada divendres amb idèntic entusiasme quan treia el pastís del forn–. M'ha quedat millor que mai.

Després, deixava que el pastís es refredés una mica, l'embolicava amb paper de plata i el ficava dins un cistell. La senyora Allen es veia sufocada i els ulls li brillaven.

–I demà encara estarà més bo –afegia, molt cofoia–. Si vols que un pastís quedi d'allò més bo, fes-lo el dia abans. L'àvia quedarà meravellada. Es lleparà els dits.

–Però si no li agrada el pastís de maduixa, a la teva mare –deia el senyor Allen, fart de sentir el mateix cada divendres.

–I tu què saps!

Però la Sara se n'adonava que la seva mare, així que havia ficat el pastís dins el cistell i començava a treure brillantor al forn, canviava d'expressió: l'animació que fins aquell moment il·luminava el seu rostre s'anava apagant, i un baf de boira tornava a amagar-li els ulls.

A l'endemà, mare i filla dinaven més aviat que de costum, ja que es preparaven pel viatge. Ho deixaven tot ben net i recollit.

–I ara l'entrepà del teu pare. Cal no oblidar-nos de l'entrepà del teu pare –deia la senyora Allen.

El taller Quick Plumber, Lampisteria d'Urgència, propietat d'Allen and Taylor, també obria els dissabtes. I, d'acord amb l'observació que la Sara havia sentit a la seva mare, el negoci anava a tot vent.

El senyor Allen tornava de treballar a les sis, quan la seva dona i la seva filla encara no havien tornat a casa; però trobava una nota de la senyora Allen i un entrepà de cogombre. Ell mai no llegia la nota. La llençava a les escombraries, on anava a parar junt amb l'entrepà; es dutxava i baixava a sopar al restaurant xinès del carrer del davant.

No obstant, la senyora Allen no se n'oblidava mai de fer l'entrepà ni d'escriure la nota. La nota l'escrivia damunt el taulell de l'*office*, asseguda a un tamboret alt amb el seient de plàstic de color vermell, i ho feia amb un bolígraf

de paret gruixut que ella havia penjat, amb una cadeneta, al costat del telèfon groc. Trigava un estona en escriure-la i, mentre ho feia, a vegades es quedava mirant al infinit, com si s'aboqués a complexes titubeigs, tot i que el cert és que sempre escrivia exactament el mateix:

Samuel, és dissabte i per tant me'n vaig amb la nena a veure a la mare per tal de netejar una mica tot allò i dur-li el pastís de maduixa. Et deixo l'entrepà.

Quan acabava d'escriure, sospirava profundament.

Després, seia en una banqueta del bany, es posava la Sara entre els genolls i, molt nerviosa, començava a pentinar-la amb moltes estiregassades de cabell perquè deia que se'ls feia tard.

—Sembla que no, però no deixa de ser un viatge. Un viatge de moltes milles. Com hi ha món, viure tan lluny! Si al menys s'hagués quedat a l'avinguda C!

La Sara aprofitava per a preguntar a la seva mare si la casa de l'avinguda C era més bonica que la casa de Morningside. La senyora Allen arronsava les espatlles i deia que no se'n recordava massa.

—Com no has de recordar aquella casa, si hi vas viure de soltera?

—Bé, doncs no ho sé. Tenia un *living* gran. I des de la meua habitació es veia l'East River. Fixa't tu, ara serem a més de vint parades menys de metro.

—I per què se'n va anar d'aquella casa, l'àvia? Li agradava més Morningside? Ai, no m'estiris tant els cabells, mare!

—La culpa es teva, que no t'estàs quieta. Em poses nerviosa.

—Contesta'm.

—Doncs se'n va anar de l'avinguda C perquè li va agafar un rampell. L'àvia és capritxosa, ja ho saps. Sempre ha de fer la seva, és com tu.

Però de l'Aurelio Roncali no en deia ni una paraula. La senyora Taylor li havia aconsellat (guiada sempre pels consultoris sentimentals de la televisió i per les lectures sobre complexos) que era preferible no parlar als nens dels assumptes traumatitzants. I la Vivian Allen, malgrat el temps transcorregut, no podia oblidar l'estranya malaltia que a la Sara li havia costat la separació de l'àvia i el llibreter. Però la nena se n'adonava que la llosa de silenci que havia caigut damunt el nom del senyor Aurelio resultava més sufocant per a la seva mare que per a ella mateixa.

Perquè les coses i les persones que només s'han vist amb els ulls de la imaginació poden continuar vivint i poden seguir sent iguals tot i que desapareguin de la realitat. Quan s'han vist i deixen de veure's, el canvi és més accentuat.

—Crec que el fet que l'àvia visqui a tantes milles de distància es una bogeria, filla —la senyora Allen continuava parlant molt de pressa—. No hi ha manera de ficar-li al cap que és aquí, amb nosaltres, on estaria millor.

La Sara rumiava. Aquella solució li semblava que no tenia cap sentit, i estava segura de que l'àvia mai l'acceptaria.

—També hi ha una altra solució: podríem anar nosaltres a viure amb ella. La seva casa és més gran. Seria preferible, oi?

—Quines ximpleries dius, filla! I el teu pare? No comprens que el teu pare té la feina aquí?

—Podria treballar a Morningside. Les canonades també deuen trencar-se en aquell barri.

La senyora Allen acabava de pentinar a la Sara i canviava de conversa. La Sara pensava que la seva mare a Brooklyn no hi tenia cap treball que li impedís anar-se'n a viure amb l'àvia a Manhattan. Mai gosava dir-li; però sí: aquella li semblava la solució perfecta. S'imaginava alleugerant de trastos una habitació enorme que hi havia a la dreta del passadís, tot entrant a la casa, i decorant-lo amb cartells d'actrius de cinema, de pistolers, de trens i de nens patinant. Als pares, els trucaria per telèfon i vindria a veure'ls els divendres. Però estava segura que no podia dir-ho a ningú, ni tan sols amb insinuacions. I seguia callant, molt trista.

—Au, espavila! —li deia la seva mare—. En què penses? No veus que fem tard? No ho sembla, però es un viatge el que hem de fer, un viatge de moltes milles.

Tant si plovia com si no, la mare li posava un impermeable d'hule de color vermell, i li donava el cistell cobert amb un tovalló de quadres blancs i vermells. Sota aquell tovalló hi havia el pastís.

—Apa, filla, porta-li tu. A l'àvia li fa més il·lusió que li portis tu el pastís.

—Tant li fa, a l'àvia. No s'hi fixa pas.

—No em portis la contrària, nena. Em penso que no ens deixem res.

I la senyora Allen, havent-se assegurat que havia tancat la clau del gas, que la nota pel seu marit estava damunt la nevera en un lloc ben visible i que no gotejava cap aixeta, començava a repassar les coses que duia dins del moneder mentre les anava anomenant en veu baixa.

—Vegem. Les claus, les ulleres, el portamonedes... Els diners pel metro els portaré a la mà. Espera, agafem el paraigües un momentet.

Tancava la porta amb tres claus que ficava en els panys corresponents situats a diferents alçades i, després, cridava l'ascensor. A partir d'aquell instant agafava a la nena de la mà, molt fort, i ja no la deixava anar fins que arribaven a casa de l'àvia.

La Sara es mirava al mirall de l'ascensor. Després, es mirava de reüll a tots els aparadors que trobaven fins arribar al metro. Això de que la seva mare la portés agafada de la mà no li agradava gens, però ni en somnis podia imaginar la possibilitat de deixar-se anar. Mirava el cel que es veia damunt dels edificis.

—Per què m'has posat l'impermeable, si avui no plourà? —preguntava

emmurriada.

–No se sap mai –responia la senyora Allen–. Jo també porto el paraigües, ho veus? Cal ser previsors. Tingues en compte que es tracta d'un viatge, tot i que no ho sembli. No tornarem a casa fins a la nit i l'home del temps ha dit que hi ha nebulositat variable. També ha dit que per les costes de Florida s'anuncia un huracà, que a Minnesota hi ha cinc carreteres veïnals tallades, que l'anticicló augmenta al centre de Europa i al terç oest de la Mediterrània i que...

La Sara deixava d'escoltar a la seva mare i es dedicava a mirar a la gent, a un negre que venia plàtans en un carretó, a un noi que anava amb moto amb els auriculars posats, a una rossa amb talons alts, a un vell que tocava la flauta assegut a unes escales. Mirava els rètols, esperava – sempre agafada de la mà de la seva mare– que s'encengués el llum verd per creuar a l'altra vorera, i ja arribaven a la boca del metro. Entraven, quasi arremolinades per la gent, passaven aquells barrots en forma de creu que no es movien fins que, per una ranura, es ficaven dues fitxes daurades que la senyora Allen acabava de comprar després de fer una estona de cua davant la guixeta. Darrera la guixeta, resguardat ver uns vidres molt gruixuts, hi havia un home de color de xocolata que despatxava les fitxes daurades com si fos un ninot mecànic i les engegava per un buc ovalat de metall. A vegades, quan havia de respondre una pregunta d'algun client, parlava apropant els llavis a una mena de flexo amb un magnetòfon a l'extrem que semblava un bolet esquàlid com els que apareixien dibuixats als contes de nans i de bruixes. La senyora Allen deixava anar la mà de la Sara per un instant per tal de poder recollir les fitxes i el canvi.

–Aguanta'm el paraigües –li deia.

Per a la Sara eren uns instants molt intensos i excitants. Ella sempre portava un parell de fitxes com aquelles a la butxaca. Va agafar-les al seu pare un dia que ell estava dormint i les fitxes van caure-li de l'americana mal doblegada damunt el respatller d'una cadira. Mirava la ranura per la qual calia ficar les fitxes, s'allunyava unes passes de la seva mare i s'abandonava a la temptació d'arrencar a córrer amb el seu impermeable vermell, el paraigües i la cistella, creuar aquell llindar i perdre's sola entre la gent camí de Manhattan. Però mai no va fer-ho, ni tan sols va intentar-ho.

Entraven a l'andana. La senyora Allen mirava al seu entorn amb recel i estrenyia encara amb més força la mà de la seva filla. A la senyora Allen, alguns dels viatgers que esperaven a l'andana li semblaven més sospitosos que d'altres, i d'aquesta mena d'intuïció depenia l'elecció del vagó al qual pujaven quan el metro arribava finalment a tanta velocitat que semblava que no es deturaria i passaria de llarg. Així que pujaven al vagó i començava a mirar a la gent que hi viatjava, la Sara pensava un munt de coses, però la seva mare tractava de distreure-la mentre li descordava els botons superiors de l'impermeable amb la

intenció de que la nena no agafés fred al sortir del metro. Respecte al fred, a la calor i a les turmentes, la mare ho sabia tot: eren els temes dels quals sempre parlava als matins amb els vells que, segons deia ella amb un sospir, l'estimaven més que la seva pròpia mare. Escoltava totes les prediccions meteorològiques de la televisió i les comentava amb els vells. En canvi, les pel·lícules d'amor i d'aventures l'avorrien d'allò més. Això també ho comentava amb els vellets de l'hospital, i ells gairebé sempre li donaven la raó; uns ho feien perquè pensaven el mateix que ella, i altres per a fer-la callar.

—Qui pot creure's aquestes coses? —deia, mentre els hi donava un brou de pollastre o els abrigava amb unes mantes de quadres—. On s'ha vist que un home salti d'un terrat a un altre o que una dona tingui cara de serp?

—A Manhattan es veuen coses així, i d'altres de pitjors, senyora Allen —li responia algun vellet sentenciós.

I, per si de cas fos veritat, a la senyora Allen no li agradava gens ni mica que la Sara veiés aquella mena de històries a la televisió ni tampoc que girés el cap per a mirar la gent del metro quan anaven a visitar a l'àvia.

—Per què mires aquest senyor?

—Perquè està parlant sol.

—Deixa'l tranquil. No veus que ningú no el mira?

—És clar, pobret, per això el miro jo.

—I què n'has de fer, tu? Són coses seves.

Hi havia molta gent que parlava sola, al metro de Nova York. Algunes persones ho feien entre dents; d'altres en veu més alta i encara hi havia qui fins i tot deixava anar discursos com si fossin capellans. Aquests últims acostumaven a dur els cabells i les robes desordenades; però, malgrat que de tant en tant deien «germans» o «ciutadans» amb un to de veu altisonant, les seves paraules s'estavellaven contra un mur de silenci i d'indiferència. Ningú no els mirava.

—Camina una mica cap aquell racó, Sara; quedarà un seient lliure. Em permet? —deia la senyora Allen, ficant-se pel mig de la gent, així que s'adonava que l'atenció de la seva filla es quedava atrapada per un d'aquells extravagants xerraires.

A la Sara li feia molta ràbia que la seva mare li parlés al metro, perquè no la deixava pensar. El metro era un lloc on li encantava pensar, tot just per la proximitat de totes aquelles persones tan diferents i desconegudes entre sí, malgrat estar fent juntes el mateix viatge en el mateix moment. Li agradava imaginar les seves vides, comparar els seus gests, els seus rostres i les seves robes. I el més divertit era comprovar que les diferències eren més accentuades que no pas les similituds. Com era possible que al llarg d'una distància tan curta com és la que va dels cabells als peus d'una persona poguessin donar-se tantes variacions com per fer impossible prendre a un d'aquells viatgers per un altre?

Però no tenia temps de veure-les bé perquè la senyora Allen les hi tapava, expressament, com si tingués por de que poguessin encomanar alguna malaltia a la seva filla només pel sol fet de mirarles.

–Deixa'm, mare. No em descordis més botons. No tinc calor.

–És clar, sempre et creus que ho saps tot, tu. Vols estarte quieta?

–De la calor que tinc sí que en sé més que tu.

–Sí, però després, al sortir, agafes un refredat degut a la diferència de temperatura, i, aleshores, què?

–Però si jo no agafo mai refredats...

–Ai, Déu meu, quina nena més descarada! I per què poses cara de màrtir ara, eh?

–Per res, mare, au, calla.

–Portes la cistella ben agafada?

–Sí, mare, sí... Calla una estona, si et plau –pregava la nena en un sospir fervent.

–Però, què et passa? Per què tanques els ulls? Que tens mala gana?

–Deixa'm estar! És que estem passant sota el riu!

–I què? Quina novetat! Sembles ximple, filla, qualsevol que et sentís...

Al principi del viatge hi havia un tram que, en efecte, el metro feia per sota de l'East River. I, tot just, coincidia amb l'estona dels comentaris de la senyora Allen, que eren com una pluja que no escampa. La Sara tancava els ulls no perquè tingués mala gana ni perquè tingués por, sinó perquè no podia suportar que uns assumptes tan insubstancials omplissin la ment de la seva mare i interrompessin els seus propis pensaments just quan es produïa el miracle de viatjar per dins d'un túnel que aguantava tones d'aigua. El trajecte era d'unes dues milles i s'anomenava el Brooklyn-Battery Tunnel perquè, després de creuar el riu, es ficava per sota de Battery Park, el parc que cau més al sud de Manhattan, on conflueixen el Hudson i l'East River. Ho sabia, ho havia estudiat, sabia la dada del començament de les obres del Brooklyn-Battery Tunnel, al 1905, però tot això no tenia res a veure amb l'emoció de pensar-ho quan es tenia tota aquella massa d'aigua al damunt. Passar a Manhattan per sota d'un riu era la prova més evident de que en aquella illa podia esdevenir qualsevol cosa. A la Sara, el cap li rodava com si fos un molí, i li venien al pensament cents de preguntes que volia fer-li a l'àvia Rebeca així que arribessin a casa seva.

QUATRE

Evocació de la Gloria Star. Els primers diners de la Sara Allen

Prop de casa de l'àvia Rebeca, hi havia un parc misteriós i ombrívol, que arrencava d'un pendís darrera de la catedral de Sant Joan el Diví. S'anomenava Morningside, com el barri, i calia baixar-hi per unes escales de pedra perquè estava a una fondalada. Tenia fama de ser molt perillós.

Anys enrera, un desconegut, batejat amb el nom de «el vampir del Bronx» per la imaginació popular, va triar aquell lloc com a camp d'operacions pels seus crims nocturns, que sempre tenien per objecte víctimes femenines. Cinc foren els cadàvers de dones descoberts a Morningside al llarg de pocs mesos. La veu va córrer i, com a conseqüència, ja feia temps que ningú gosava creuar el parc de Morningside ni de dia ni de nit, i ni tan sols a apropar-se als graons de pedra molsosa rematats per les sòlides baranes que hi permetien l'accés.

A la Sara li agradava molt contemplar el parc abandonat des de la finestra de la sala d'estar, estança més gran de la casa, on l'àvia hi tenia el piano. Li atreia el seu aspecte romàntic i solitari.

A la vora d'aquella finestra, l'àvia hi tenia instal·lada la seva butaca preferida, tot i que era una mica vella i les molles li sortien per sota. Mentre la mare de la Sara baixava a comprar alguna cosa o bé escombrava escarabats morts a la cuina, la Sara s'asseia a una cadireta baixa davant la seva àvia per fer-li companyia i escoltar els seus contes, quan la Rebeca se sentia inspirada per contar-los. Perquè a vegades l'àvia estava ensopida o trista, les parpelles li queien i no tenia ganes de parlar. Però, tard o d'hora, la Sara aconseguia espavilar-la i encendre el llum apagat de la seva mirada amb les preguntes que li feia. Acostumaven a parlar en veu molt baixeta, casi xiuxiuejant, i aquesta complicitat amb l'àvia era d'allò més emocionant per a la Sara, perquè els secrets li encantaven.

—És bonic per dins Morningside, àvia?

—Bah! Ni ho és ni deixa de ser-ho. Què vols que et digui? És molt més bonic Central Park. A mi m'agradaria tenir diners i viure a la zona sud de Central Park. Hi ha uns edificis que fan goig de veure'ls... Si vols que et digui la veritat, l'únic mèrit que té el parc de Morningside és el misteri que l'envolta arrel del vampir del Bronx. Però res més. Està tan deixat que fa llàstima.

—Com ho saps?

–Ves, nena! Perquè baixo a passejar-hi molt sovint.

–T’hi fiques dins?

–És clar que m’hi fico. M’estimaria més anar per Central Park amb un cotxe de cavalls. Però a falta de pa bones són coques. Al menys s’hi respira a gust i ningú no et molesta.

–No tens por?

–Por? Per què? És un dels llocs més segurs de tot Manhattan. No veus que no hi ha ningú? Ni els atracadors ni el vampirs son babaus, ja ho sabràs per les pel·lícules. Per què haurien de perdre el temps amagant-se a l’aguait de la seva víctima en un lloc on saben de llarg que mai no hi passa ningú?

–Però al vampir del Bronx l’han agafat, oi?

–No. Al menys, els diaris que jo compro no han publicat la notícia. Crec que encara està lliure. Deu ser més llest que la fam, filla. I, fixa’t, jo me l’imagino molt ben plantat. Tu no?

–No ho sé –deia la Sara una mica espantada–. Jo no me l’imagino de cap manera.

Quan la seva mare i la seva filla parlaven del vampir del Bronx, a la senyora Allen se l’enduien els dimonis.

–No li expliqui històries de por a la Sara, mare; després no pot dormir –deia.

–I per què ha de dormir? Quina manera de perdre el temps!... Deixa’m veure: quins diaris t’emportes amb les escombraries?

–Vostè mateixa ho ha dit, mare. Són escombraries. Diaris endarrerits. De crims i ximpleries d’aquesta mena.

–Un crim no és cap ximpleria, filla. Deixa’m veure’ls abans de llençar-los, a lo millor hi ha alguna cosa que m’interessa retallar. Quina dèria tens de tirar-ho tot! Cada vegada que vens a casa, és com si hi passes la llagosta.

–I vostè quina dèria té de no llençar res i de no endreçar. Aquesta butaca no pot continuar així un dia més. No passa de la setmana entrant que cridi a un tapisser.

–Ni parlar-ne, a mi m’agrada així la butaca, una mica desfonada. Té les petges del meu cos. Que és l’únic que ara m’acompanya.

–Perquè vostè ho vol. Perquè s’entossudeix en no venir amb nosaltres a Brooklyn.

Aquella conversa fastiguejava a l’àvia.

–No siguis plom, Vivian, deixem-ho córrer. I no em tractis de vostè! Quantes vegades t’ho he dir?

–Ja ho he intentat, però no m’hi acostumo. El vostè em surt sense voler. El papà, que en pau descansi, deia que tractar de tu els pares era una falta de respecte.

–Però si tu no me’n tens cap, de respecte, tot i que em tractis de vostè! Ni vull

que me'n tinguis, eh! A més a més, et diré una cosa: el teu pare era un home molt antiquat.

Un dissabte a la tarda, a començaments de desembre, la Sara i la seva mare van arribar, com de costum, a casa de l'àvia i ningú no va respondre al timbre.

—Cada dia que passa hi sent menys, està perdent oïda a corre-cuita —digué la senyora Allen amb un sospir.

—Potser ha sortit a donar un volt —digué la Sara—. A més a més, avui hem arribat més aviat.

—On vols que vagi amb el fred que fa? Veiem, agafa'm el paraigües, que buscaré les meves claus.

Van entrar a la casa i tan sols van trobar al gat Cloud dormisquejant a la butaca de l'àvia.

La senyora Allen estava molt preocupada. Darrerament, la seva mare s'havia afeccionat a beure més del compte. Però això no li va dir a la Sara. Pensà que li resultaria fàcil trobar a la seva mare a qualsevol dels bars del barri on la coneixien. Al capdavant, havia de baixar a fer uns encàrrecs. Ni tan sols es tragué l'abric.

—Escolta'm bé —li digué a la Sara—, tu queda't aquí. I si l'àvia arriba abans que jo, li serveixes el te i li talles un bon tros de pastís. No tindràs por de quedar-te sola una estona, oi?

—No —respongué la nena.

—Doncs, fins després. Suposo que no trigaré gaire. I si truquen per telèfon, agafa'l.

—És clar que ho faré, mare, quina bajanada. No deixaré que vagi trucant mentre me l'escolto plegada de braços.

—No em responguis de mala manera. Si el teu avi Isaac aixequés el cap... Bé... pots anar escombrant una mica la cuina.

—D'acord.

Però quan la mare va girar cua, la Sara no es va posar a escombrar, sinó a saltar per l'habitació dient «Miranfú!» a tot drap, doncs era la primera vegada que es quedava sola a la casa de Morningside i això li feia una il·lusió enorme. Era meravellós —miranfú!— imaginar-se que la casa era seva i que ella es deia Gloria Star.

Hi havia un disc al *pick-up*. Polsà la tecla per posar-lo en marxa i, després, la de apujar el só. El disc començà a girar.

Era la cançó italiana que l'àvia sentia davant del tocador dels tres miralls aquella tarda que ella, la Sara, l'havia vist vestida de color verd. Mai no havia

tornat a sentir aquella cançó, però va reconèixer-la en el moment i es quedà extasiada, com si hagués estat víctima d'un encanteri.

Parlami d'amore,
Mariú,
tutta la mia vita
sei tu...

El Cloud obrí els ulls. Després, arquejà el llom, baixà de la butaca i començà a fer uns petits rons al voltant de la Sara.

—No, tu ni hi eres, Cloud. No hi eres aquí aquella tarda. Deixa'm. No pots acompanyar-me en els meus records. Jo sóc la Gloria Star, la famosa cantant Gloria Star, ho saps?

El gat la mirava fixament amb els seus ulls de color maragda. Miolava tènuelement i tractava endebades d'arribar a la vora del vestit de la nena.

—No, no hi pot fer res, no pots recordar-ho perquè tu no m'has conegut. I tampoc coneixes a l'Aurelio. Et dic que em deixis, gat vil, que m'esgarrapes les mitges de seda. No comprens que estic esperant l'Aurelio? Arribarà procedent del Regne dels Llibres per portar-me a ballar. He d'arreglar-me i posar-me bella. Li agrada que em posi bonica.

Va sortir al passadís i va obrir la porta del dormitori de l'àvia. Era a les fosques. Es va aturar al llindar de la porta, tot cercant a les palpentes l'interruptor del llum i, per uns instants, va tenir por. I si trobava l'àvia damunt el llit escanyada pel vampir del Bronx? Tal i com havia vist a les pel·lícules, el primer que hauria de fer es no tocar res i trucar la policia.

El gat Cloud, que l'havia seguit, es va refregar en una de les seves cames nues, i ella va xisclar. Va encendre el llum i el gat va sortir bufant.

—Ai, quin ensurt he tingut, Cloud! —exclamà la Sara—. Vols deixar-me en pau? Com a mínim podries dir alguna cosa. Encara que només fos: «Com trobes a la Reina?», com li va dir el Gat de Cheshire a l'Alícia. Però és clar, què n'has de saber de l'Alícia, tu? T'assembles a en Rod Taylor, però en gat. Un gat ximple i mut. Estic malgastant saliva en va.

Mentre parlava, mirava al seu voltant. Tot i que els seus temors s'havien esvaït amb el llum, el cert és que l'habitació estava feta un desastre. Presentava un aspecte que no convidava a seguir jugant a ser la Gloria Star als seus temps d'esplendor declinant. Feia pudor a burilles de cigarreta, a tancat, a suor i a perfum barat. Pel terra, i penjant del respatller de les cadires, es veia un batibull de robes de tota mena, i damunt el gran llit desfet, hi havia un munt de cartes, fotografies i retalls de diari escampats a la babalà.

La Sara va provar d'encendre el llum de l'aplic de tres braços amb una tulipa de vidre que hi havia sobre el tocador de tres miralls, però s'adonà que les

bombetes estaven foses. Sobre el marbre negre vinsat de rosa, tot just a la vora de dos pots de cosmètic destapats i vàries barres de llavis consumides, hi havia gots bruts, forquetes, rodets de fil, culleretes, cendrers i un exèrcit de tubs de medicaments, uns mig plens i d'altres buits.

El gat va pujar d'un salt al llit i es va acomodar damunt els papers que estaven dispersos per entre mig dels llençols desfets i arrugats.

—Fora d'aquí, Cloud! On s'ha vist aquesta manca de respecte? —digué la Sara amb una veu fingida, mentre es dirigia cap al llit amb pas lènguid—. Per Déu, les meves cartes d'amor! Els meus pètals de flors! Les meves fotos preferides! Sóc la Gloria Star! Està clar? Ui, quina pudor a gat!

Va empènyer en Cloud, que va tornar a saltar cap el terra, i es va proposar recollir tots aquells papers, tot separant les cartes dels retalls de diari, i fent piles amb les fotografies d'acord amb la seva mida. Una de les més grans era la d'un home una mica gran però bastant maco, amb un bon bigoti i cabell negre amb alguns cabells blancs, pentinat amb ratlla. Es recolzava a un prestatge ple de llibres, tenia una cigarreta encesa entre els dits i somreia a l'aparell. La Sara va mirar molta estona aquella fotografia i després li va donar la volta. Al darrera duia una dedicatòria escrita amb lletra grossa i clara, on hi deia: «Tu ets la meva glòria, A.». Es tractava de la mateixa cal·ligrafia d'algunes cartes que acabava de recollir.

El disc s'havia acabat. La Sara es va dirigir a la sala d'estar amb tota aquella paperassa. No sabia ben bé per què, però no li agradava la idea que la seva mare veiés aquelles cartes i comencés a fer neteja. És capaç de llançar-los a les escombraries com diaris vells. I, a més a més, que no. Eren secrets de l'àvia. La Sara no estava jugant a ser la Gloria Star. Se sentia com la Gloria Star en persona. Però, d'altre banda, era còmplice de la seva àvia, i no volia que ningú furgués en les seves cartes secretes. No ho pensava fer ni ella mateixa.

Es dirigí cap al moble amb tapa ondulada, que solia estar tancat. Ella, però, sabia on l'àvia amagava la clau: dins un gerro xinès que representava un cistell, en el qual hi havia dos ocellets pintats que es disputaven un cuc a becarrades, estirant cadascú per la seva banda.

Va pujar dalt d'un tamboret per arribar a la prestatgeria on el gerro hi era sempre, la va sacsejar i va entendre de seguida que, pel so que feia, la clau era dintre. En aquell moment, però, el telèfon va sonar i, de l'ensurt, el gerro d'ocellets li va relliscar de les mans i ella va caure a terra. Quan va respondre el telèfon, el cor li batejava molt fort.

Era l'àvia. La veu semblava d'allò més alegre. Havia baixat a fer un passeig per Morningside i després havia anat una estona al bingo del barri. Havia guanyat cent cinquanta dòlars. Per cert, havien llegit la nota escrita que els havia deixat?

L'havia posat damunt el piano. La Sara li va dir que no, i que la seva mare havia baixat al carrer una mica amoïnada.

–Aquesta Vivan! –va dir l'àvia–. No pot viure si no es preocupa per alguna cosa. Ara mateix pujo, estic al bar de baix prenent-me una copeta de licor. Bé, i a ta mare no li expliquis que he anat al bingo... Ja sé que saps guardar bé un secret, Sara... Fins ara. A veure si podem xerrar una estona tu i jo, filla... Per cert, volia demanar-te un favor, ara que me'n recordo...

–Diga'm, àvia.

–Ja que estàs tu sola aquí..., he deixat el dormitori molt desendreçat. Pots recollir uns papers que hi ha sobre el llit i guardar-los al secreter? Ja saps on guardo la clau.

–Sí, àvia –va respondre la Sara amb un tendre somriure–. Al gerro dels ocellets.

En penjar el telèfon, la Sara estava molt excitada. El primer que va fer va ser tornar a posar el disc. Aquella cançó li encantava, tot i que no entenia la lletra. Deia Mariú, que deuria equivaler a una mena de «miranfú» en italià. Després va anar a buscar el gerro, tement-se el pitjor. Afortunadament –miranfú!–, havia caigut damunt la butaca i no s'havia trencat. La claueta va trigar una estona en trobar-la. S'havia escapolit per una ranura entre el coixí i el braç de la butaca.

A la fi va introduir la clau al pany i va obrir la tapa ondulada del moble, que es deia secreter perquè era un moble que amagava secrets. Un olor esmorteït a paper antic, flors seques. Va mirar un altre cop la fotografia de l'Aurelio Roncali i li va fer un petó.

–Gràcies –va dir en veu baixa.

I li van caure les llàgrimes. Però no de la mateixa manera que el dia que es va assabentar que se n'havia anat. En els sis anys que havien passat des d'aquell dia, havia entès que es pot plorar de tres maneres diferents: de ràbia, de pena i d'emoció. Aquest d'ara era un plor d'emoció. Bé, entre l'emoció i l'alegria. Quelcom una mica estrany. Miranfú.

Després, abans d'abaixar la tapa ondulada, la Sara va tenir la curiositat d'obrir un calaixet situat a la dreta i que estava mig obert. Va veure un sobre lacrat. Va reconèixer la lletra de la seva mare:

VERTADERA RECEPTE DEL PASTÍS DE MADUIXA,
TAL I COM ME LA VA ENSENYAR A LA INFÀNCIA
REBECA LITTLE, LA MEVA MARE.

No va poder estar-se de riure. Ara resultava que, després de tantes històries

amb el pastís de maduixa, l'àvia també sabia fer-ho.

L'àvia va arribar a casa de molt bon humor. Així que va sentir la clau al pany, la Sara va córrer a rebre-la, seguida pel gat. No sabia si havia passat molta o poca estona d'ençà que la seva mare havia marxat. Però els seus dubtes es van esvaïr aviat.

Tot just acabava l'àvia de llençar enlaire els diners que havia guanyat al bingo, i estava la seva néta recollint els bitllets del terra, quan es va sentir el telèfon. L'àvia va atendre la trucada.

–Digui... Ah, hola, Vivian... Sí, és clar que sóc aquí, no estàs parlant amb mi? Doncs no, sento molt donar-te aquest disgust però el vampir del Bronx no m'ha raptat. Em penso que s'estima més la carn jove.

La Sara havia acabat de recollir els bitllets i s'havia assegut a la butaca de l'àvia. Pensarosa i somrient, contemplava el parc de Morningside, damunt del qual s'allargaven uns núvols de color violeta que anaven perdent poc a poc el seu resplendor. El Cloud va pujar a la falda de la nena i ella va començar a acariciar-lo. Poques vegades a la seva vida s'havia sentit tan bé, la Sara.

–Us havia deixat una nota damunt el piano –deia l'àvia–. I ja fa més de deu minuts que sóc aquí.

La Sara va mirar-la. I l'àvia va tornar-li la mirada i, somrient, va fer-li l'ullet. A la Sara li feia molta gràcia el fet de que l'àvia es defensés dels sermons de la seva pròpia filla amb aquelles mentides de nena petita. I va enviarli un petó amb la punta dels dits. Però ara, a més a més, allò que l'àvia estava dient li servia de pista per saber el temps transcorregut.

–Que sí, Vivian... Què vol dir que no pot ser?... Què dius?... Que fa deu minuts tu encara estaves aquí?... Sembles un detectiu, filla; bé, doncs deu fer algun minut menys, tant se val, dona! O potser ens hem creuat als ascensors... Ai, no siguis llauna, Vivian, que de tot en fas un drama!... Sí, la nena està bé. Tots estem bé... Ara, sí, ara menjarem el pastís... D'acord, fins després, no tinguis pressa, triga el que vulguis.

La Sara s'havia inclinat damunt el gat i li deia a cau d'orella:

–Has sentit l'àvia, Cloud? Només han passat deu minuts. Sembla mentida tot el que hi cap en només deu minuts. Si no fossis tan ignorant, si fossis el gat de Cheshire, podríem parlar de com s'estira el temps, de vegades. Ronroneixes, eh? Bé, no ets intel·ligent, però ets afectuós. I, a més a més, tens el pèl molt suau, això és cert.

–Amb qui parles? Amb el Cloud? –preguntà l'àvia amb veu juvenil i divertida, així que hagué penjat el telèfon–. Em pensava que no t'agradaven els gats.

–Els muts no m'agraden massa –respongué la nena–. Però em sembla que el Cloud m'entén aquesta tarda.

–Au, filla, anem a berenar. El plom de la teva mare diu que el supermercat està molt ple i que trigarà una mitja hora. Quin descans!

Al contrari dels deu minuts d'abans, aquella mitja hora se li va fer increïblement curta a la Sara. L'àvia, molt animosa, s'oferí a preparar ella mateixa el berenar i es va posar a endreçar els trastos bruts de la cuina, a fer bullir l'aigua pel te i a parar la taula tot cantussejant. Va obrir una llauna de menjar pel Cloud i va posar-la sota l'aigüera en un plat d'alumini.

–Vols que t'ajudi, àvia?

–No, res d'ajudar-me, tu seu. Tauré unes estovalles ben boniques. Un dia és un dia.

A la Sara se li encomanava l'alegria de l'àvia. I, sobre tot, estava meravellada de la seva eficàcia i la seva activitat. Les estovalles eren de flors brodades. L'àvia els hi va posar un hule sota.

–Jo hem pensava que no sabies fer les feines de casa – digué la nena.

–Qui ho diu que no en sé! Si és el més fàcil del món! Però succeeix una cosa: les feines de la casa són d'allò més avorrit si no tens una motivació per a fer-les. Veuràs què bo trobem el pastís, avui.

La Sara va preguntar-li si ella també sabia fer el pastís.

–Sí, però ja me n'he oblidat. La cuina m'avorreix. Però tinc la recepta guardada a no sé on. La teva mare me la va portar com si es tractés d'un testament. Diu que té por que les veïnes li robin el secret. Maleït pastís de maduixa! Em té farta. Aquesta tarda el provaré després de molt de temps. Gairebé cada setmana el dono a algun captaire. Avui, però, és diferent:

–Què celebrem avui, àvia?

–No ho sé, qualsevol cosa. El teu aniversari. No és el teu aniversari d'aquí uns dies?

–Sí. El proper divendres. Ja hem pensava que no te'n recordaves. Però m'alegra molt que te'n recordis. Faré deu anys.

L'àvia va anar a la sala d'estar i va portar els diners que havia guanyat al bingo. Va repartir els bitllets en dues piles iguals.

–Té –va dir–. La meitat per a tu i la meitat per a mi. És el meu regal d'aniversari.

–Però això és moltíssim. Jo mai he tingut tants diners, àvia.

–Doncs el guardes sense dir res a ningú. Poden fer-te falta en qualsevol moment. Això sí, procura gastar-los com més aviat millor. Ves amb compte que no arribi la teva mare. Ves al meu dormitori. Obre l'armari, i en un dels calaixos de la dreta, el de més amunt, hi ha moltes bossetes de l'època en la que jo sortia de nit. Escull la que més t'agradi per ficar-hi els teus primers bitllets. Així, el regal queda més complet.

Aquella tarda, a la Sara li va agradar més que mai el pastís de maduixa. Li

semblava que l'estava tastant per primer cop.

–Per què les coses tinguin bon gust no hi ha res com una bona conversa i no tenir pressa –digué l'àvia.

Després se'n van anar a la sala d'estar a esperar l'arribada de la senyora Allen. La Sara estrenyia contra el seu pit una bosseta de setí de color blau brodada amb lluentors on havia guardat els setanta cinc dòlars i que s'havia amagat sota la samarreta.

–Diner crida diner –digué l'àvia–. A lo millor em surt un pretendent ric. Busca'm-en un. Em trobes massa vella? O penses que encara puc pescar algun nuvi?

La nena que, al anar a cercar la bosseta, havia vist el vestit verd penjat a l'armari, va respondre-li:

–No em sembles vella. Ets molt bonica. Sobre tot, quan vas vestida de color verd.

De sobte, l'àvia s'havia entristit i se li notava. La Sara va comprendre que era millor no parlar-li de l'Aurelio. Tant de bo podés ella trobar-li a l'àvia un nou amic. Però, cóm, si mai no anava sola?

Van acabar parlant de la soledat i de la Llibertat. L'àvia va explicar-li a la Sara que l'estàtua de la Llibertat va ser portada a Nova York des de França feia cent anys. I que l'escultor que va fer-la, un artista alsacià, havia tret la màscara per a la deessa del rostre de la seva pròpia mare, una dona molt bella. I l'àvia li va donar a la seva néta un llibret on s'explicava molt bé tota aquella història, dient-li que se l'endugués a casa, doncs ja se sentien les passes de la senyora Allen.

–No ens han deixat temps per a res, filla –digué l'àvia.

Va ser mitja hora que va passar com un vol.

Com el temps dels somnis.

Miranfú.

CINC

Festa d'aniversari al xinès. La mort de l'oncle Josef

El dia de l'aniversari, que era un divendres, la Sara va estrenar un conjunt de faldilla de tavelles i un jersei de punt de color vermell que li havia regalat la seva mare. El senyor Allen havia decidit anar a dinar a un restaurant xinès per celebrar-ho. Els Taylor hi estaven convidats.

–En Rod també ve, saps? –digué la senyora Allen, somrient a la Sara amb picardia quan estaven arribant a la lampisteria per a trobar-se amb el pare–. És la teva festa i, per tant, hi faltava un noi, no et sembla? La Sara no va respondre. En Rod estava menys gras ara, però continuava igual d'ase. I, a més a més, es feia el conquistador amb les noies del barri. La Sara va decidir que lo li faria cap cas.

–No t'ho havia dit que vindria en Rod per donar-te una sorpresa –afegí la senyora Allen–. I després, al final, en tindràs una altra. Ho passarem molt bé, ja ho veuràs.

Però no ho van passar bé, al menys pel que fa a la Sara. El restaurant era bastant fosc i, pintats per les parets, amb color vermell, negre i daurat, hi havia uns ocells de potes molt llargues i uns estanys amb flors flotants que feien una mica de pena. A les taules, amb tovalles de paper, hi havia unes llums vermelles. I aquell olor agredolç típic del menjar xinès flotava per tot l'establiment. La Sara ja el coneixia, aquell local, perquè l'amo, el senyor Li-FuChin, era amic del seu pare i algunes nits, quan el senyor Allen trigava a tornar a casa, ella anava a buscar-lo al restaurant de la mà de la seva mare. I, sovint, els pares tornaven a casa discutint.

Els del restaurant van ajuntar dues taules, van posar-hi un centre de flors de paper i, a la Sara, van seure-la al costat d'en Rod, que tan concentrat com estava menjant a dos queixos no tenia temps per a parlar ni ganes de ferho. S'acontentava amb dir que sí amb el cap i emetre una mena de gruny de satisfacció amb la boca plena cada vegada que la seva mare li preguntava si li agradava allò o volia tastar allò altre. A la taula hi havia tantes i tantes plates amb diferents guisats, que era impossible fer un gest amb el braç sense tirar un got o enllardar-se de greix la bocamàniga. Tot el menjar tenia un gust semblant, i la conversa de la gent gran consistia principalment en comparar uns guisats amb

els altres, i també en els comentaris d'admiració provocats pel senyor Taylor, ja que era l'únic comensal capaç de manipular amb habilitat els bastonets xinesos sense haver de recórrer a la cullera o a la forquilla. De tant en tant el senyor Li-Fu-Chin s'acostava molt rialler a la taula per a preguntar si els hi agradava el menjar.

—I tant que ens agrada, un autèntic banquet —responia cofoi el senyor Allen—. Porti una mica més d'arròs tres delícies i una altra ració de porc agredolç.

—Sobrarà menjar, Samuel —li deia la senyora Allen en veu baixa.

—Doncs que sobri, i què? Un dia és un dia, oi Sareta?

—Però la reina de la festa menja poquet, com un ocellet —deia el senyor Li-Fu-Chin, tot fixant-se amb la desgana amb la qual la Sara feia anar la forquilla—. Que no t'agrada, maca?

—Sí que m'agrada, sí senyor, moltes gràcies —responia la Sara—. Tot és deliciós.

La nena pensava en l'àvia tota l'estona.

Cal reconèixer que, a la Sara, menjar sempre li havia semblat avorrit, i encara trobava més avorrit que la gent parlés de la manduca que s'estava menjant o de la que pensava menjar. Però al capdavant, aquella reunió tenia lloc per a celebrar el seu aniversari, els seus pares semblaven gaudir de la situació i estar de bon humor, i ella estrenava un vestit força bonic malgrat que era bastant calorós i la part del coll li picava una mica. Hauria de sentir-se més feliç. I quan ho pensava, tractava d'animar-se, de mostrar-se amable. Però veia moure's sense parar els queixos d'en Rob, sentia el soroll dels coberts al topar amb els plats i l'esclat de les rialles, clavava la mirada en aquelles aus camallargues amb potes i bec d'or pintades a la paret, i no comprenia per què li estaven agafant aquelles ganes de plorar.

Els postres van consistir en uns pastissos com de neula dura, amb sorpresa. Al trencar-los per la meitat hi sorgien uns papers petits i allargats com serpentes de diferents colors. Cada paperet duia un missatge escrit. Tots els comensals es llegien el missatge els uns als altres amb molt d'aldarull i després preguntaven: «Què diu el teu? Llegeix, llegeix!», i, si la frase els hi semblava encertada, reien encara més fort.

El paperet de la Sara era de color de malva. La nena es va posar molt vermella i se'l va guardar a corre-cuita sense voler llegir-lo a ningú malgrat la insistència dels seus companys de taula. El paperet deia: «Millor sol que mal acompanyat». La Sara va pensar que creuen que aquella frase se l'havia inventat ella mateixa i que havia aparegut escrita al paper per obra de l'Esperit Sant. I tenia remordiments de consciència pel fet d'estar pensant tot just allò que havia llegit. Quin follet deuria ser el que fos capaç d'endevinar-li el pensament? I va quedar-se molt quieta, amb la mirada perduda, com aliena a tot allò que succeïa al seu voltant.

Pensava en l'àvia tota l'estona, sense poder evitar-ho, pensava en que el temps passat a casa seva se li havia fet molt curt, pensava en totes les coses de les quals no havien pogut parlar.

La senyora Allen, que no li treia l'ull del damunt, li va donar un cop de colze a la senyora Taylor.

–Ho veus? –li xiuxiuejà en veu baixa–. Aquesta és la cara que et dic que posa moltes vegades sense que jo pugui entendre el per què. Em fa por, t'ho ben asseguro. En què deu pensar? Jo penso que la meva mare li fica fantasies al cap.

La senyora Taylor, somrient, li va donar un copet amistós al braç, com si volgués consolar-la.

–Tots hem tingut aquesta edat. És l'edat de la fantasia –digué magnànima–. S'està posant molt maca.

–Sí, ja ho veus, això també m'amoïna. Perquè tal com estan les coses avui dia...

–Per Déu, Vivian, tot t'amoïna. Tranquil·litzat, dona, i gaudeix de tot el que t'envolta.

–Tens raó, Lynda. Què faria jo sense els teus consells... Però, no sé per què, quan tot va bé i estic contenta, sempre penso que succeirà alguna desgràcia.

–Calla, dona, calla, no cridis al mal temps...

Quan semblava que la festa havia acabat, el senyor LiFu-Chin va venir de la cuina portant un pastís amb deu espelmes enceses.

El senyor Allen, que estava molt content, s'aixecà i començà a cantar a plena veu el *Happy birthday to you*. Els comensals de la taula, inclòs en Rod, i també les altres persones desconegudes que estaven repartides per les taules del restaurant, van corejar la cançó. El senyor Allen animava tothom a afegir-se al cor, tot fent gestos grandiloqüents amb les mans, com si fos un director d'orquestra. La Sara va abaixar els ulls: tot plegat li feia una terrible vergonya.

–Au, filla, no siguis bleda! On tens el cap? Bufa les espelmes! –digué la senyora Allen amb to de retret–. Que no et fa il·lusió? Has de demanar un desig.

La Sara es va concentrar. «Que torni a veure a l'àvia vestida de color verd», va dir-se a sí mateixa, tot clavant-se les ungles al palmell de la mà.

Després va bufar les espelmes amb totes les seves forces, quasi amb ràbia, com si volgués acabar amb aquella cerimònia el més aviat possible. Les deu espelmes van apagar-se a l'hora. La Sara va sentir aplaudiments.

–Apagar-les totes de cop vol dir bona sort –digué la senyora Taylor–. Has recordat formular un desig, oi?

–Sí –respongué la Sara.

–Segur que es tracta d'un secret, veritat?

–Sí –digué la Sara.

El senyor Li-Fu-Chin va donar-li un ganivet i els aplaudiments van tornar a esclatar.

–Tu tallar pastís. Jo ajudar.

–El primer tros per a mí! I que sigui ben gros! –digué en Rod, tot apropant el seu plat al pastís i donant cops de colzes als seus companys de taula.

–Aquest pastís té un aspecte fantàstic! –comentà el senyor Taylor.

I la senyora Allen va somriure, tota cofoia.

–Són els avantatges d’haver vingut al restaurant d’un amic. En un altre lloc no ens ho haguessin permès, això.

El senyor Li-Fu-Chin li va fer l’ullet a la senyora Allen. Els Taylor se’ls miraven sense comprendre aquell gest de complicitat.

–No endevineu d’on ha sortit, el pastís, oi? Doncs bé, va fer-lo la Vivian ahir a la nit –aclarí el senyor Allen–.

Pastís de maduixa. És l’especialitat de la Vivian, veritat que sí, doneta meva? El seu pastís pot competir amb el d’El Dolç Llop.

Ella va fer un gest de falsa modèstia, com tractant de treure importància al comentari del seu marit. El Dolç Llop era la pastisseria més coneguda de tot Manhattan. Hi feien setanta-cinc menes de pastissos diferents. Estava situada a Central Park, i hi havia dos salons de te en els quals, tot i que eren molt espaiosos, mai es trobava una taula lliure per a berenar.

–No exageris, home –digué la senyora Allen–. A més a més, encara no l’han tastat. Crec que m’ha sortit força bo. Però són ells qui han de jutjar el resultat.

Tots van tastar el pastís, i tots van repetir menys la Sara: no va quedar-ne ni un bocí.

–Què més voldria El Dolç Llop! –comentà el Philip Taylor–. I, per a comprovar-ho, fem una cosa: reservem-hi una taula per a un cap de setmana, demanem un pastís de maduixa i comparem-lo amb el de la Vivian. No ho trobeu una idea excel·lent?

–Pel que a mi em pertoca, fet –digué el senyor Allen.

I la Sara va adonar-se’n de que el seu pare, en presència dels veïns, s’enorgullia del pastís de maduixa per primera vegada. El senyor Allen mirava molt envanit a la seva dona.

–I si el pastís d’El Dolç Llop és pitjor que el de la Vivian –continuà el senyor Taylor–, cridem l’amo i li diem: «I a vostè li diuen el Rei dels Pastissos? Au, home, au! La Reina és aquí, aquí té vostè a la vertadera Reina dels Pastissos». I no tindrà cap altra remei que callar, per molt Dolç Llop que sigui.

Tots reien molt, i la senyora Allen mirava embadalida en Philip Taylor.

Així doncs, el dinar va acabar tal i com calia esperar: cantant les lloances del pastís de maduixa.

La senyora Allen, aquella nit, tot i que deia que estava molt cansada, va tornar a fer el pastís, perquè l'endemà era dissabte i, com tots els dissabtes, havien d'anar a casa de l'àvia.

Quan la senyora Allen estava traient del forn el pastís de maduixa, i la Sara ja se n'havia anat a la seva habitació a llegir el llibret de l'estàtua de Llibertat que li havia regalat l'àvia, es va sentir el telèfon. El senyor Allen va anar a agafar-lo al *living*. Fins a la cuina i a l'habitació de la Sara arribaven retalls d'una conversa agitada i plena de silencis. La senyora Allen va parar l'orella. «No pot ser!, no pot ser!», exclamava el senyor Allen amb veu trencada.

La Sara va sortir de la seva habitació i va ensopegar amb la seva mare al passadís. La senyora Allen s'eixugava les mans amb el davantal.

—Què passa? —preguntà la nena.

—No ho sé, filla. Vaig a assabentar-me'n. Deu ser alguna notícia dolenta.

La Sara se'n va tornar a la seva habitació però va deixar la porta entreoberta. Al cap de poca estona va sentir plors. Després, va sentir que penjaven el telèfon. Els seus pares avançaven pel passadís abraçats i plorant. La nena va seguir-los a la cuina. La mare deia entre singlots:

—La felicitat es paga amb plors, Samuel. Això mateix li deia a la Lynda avui mateix, al sopar. I ella, dient-me que jo sempre crido al mal temps. Sí, sí... Pobre Josef!

Al cap d'una estona, la Sara es va assabentar que un germà del seu pare que ella no coneixia, l'oncle Josef, havia sofert un accident de trànsit prop de Chicago, on hi vivia, i havia mort a l'acte.

La senyora Allen, a qui les catàstrofes la feien vibrar, es mostrava d'allò més afectuosa amb el seu marit. Va arribar a seure-li als genolls i a besar-lo com si fos un nen. Després, mentre li preparava una til·la, es van posar a discutir els detalls del viatge a Chicago. El senyor Allen va anar al seu dormitori a buscar uns fullets on hi constaven els diferents horaris de trens i avions.

—Em sembla un disbarat que tu també vinguis, Vivian. La despesa és doble. I, a més a més, ell i tu us havíeu vist molt poc —li deia mentre consultava els fullets i feia números amb una calculadora de butxaca.

Però no va aconseguir dissuadir-la. En un mal tràngol com aquell, com podia deixar-lo sol? Ni que se li hagués girat el cervell!, les desgràcies passaven davant de tot. I, a més a més, què dirien els parents si el veien arribar sense ella a l'enterrament? Serien capaços de pensar que la seva relació havia acabat com el rosari de l'Aurora.

—Pobra Sara —va dir el pare en un moment donat, mirant la seva filla—. Quin final d'aniversari!

Però, tret d'aquest comentari, no van tornar a parlar amb ella ni a consultar-li res. Així doncs, se'n va tornar cap a la seva habitació i va seguir llegint, ja que li

va semblar que tot aquell trasbals no tenia res a veure amb ella. I, en canvi, el llibre que l'àvia li havia regalat li era apassionant. Tenia les tapes blaves i un gravat molt gran amb el rostre de l'estàtua ampliat. El llibre es deia: *Construir la Llibertat*.

Després de diverses trucades telefòniques, de xiuxiueigs i de passes que anaven i venien d'una habitació a l'altra, els senyors Allen es van dirigir a l'habitació de la seva filla.

La Sara s'havia jagut vestida damunt el llit. La idea de construir l'estàtua de la Llibertat havia nascut a França. Van encarregar l'obra a un escultor alsacià que es deia Frédéric Auguste Bartholdi. L'artista va començar a treballar a l'any 1874, fent servir a la seva mare com a model per a la primera maqueta, que només tenia nou peus d'alçada.

S'havia quedat mig adormida llegint aquella explicació, pensant que madame Bartholdi havia estat dona abans de ser estàtua, i l'entrada dels seus pares va esglaiarla. Els acompanyava la Lynda Taylor. Al principi, no entenia res. Va amagar el llibre, sense saber ben bé per què.

Venien a notificar-li que sortien cap a Chicago al cap de tres hores en un avió nocturn. Al dia següent, dissabte, seria l'enterrament de l'oncle Josef. I el diumenge al vespre tornarien a ser aquí. Ella es quedaria a casa dels Taylor.

–Però havíem de dur-li el pastís a l'àvia. Li ho heu dit a l'àvia?

–De quines coses te'n recordes, filla! –va dir el senyor Allen–. Ara la trucarem.

–Au, maca, agafa la teva roba i puja amb mi a casa –li digué la Lynda Taylor amb un to protector.

–Aquí tens les claus de casa per si necessites baixar a agafar quelcom –advertí la senyora Allen–. Si us plau, filla, acabes de fer deu anys. I ja tens edat de fer-te càrrec de les teves coses. Espero que et portis bé.

–És clar que es portarà bé –intervingué la Lynda amb to artificios i musical–. Oi que ets una nena responsable?

La Sara no la va mirar ni li va respondre res.

Segona part

L'AVENTURA

A quien dices tu secreto, das tu libertad.

(Fernando de Rojas, *Tragicomedia de Calisto y Melibea*)

Presentació de miss Lunatic. Visita al comissari O'Connor

Quan es feia fosc i començaven a encendre's els rètols lluminosos dalt de tot dels edificis, pels carrers i les places de Manhattan es veia passejar una dona molt vella, vestida amb parracs i un barret d'ales enormes que gairebé li cobria tot el rostre. La cabellera, força abundant i blanca com la neu, li penjava a l'esquena, de vegades flotant al vent i d'altres recollida en una trena gruixuda que li arribava a la cintura. La vella empenyia un cotxet de nadó, buit. Es tractava d'un model antiquíssim, molt gros, de rodes molt altes i una capota bastant tronada. Als antiquaris i els encants del carrer 90, que la dona acostumava a freqüentar, li havien ofert fins a cinc-cents dòlars pel cotxet, però ella no se'l va voler vendre mai.

La velleta sabia llegir el futur al palmell de la mà, sempre portava a la butxaca petits flascons amb ungüents per a alleujar diversos dolors, i voltava indefectiblement per allà on estava a punt de produir-se incendis, suïcidis, enderrocaments de parets, accidents de cotxe o baralles. Això significa que recorria Manhattan a velocitats impròpies de la seva edat. Fins i tot hi havia gent que assegurava haver-la vist la mateixa nit a la mateixa hora deambulant per barris tan llunyans com el Bronx o el Village, i present a l'escena de dos conflictes diferents, tal com alguna vegada havien fet palès fotografies aparegudes a la premsa. Així doncs, les fotografies esvaïen qualsevol mena de dubte al respecte. Perquè si sortia retratada, encara que fos en segon terme i en una imatge desenfocada, l'aspecte peculiar de la velleta feia impossible que algú pogués prendre-la per qualsevol altra captaire. Era ella, segur: era la famosa miss Lunatic. Feia molt temps que la gent la coneixia per aquell motiu, i les seves excentricitats li havien proporcionat una popularitat que fregava la llegenda.

La bona dona no tenia documentació que acredités la seva existència real, ni tampoc tenia família ni residència coneguda. Acostumava a caminar tot cantant cançons antigues, amb tonades de balada o de cançó de bressol quan anava abstreta, i himnes heroics quan li calia fer via. Tan aviat s'aturava davant els luxosos aparadors de la Cinquena Avinguda, com s'entretenia remenant en els abocadors de deixalles a la perifèria amb el seu bastó amb puny daurat que figurava una àguila bicèfala. Quan trobava algun moble o alguna rampoina ben

conservada, ho carregava al cotxet i ho transportava a alguns encants on la coneixien. I, a canvi, només demanava un plat de sopa calenta.

De fet, tenia molts amics dedicats a diferents oficis o a cap. La gent se l'estimava sobretot perquè no queia en aquell defecte, tan corrent entre la gent gran, que consisteix en parlar sense parar i sense solta ni volta, vingui o no al cas, i no tenint en compte si la persona que els escolta té pressa o si s'avorreix. Ella era conscient de qui tenia al davant. De vegades podia ser força xerraire, però no explicava les seves històries al primer que li sortia al pas. S'estimava més esperar que la gent les hi demanés i gairebé sempre s'estimava més escoltar que ser escoltada. Ella deia que escoltar als altres proporcionava experiència.

–I per a què vol més experiència de la que ja té, miss Lunatic? –li preguntava la gent–. Que encara no ho sap tot, vostè?

Ella arronsava les espatlles.

–No, de la gent no ho sé tot. Les persones canvien constantment. I cada persona es un món –responia–. M'encanta que m'expliquin coses.

Parlava amb els venedors ambulants de bijuteria i de *hot dogs*, amb africans, indis, porto-riquenys, àrabs, xinesos, amb els viatgers perduts pels llargs passadissos del metro o per les andanes de Penn Station entre les inintel·ligibles consignes dels altaveus, amb els porters dels hotels, amb els patinadors, amb els borratxos, amb els cotxers de cavalls que tenen la parada a la banda sud de Central Park. I tots tenien alguna història que explicar, algun paisatge d'infància que reviu, alguna persona estimada que enyorar, algun conflicte per el qual es necessita demanar consell. I, després, aquelles històries acompanyaven a miss Lunatic quan novament caminava sola; se li quedaven enredades als seus pellingots, durant un bon tram de camí, com serpentes daurades que nimbessin la seva figura, tot impedit que s'esborrés en l'oblit.

La velleta també es dedicava a recollir gats sense amo i a tractar d'entrar amb contacte amb famílies benestants per a que adoptessin els animalets. Ningú comprenia com aconseguia aquells contactes, tenint en compte la malfiança pròpia de la gent de Nova York. Però la veritat és que no era estrany trobar-la a la sortida de l'Hotel Plaza o d'alguna joieria de Lexington Avenue, parlant amb personatges luxosament vestits.

Era molt amiga dels bombers. De vegades, cosa que era absolutament il·legal, se l'havia vist amb ells, a dalt del veloç cotxe lluent i vermell, al pas del qual tothom s'aparta. Allò que més li agradava era que la deixessin tirar del cordó de la campana niquelada. Al só d'aquella dringadissa, les galtes apergaminades de miss Lunatic s'envermellien de l'emoció i l'alegria sota l'ala del seu enorme barret.

Però les zones de la ciutat que miss Lunatic freqüentava amb més assiduitat eren les habitades per gent marginal, i la seva vocació predilecta, la de tractar

d'injectar fe als desesperats, ajudar-los a trobar les arrels del seu malestar i a fer les paus amb els enemics. Aconseguia pocs resultats, però no es desanimava, malgrat que moltes vegades havia estat insultada per ficar-se on ningú no la cridava, i fins i tot l'havien tret a cops de peus d'un local de Harlem, per defensar a un negre al qual estaven esbatussant quatre homes molt més forts que la víctima.

–Fugiu d'aquí, miss Lunatic –li digué, al veure-la estirada a terra, la mestressa d'una tintoreria que hi havia al costat del local–. Al capdavant, tot el que vostè fa és malaguanyat.

–Ni parlar-ne –digué ella, tot aixecant-se i recollint el barret del terra–. Tornaré a entrar, a veure si ara em fan cas. M'hauré explicat malament. O potser ells estan massa ofuscats.

Si li preguntaven on vivia, ella responia que de dia vivia dins l'estàtua de la Llibertat, en estat de letargia, i, de nit, doncs per aquí, al barri on era quan li feien aquella pregunta. Per aquí, fent companyia als solitaris com ella, a tots aquells que pul·lulen pels antres de mala vida i dormen als bancs públics, edificis en runes i passadissos subterranis.

La dona confessava tenir cent setanta-cinc anys i, si no fos veritat, caldria admirar-la al menys pel seu coneixement de la Història Universal a partir de la mort de Napoleó, i per la familiaritat amb que parlava d'artistes i polítics del segle XIX, amb alguns del quals deia haver tingut un tracte molt estret. Hi havia gent que se'n reia d'ella, però era ben poca; gairebé tothom la respectava, no tan sols perquè la dona no feia cap mal a ningú, era discreta i s'explicava amb notable propietat –sempre amb un lleuger accent francès–, sinó també perquè, malgrat els seus parracs de captaire, conservava, en la manera de moure's i de caminar amb el cap dret, un aire d'altivesa i d'independència que barrava el pas tant al menyspreu com a la compassió. Miss Lunatic es responsabilitzava sempre dels seus actes i no semblava veure's ficada sinó en els assumptes en els quals volia ficar-se.

No obstant, va veure's implicada en problemes tèrbols degut a la seva inclinació –abans esmentada– d'intervenir en les baralles entre borratxos o delinqüents perillosos tractant que les parts rivals arribessin a un acord per camins raonables. Van apunyalar-la més d'una vegada, sense cap mena de consideració vers la seva avançada edat, al ser presa per còmplice d'alguna malifeta. Però sembla ser que era invulnerable, segons explicaven després, sense saber avenir-se'n, els testimonis presencials de l'esdeveniment. Perquè, malgrat que l'arma blanca li havia estat clavada per mà vigorosa i amb rancúnia, ningú no va veure brollar una gota de sang del cos migrat de miss Lunatic. D'altra banda, la Policia, que l'havia detingut en varies ocasions, mai no va trobar proves per a inculpar-la de res.

Un veterà comissari del districte de Harlem, fascinat pel coratge de miss Lunatic, per la gran quantitat de contactes amb personatges de la briva i el seu talent per a testimoniar en casos ben difícils, va fer-la cridar una tarda d'hivern per a proposar-li un tracte. Li assignarien una suma important de diners si acceptava col·laborar com a confident de la policia. Ella es va indignar. Una cosa era informar a les autoritats que s'havia calat foc a alguna banda, que havia caigut la volada d'una casa o es necessitava urgentment una ambulància, però una altra cosa ben diferent era convertir-se en una delatora. Ni que s'hagués begut l'enteniment. I, pel que fa als diners, gràcies però no la temptaven.

–Per a què necessito jo els diners, mister O'Connor? –preguntà–. M'ho vol explicar?

Tenia les mans creuades sobre la taula, i el comissari es va fixar en aquells dits deformats pel reuma i envermellits pel fred.

–Per a assegurar-se la vellesa –respongué.

Miss Lunatic es va posar a riure.

–Vostè perdoni, però vaig arribar a Manhattan el 1885 –digué–. No li sembla que ja he donat prou mostres de saber assegurar-me la vellesa tota sola?

El comissari O'Connor va contemplar-la amb curiositat des de l'altre banda de la taula.

–Al 1885? El mateix any que va arribar a Nova York l'estàtua de la Llibertat? –preguntà.

Als llavis de miss Lunatic es va dibuixar un somriure nostàlgic.

–Exactament, senyor. Però li prego que no em sotmeti a cap interrogatori.

–Només contesti'm una pregunta –digué el comissari–. He sentit a dir que vostè no té cap mena d'ingressos i que tampoc demana almoïna.

–És cert, i què?

–Calmi's, li asseguro que no es tracta de cap investigació políciaca. Només pretenc ajudar-la. No li interessen els diners?

–No; perquè s'han convertit en una fita i no ens permeten gaudir el camí que anem fent. A més a més, el diner ni tan sols és bonic, com abans, que es fruïa del seu tacte com si es tractés d'una joia.

El comissari va fixar-se que miss Lunatic, mentre deïa aquelles paraules, acariciava unes monedes molt estranyes que havia tret d'una bossa de vellut verd, i amb les quals jugava. No eren massa grans, emetien una fulgor verdosa, i semblaven molt antigues. Va estar a punt de preguntar-li d'on eren originàries aquelles monedes, doncs no n'havia vist mai cap d'aquella mena, però va contenir-se per por a perdre la confiança de la dona. S'estimava més seguir escoltant-la parlar de qualsevol cosa. Es va fer una pausa i ella va guardar de nou les monedes a la bossa.

–Ara ja no –continuà després d'un sospir–. Ara els diners no són sinó vils

paperots arrugats. Jo, quan en tinc algun, estic desitjant deixar-lo anar.

–Tant paperots com vostè vulgui –va interrompre el comissari–, però fan falta per a viure.

–Això és el que s’acostuma dir, sí. Per a viure... Però, a què en diuen viure? Per a mi viure és no tenir pressa, contemplar les coses, parar l’orella a les afliccions dels altres, sentir curiositat i compassió, no dir mentides, compartir amb els vius un got de vi o un tros de pa, recordar amb orgull la lliçó dels morts, no permetre que ens humiliïn o ens enganyin, no contestar ni que sí ni que no abans de comptar fins a cent, com feia el Pato Donald... Viure és saber estar sol per a aprendre a estar en companyia, i viure és explicar-se i plorar... i viure es riure... He conegut molta gent al llarg de la meua vida, comissari, i cregui’m, tot i que diuen que es dediquen a guanyar diners per a viure, el cert és que s’ho prenen tan seriosament que s’obliden de viure. Precisament ahir, passejant per Central Park més o menys a aquestes hores, vaig trobar-me un home immensament ric que viu per allà a prop i ens vam posar a xerrar. Doncs bé, està desesperat i no sap per què. No li treu partit a res i no troba cap mena d’al·licient a la vida. I, és clar, s’obsessiona per ximpleries. Al cap d’una estona semblava jo la milionària i ell el captaire. Vem fer-nos molt amics. Ell diu que no en té cap, d’amic. Bé, en té un, però que se n’està cansant d’ell.

–Quina història més interessant! –digué el senyor O’Connor.

–Sí, és una llàstima que no tingui temps per a explicar-se-la amb detall. Però he quedat d’aquí una estona a casa seva per a llegir-li la mà. Tot i que no sé si servirà de molt, ja li vaig dir ahir, perquè jo, el futur no el lleigeixo tancat, sinó obert.

–Què vol dir, això?

–Que no dono solucions, em limito a assenyalar camins que es creuen i a deixar a la gent amb la llibertat d’escollir aquell que millor els hi sembli. I mister Woolf frisa per trobar solucions, em temo que li agrada que el manin. Potser perquè està fart de fer-se obeir. Edgar Woolf, es diu. Guanya diners a cabassos. Té un negoci molt prestigiós de pastisseria.

El comissari la mirà amb uns ulls desorbitats per la sorpresa.

–Edgar Woolf? El Rei dels Pastissos? Vostè anirà a casa de l’Edgar Woolf? Viu a un dels apartaments més luxosos de Manhattan, ho sabia? Però té fama de ser inaccessible, de no rebre ningú.

–Doncs ja ho veu, serà que jo li he caigut en gràcia. A veure si es creurà vostè que jo només em relaciono amb desheretats de la fortuna. Tot i que, ara que ho penso –rectificà després– també mister Woolf és un desheretat de la fortuna. Per a mi, ja li dic, l’única fortuna és la de saber viure, la de ser lliure. I els diners no alliberen, estimat comissari. Doni un cop d’ull al seu voltant, llegeixi els diaris. Pensi en tots els crims i guerres i mentides que ocasionen els diners.

Llibertat i diners són conceptes oposats. Com també ho són llibertat i por. Però, en fi, li estic robant el seu temps. No he vingut per fer-li cap discurs i, pel que fa a la seva proposta, ja li he respost amb escreix, no li sembla? Oblidi'm, doncs, si pot.

El comissari O'Connor la contemplava entre pensarós i perplex.

–Així, doncs, vostè no té ni por ni diners... –digué.

–Jo no. I vostè?

El rostre del comissari va entristir-se.

–Jo sí tinc por, moltes vegades. Ho confesso.

–Doncs això no és bo pel seu ofici. A més a més, la por cria por. On la sent, aquesta por? A la boca de l'estómac?

El comissari va dubtar, i va palpar-se aquella zona, sota l'armilla.

–Doncs sí, més o menys.

–Ja. És el més comú. Espera un moment, a veure.

Miss Lunatic, davant l'esbalaïment del comissari O'Connor, va posar-se a furgar a una butxaca, de la qual va treure alguns flasconets que va alinear damunt la taula.

–Ves per on! Ho sento. Tenia un elixir força bo per a la por, però se m'ha acabat. És el que més em demanen.

Després, mentre tornava a guardar-se els flascons, afegí:

–És clar que existeix una altre manera d'espantar la por, però no es tracta d'una recepta, doncs el pacient ha de posar molt de la seva part. Consisteix en pensar: «A mi, això que m'espanta, ni em va ni em ve», una cosa així com observar de lluny allò que li està produint la por, perquè aquesta es desdibuixi.

–No acabo d'entendre-ho.

–Gairebé ningú ho entén; és per això que dic que dona pocs resultats. Potser algun dia, de sobte, vostè sol ho senti i ho entengui... En fi, em dona permís per a retirar-me?

El comissari O'Connor va assentir. Però quan la veié aixecar-se, agafar el seu cotxet i dirigir-se a la porta, l'home va tenir una sensació de tristesa, com una mena de por d'estar-se acomiadant d'ella per sempre. I la va tornar a cridar. Ella es va aturar, amb una expressió interrogant al rostre.

–Miss Lunatic –digué– vostè és meravellosa.

–Gràcies, senyor. Això mateix em deia sempre el meu fill, que en pau descansi. Un gran artista, per cert, tot i que la voluble memòria de la gent hagi sepultat el seu nom... Volia dir-me alguna cosa més?

–Sí. Que no m'agradaria que vostè passés gana o fred.

–No es preocupi. No en passo pas.

–Em sembla increïble, perdoni que li digui. I com s’ho fa? Com fa per tirar endavant?

Miss Lunatic va aturar-se al mig de l’estança. Va aixecar-se l’ala del barret amb un gest solemne i va mirar al senyor O’Connor. Els ulls negres de la velleta brillaven en el seu rostre pàl·lid i ple de solcs, i semblaven carbons encesos. I ella, al mig d’aquella estança de parets nues, semblava una figura de cera.

–Amb força de voluntat, senyor, i li ho dic amb paraules d’El Cavaller Inexistent.

–És un altre amic seu? –preguntà el comissari.

–Sí. Tot i que es tracta d’un personatge inventat. Li agraden les novel·les?

–Ja ho crec que m’agraden. Però tinc poc temps per a poder llegir-ne.

–Doncs, quan tingui una estona, li aconsello que llegeixi *El cavaller inexistent*. No és massa llarga. Acabo de veure-la traduïda de l’italià aquesta mateixa tarda, al passar davant de l’aparador de Doubleday.

–Com tresca per Manhattan, vostè! Veig que no para un moment.

–Exacte. Té tota la raó. No puc comprendre a la gent que diu que s’avorreix. Jo mai tinc temps per tot allò que voldria fer... I ara em sap greu deixar-lo. Però he quedat amb mister Woolf i, abans d’anar a casa seva, m’agradaria donar un vol en cotxe de cavalls per Central Park. De franc, és clar. M’ho ha promès un cotxer angoleny que em deu alguns favors. Vaig aconseguir convèncer a una filla seva que no es matés. Així doncs, adéu, senyor comissari.

El comissari O’Connor es va aixecar per obrir-li la porta i va donar-li la mà efusivament.

–Desitjo que ens tornem a veure –digué–. La vida és llarga, miss Lunatic. I dóna molts tombs.

–Ja ho crec. Digui-m’ho a mi –respongué ella somrient.

–Doncs res més, salut. I abrigui’s, que sembla que nevarà.

–És el que toca. Som al mes de desembre.

Fora, feia un vent molt fred que va esvalotar els cabells blancs de miss Lunatic. La dona va cuitar el pas en direcció al carrer 125, on havia decidit agafar el metro fins a Columbus Circle.

Mentre cantussejava un himne alsacià, va començar a pensar en l’Edgar Woolf, el Rei dels Pastissos.

SET

La fortuna del Rei dels Pastissos. El pacient Greg Monroe

El gratacel on vivia l'Edgar Woolf era tot seu: planta per planta, ascensor per ascensor, finestra per finestra, passadís per passadís. És a dir: les més de tres mil persones que hi treballaven, des del soterrani fins al pis quaranta de l'edifici, eren empleats a les ordres del Rei dels Pastissos, i no hi havia ni una habitació llogada per altres oficines, malgrat que encara en sobrava alguna. Però a mesura que el negoci, cada vegada més pròsper, exigia instal·lacions més modernes, ornamentació sempre al dia i maquinària en constant renovació, aquestes estances lliures cada cop eren més escasses.

O al menys això és el que el senyor Woolf s'entossudia a creure, perquè, ja se sap, els rics només pensen en augmentar la seva fortuna, traient més rendiment dels diners que guanyen. Quan tenia una estona lliure, visitava aquells espais de l'edifici encara buits, s'hi passejava amunt i avall amb les mans a l'esquena, s'aturava pensarós, treia un metre de la butxaca, prenia mides d'una paret. I, per sobre el seu cap afilat, envoltat d'una cabellera roja, sorgien, com a un petit núvol de còmic, les imatges de les noves instal·lacions que projectava per a ampliar els departaments de publicitat, d'experiments culinaris, de llibres; els tallers de reparació de material, els despatxos administratius, la planta d'investigació química, la de facturació de trameses a l'estranger, les tres plantes de forns i cuines. Ningú no hagués estat capaç de fer-li comprendre que s'estava omplint el cap de projectes inútils, perquè així que se'ls imaginava, per a ell, esdevenien necessitats que calien urgent realització. I no veia el moment de cridar als arquitectes i dissenyadors més reconeguts per emprendre les obres de renovació. No vivia per a res més.

Aquell negoci milionari, cada any més pròsper i famós, havia nascut, temps enrera, arrel d'una modesta pastisseria del carrer 14, regentada, primer, per l'àvia de l'Edgar Woolf i, després, pel seu pare. L'única dada que podia servir per relacionar la multinacional pastissera d'avui dia amb aquella botigueta oblidada era que l'actual empresa conservava el nom amb el qual el primer amo va enregistrar el negociet originari. Efectivament, fent honor al cognom de la família, l'empresa continuava dient-se *The Sweet Woolf*, és a dir, El Dolç Llop. Malgrat el parer oposat d'alguns assessors publicitaris de l'Edgar Woolf, que li

desaconsellaven aquell nom per considerar-lo antiquat i poc comercial, ell va mantenir-se ferm en la decisió de no canviar-lo per cap d'altre dels que li proposaven.

I, anys després, quan tot Manhattan sabia que per poder tastar els pastissos de El Dolç Llop calia reservar taula per endavant en un dels enormes salons de te de l'entresol, o fer cua a les barres de la luxosa pastisseria que ocupava els mil metres quadrats de la planta baixa, l'Edgar Woolf va cridar al seu despatx a aquells consellers i va acomiadar-los sense pal·liatius, encara que, això sí, amb una generosa indemnització, perquè garrepa no ho era gens.

–No vull gent inepte al meu costat –digué.

–Per què ens diu això, mister Woolf? –li preguntà el menys tímid i més llepa.

–Pel vostre parer respecte al nom del negoci. Poc comercial, oi? Qualsevol se'n fia de vosaltres!

A les portes giratòries de l'entrada dels salons de te i de la pastisseria hi havia gravat el dibuix, en colors daurats, d'un llop llepant-se, que era l'emblema que també apareixia en el paper d'embolicar i als tovallons.

Darrera els vidres de l'aparador, damunt de sedes i de velluts, s'exhibien totes les varietats de postres imaginables, i la seva disposició responia a un bon gust més adient a la vitrina d'un joier que d'un pastisser. Els nens que passaven per El Dolç Llop es quedaven endarrerits davant d'aquells aparadors que llüen les inicials E.W., mentre aspiraven amb gest llaminer les olors que sorgien de l'interior de l'establiment per les portes giratòries que no paraven un instant. Sentir algun plor o presenciar alguna rebequeria era habitual, perquè els nens no volien apartar-se de l'aparador i les mares havien de recórrer al mal geni per a arrancar-los d'allí.

El cert era que l'olor de pa de pessic, de dolços i de pastissos acabats de sortir del forn que arribava fins el carrer era tan apetitós i temptador que existia un eslògan d'autor desconegut que servia de consol als insatsfets i que deia:

El Dolç Llop és la botiga
on només cal olorar
per desdejunar-se i berenar.

L'edifici, flanquejat per dos carrerons de seguretat en previsió de robatoris i incendis, tenia forma octogonal. La part de baix, on hi havia la gran rebosteria – els salons de te Dolç Llop I i Dolç Llop II estaven al damunt d'aquest espai –, constituïa la base més ampla i sòlida de l'edifici i estava reforçada per setze gruixudes columnes de marbre de color de xocolata. Després, aquella base anava estrenyent-se progressivament cada cinc pisos fins arribar al pis quaranta, que era l'últim. Amb aquest estrenyiment cap amunt s'aconseguia l'efecte òptic desitjat per l'arquitecte que creà l'edifici: que tingués, com de fet tenia, forma de

pastís. Hi havia molts altres detalls ornamentals que contribuïen a suggerir la sensació d'estar davant d'un pastís gegantesc. Eren detalls com les orles talment de merenga dibuixades a les finestres, i l'alternança dels colors bescuit, avellana, nata, crocant, maduixa, caramel, torró i xocolata amb la qual estaven pintades les parets de les diverses franges que el visitant veia a l'alçar els ulls fins la terrassa octogonal del cim.

Aquesta terrassa, que era la part més sorprenent de tot el gratacel, estava coronada per adornaments de vidre gruixut o policromat que imitava diverses fruites, cadascuna d'elles del color que en realitat li corresponia per aconseguir així un major verisme: plàtans, groselles, llimones, pomes, cireres, peres, taronges, prunes, raïms, figues i maduixes. I totes eren enormes, amb la finalitat de que es poguessin veure des del carrer.

Quan començava a fer-se fosc, les fruites s'il·luminaven mitjançant un sistema elèctric que es connectava des del pis quaranta a l'interior de cadascuna d'elles. I les fruites apareixien aureolades d'uns efectes tan especials que resultava normal i corrent trobar-se a grups de turistes i curiosos congregats a la vorera del davant de l'edifici mirant embadalits cap amunt i tractant de fer fotos. Perquè, com tothom sap, els turistes no volen veure coses sinó retratarles. Les diferents fruites de la terrassa s'encenien i s'apagaven per torns, com si les recorregués una rampa, fins arribar un moment de total obscuritat. Després, seguia un esclat més intens que les il·luminava a totes a la vegada, mentre de l'interior de cadascuna de les fruites començava a sorgir una mena de brollador de pinyols d'or que sortia disparat cap el cel enfosquit i queia després en una cascada lenta, espurnejant i silenciosa.

Era realment espectacular. Perquè, a més a més, per arrodonir aquell capritxós coronament, entre cadascuna de les fruites de vidre s'alçaven unes columnes blanques amb un caputxó il·luminat, que venien a ser les espelmes dels pastissos d'aniversari. Per tal de fer reals aquelles falses espelmes, s'havia aconseguit una il·lusió òptica molt original: la flama augmentava o s'empetitia i oscil·lava al compàs del vent que bufava.

Tots aquests efectes de luminotècnia s'efectuaven des d'una gran nau instal·lada a l'últim pis de l'edifici. En aquest pis hi havia també les màquines de l'aire condicionat, les de la depuració de l'aigua, les calderes, les diferents xemeneies de sortida de fums, tot un regne immens, en fi, solcat de canonades, de claus, de botons, d'aixetes i palanques, de circuits tancats de televisió i de tota mena d'artefactes per a posar a punt el funcionament intern d'aquella empresa. És a dir, que allà, a la nau del pis quaranta, hi havia «les tripes i el cervell del negoci», com acostumava a dir amb humor en Greg Monroe, un vell empleat de mister Woolf. Era en Greg Monroe qui s'encarregava de la revisió i cura de tota aquella maquinària tan sofisticada que sempre duia algun mal de cap.

–Ni la meitat dels mals de caps que em dones tu, Edgar, quan t’agafa el rampell d’inventar problemes inexistents i me’ls passes a mi per que els resolgui –li deia de vegades al seu amo–. Et dic, de veritat, que jo no puc arribar a tot, i t’ho dic per endavant: qualsevol dia me n’afartaré de tu.

–Fa un munt d’anys que m’amenaces amb el mateix.

–I tu bé que te n’aprofites d’això, de que tinc més paciència que el sant Job. Però tot s’acaba en aquest món, i la paciència també.

En Greg Monroe era l’únic empleat a les ordres del Rei dels Pastissos que el tractava de tu i gosava parlar-li en aquell to.

En Greg Monroe tenia deu anys quan va entrar a treballar com a aprenent a la pastisseria del carrer 14, just una setmana abans que la jove de l’antic amo anés de part i naixés l’Edgar Woolf, que no va tenir germans i va créixer escarransit, mimat i capritxós. En Greg va sentir afecte per l’Edgar des de que aquest va arribar al món, i el coneixia millor que cap altra persona.

Fou el seu primer gran amic, i el més fidel que l’Edgar havia de tenir mai. Va ensenyar-li a dibuixar, a anar en bicicleta, a fer tiradors, a atrapar ratolins, a tallar fusta i a arreglar màquines trencades. Mes endavant, havia donat la cara per ell en les baralles de carrer, li havia encobert les faltes per tal de defensar-lo d’alguna renyina paterna, li havia parlat de les seves pròpies experiències amoroses amb les noies. Havia estat successivament el seu còmplice, el seu confident i el seu conseller sentimental.

Però aquell noi despert, tenaç i imaginatiu aviat va tenir altres ambicions. I tot i que mai va perdre del tot el contacte amb l’Edgar (per carta o per telèfon), els diferents treballs als quals va dedicar-se després van allunyar-lo de Nova York i del seu amic al llarg de moltes etapes de les seves vides. En Greg Monroe havia estat delineant, tramoista, càmera de cinema, inventor d’aparells elèctrics que portaven la seva patent i, per fi, un dels tècnics especialitzats en so i luminotècnia més sol·licitats de Manhattan.

Fins que un dia, quan el volum dels negocis de l’Edgar Woolf va fer indispensable el recolzament d’un home de tota confiança, el Rei dels Pastissos va pensar en el Greg per oferir-li ser la seva mà dreta sota les condicions econòmiques que el propi Monroe considerés oportú fixar. En Greg, que acabava de quedar-se vidu i tenia els fills ja casats i vivint fora, va acceptar l’oferiment del seu antic amic. Però va fer-ho pensant no en els avantatges econòmics, sinó perquè es sentia sol i cansat. I l’Edgar va saber tocar-li el voraviu sentimental, sempre més sensible quan les persones es fan velles o en temps de desgràcia.

Tanmateix, en Greg no s’imaginava que arribés a fer-se tan indispensable a El Dolç Llop. No només per «les tripes i el cervell» de l’empresa, sinó també per les de l’amo. Doncs, donat que l’Edgar Woolf no tenia amics i no confiava en

cap persona, va afeccionar-se tant a la companyia del vell Monroe que va acabar per necessitar-lo i per recórrer a ell per a tot.

–Noi, em demanes massa. Això no és competència meva –acostumava a dir-li quan li demanava el seu parer respecte a assumptes relacionats amb la qualitat dels pastissos–. No voldràs que baixi a la cuina per tastar tots els productes que surten del forn cada dia, oi? Em moriria d'un afartament. A més a més, per aquesta feina ja tens als Mestres Tartufs, per als quals has inventat aquest uniforme estampat, tan ridícul, de maduixes i pomes. No entenc com no els hi fa vergonya pujar a l'ascensor, amb la fila que fan.

El vell Monroe era de mena tan bona i franca, i tenia una filosofia de la vida tan matisada pel sentit de l'humor, que era impossible enfadar-se arrel de les seves crítiques afectuoses. D'altra banda, l'Edgar Woolf estava molt mancat de les dues coses: d'afecte i de crítica.

–Però ells no m'estimen com tu. M'enganyen. Ja veus el que va succeir amb el pastís de maduixa. Si tu no m'ho haguessis dit, jo ni me n'hagués assabentat...

–Assabentat de què? Si jo no vaig dir-te res! Edgar, si et plau, no hi tornem amb el pastís de maduixa...! –deia en Greg molt nerviós.

–És clar, ara vols treure-li importància a l'assumpte perquè ets bona persona. Però ja fa mesos que corre per tot Manhattan que el meu pastís de maduixa no val res, que m'està desprestigiant el negoci, que té gust de medicina. ¡Quina taca, Déu meu, quina taca per El Dolç Llop! Si no haguessis estat per tu...

–Prou, Verge Santa! –cridava el vell Monroe molt excitat–. Si t'entestes a patir, per a tu faràs. Però jo no t'he dit res de tot això, et capfiques tu solet. L'única cosa que jo vaig dir-te és que, un dia, se'm va ocórrer la idea d'invitar a un dels meus néts a berenar a baix i el nen no va acabar-se el tros de pastís, perquè va trobar-lo un mica ressec...

–No, senyor, no. També vas dir que tu l'havies tastat i que...

–Ai, ja no recordo les paraules que vaig pronunciar! Maleït pastís de maduixa! És possible que no sigui el teu millor pastís, però això no és motiu per a que et posis així. Per què no me'n podré estar de fer-te cap comentari? Acabaré per no badar boca, quan estigui amb tu.

–Però el mal és que el problema està per resoldre, aquest és el mal...

–Problema! Problema! –rondinava en Greg Monroe–. Amb això demostres que no has tingut mai cap problema greu...!

Efectivament, l'Edgar Woolf feia uns quants mesos que estava obsessionat per culpa del pastís de maduixa. Havia contractat a diversos detectius amb la idea de que es camuflessin entre els clients del Dolç Llop I i del Dolç Llop II, i li comunicuessin tots els comentaris desfavorables que sentissin respecte al pastís de maduixa. Semblava que, en efecte, aquest pastís no constava entre aquells que

gaudien de més acceptació i, a més d'una taula, s'havia sentit a dir no sols que el producte havia baixat de qualitat sinó que mai va tenir-ne cap.

L'Edgar Woolf, cada dia més alterat per aquests informes confidencials, havia perdut la son, estava histèric i no sabia què fer per posar remei a aquell cop de mala sort que per primera vegada enfosquia la fama del seu negoci.

Havia acomiadat a diferents pastissers i, segons creia ell, cap pastisser encertava la recepta realment idònia. D'altra banda, el fet de que cada quinze o vint dies el pastís de maduixa de El Dolç Llop canviés de gust accentuava el desconcert dels consumidors. Perquè cal tenir en compte que, als Estats Units, el públic és molt tradicional i poc amic de les innovacions. I amb tants canvis, el nou gust no tenia temps d'agafar solera. La veu havia corregut, era veritat. El pastís de maduixa d'aquella pastisseria tan famosa i tan cara ja no era el d'abans.

Als detectius no els hi va quedar més remei que fer arribar a l'Edgar Woolf el resultat de les seves pacients i subtils investigacions. Els clients habituals de El Dolç Llop tastaven el pastís de maduixa amb cert recel, amb cautela pròpia de qui qüestiona un resultat per endavant.

–Em penso que avui els hi ha sortit una mica millor – deia una senyora entre glopet i glopet de te.

–Bé, potser sí; però, què vols que et digui, Bàrbara? Haver de tastar alguna cosa sense absoluta garantia, a un establiment com aquest...!

–Tens tota la raó. Cal saber a què atènyer-se.

–És clar, dona. El mínim que es pot demanar és que un pastís tingui sempre el mateix gust, perquè som a El Dolç Llop, oi? Per a berenar així, ja podríem fer-ho a peu dret a qualsevol barra de Broadway.

Contrariant els seus hàbits, l'Edgar Woolf havia començat a sortir d'aquell barri, a recórrer tot Manhattan i a ficar-se d'incògnit a diverses cafeteries del Village, de Lexington o de la Cinquena Avinguda. Es calava un barret de feltre fins a les celles, es posava unes ulleres fosques i solcava la ciutat de cap a cap en una de les seves *limusines*. En Peter, el xofer de més confiança, es veia obligat a aparcar als llocs més increïbles, a mesura que el seu amo, amb la mirada clavada a la finestreta, descobria un lloc on la seva intuïció li advertia que potser podia trobar la dolça peça desitjada. De tant tastar diferents tipus de pastís de maduixa, ja tenia el paladar viciat i era incapaç de distingir els uns dels altres. Més d'una nit, al tornar a casa, estava tan deprimat que li demanava a en Peter que el deixés a Central Park, per on es passejava tot sol i pensatós. El seu aspecte, disfressat per les ulleres, i el seu pas nerviós i agitat s'assemblaven més als d'un facinerós fugint de la justícia que no pas als d'un magnat adinerat.

Havia caigut tan baix que havia posat anuncis als diaris més prestigiosos de Manhattan, als quals oferia la lluna en un cove a qui li aconseguís la recepta autèntica, casolana i tradicional del pastís de maduixa de tota la vida. I li encenia

les sangs el fet de que el cap de publicitat tingués que respondre a alguna d'aquelles telefonades dient: «Sí, sí, no s'ha equivocat, en efecte, està vostè parlant amb El Dolç Llop». L'Edgar Woolf es considerava un frustrat.

—Frustrat? Què són aquestes bejenades? —el renyava el seu amic, fart d'aquell seguit de queixes—. Ja tens cinquanta anys, Edgar. Gaudeix de la vida i gasta't els diners que has guanyat honradament. Fes un viatge, ves al cinema, cerca una dona que t'estimi... jo què sé...

—Sí, una dona que m'estimi... es diu molt aviat això, com si fos tan fàcil...

—Doncs no sé per què no ho ha ser, de fàcil. Tens una edat ideal, i, si tinguessis més cura de tu mateix, resultaries francament interessant. Has tractat d'enamorar-te de veritat?

—I per què, si totes em deixen?

—I tant que et deixen. Si convides una dona a ballar i et passes tota la nit explicant-li que el pastís de maduixa et surt pitjor que el de xocolata, suposo que et dirà que se'n va al tocador a pintar-se els llavis i no la tornaràs a veure. Jo faria el mateix!

—No furguis a les meves ferides, Greg. Saps de sobres que mai he aconseguit que una dona s'enamorés de mi.

—És clar, ets un plom. I les dones necessiten que se les faci cas, que s'estigui per a elles. Quan n'has estimada tu a alguna, de dona, au, digua'm-ho? Quan et parlo d'enamorament, em refereixo a enamorament per part teva, a enamorar-te tu. És això el que dic que et fa falta! Enamora't d'una noia simpàtica i graciosa, que et faci anar de cul, que et faci tenir ganes d'alegrar-li la vida: aquest desig t'alegraria la vida a tu mateix. En fi, que et faci oblidar tantes cavil·lacions sense sentit. Penses que és normal que jo tingui que suportar el mateix rotllo cada dia?

—Doncs si sóc tan plom com dius, puja a la teva planta i deixa'm tranquil!

—Tant de bo que me'n deixessis a mi, de tranquil!

Sempre acabaven empipats, però l'empipament els hi durava poc.

En Greg Monroe era una persona senzilla, vestia sempre un guardapols de color gris i la seva vida solia transcórrer a la planta quaranta. Quan no estava ocupat amb la revisió de la màquina, obria la porteta de fusta de color fosc amb picador niquelat, situada a la paret de la dreta, que duia al modest habitacle particular. Quan ja estava a casa seva, es posava a dibuixar, a llegir o a escoltar música, que eren les seves passions. De vegades, algun nét el venia a veure.

Però rarament podia gaudir d'aquelles estones de descans sense que l'interrompessin. El dormitori de l'Edgar Woolf ocupava el mateix espai que l'apartament d'en Greg, i queia just a sota. I, per acabar-ho d'arrodonir, al tornar d'un recent viatge a Califòrnia per motius familiars, en Greg s'havia trobat amb la sorpresa de que el seu amo havia fet construir un curiós ascensor

cilíndric que comunicava les dues estances. En Greg es va empenyar moltíssim pel fet de que el seu amic ni tan sols l'hagués demanat el seu parer respecte l'invent, i encara més perquè es va sentir tractat de desagraït i mal amic.

–Jo volia donar-te una sorpresa. Per això ho he fet –es queixava l'Edgar–. Cria corbs i t'arrencaran els ulls.

–Millor que no me'n donis cap, de sorpresa. N'estic fart de les teves sorpreses, i també de tu. Ara sí que ja no em deixaràs viure un moment tranquil. Ets molt egoïsta.

–No sóc egoïsta, Greg; és que estic molt sol. Només et tinc a tu. Per què em tractes tan malament?

En Greg acabava havent de consolar el seu amic. I donant-li les gràcies per haver-li proporcionat aquell enginyós vehicle que li permetria desplaçar-se en qualsevol moment del dia o de la nit i així poder tenir cura de les malaurances i alteracions de l'humor del Rei dels Pastissos.

Aquella tarda de desembre, l'Edgar Woolf estava especialment nerviós. Es passejava com un animal engabiats pel seu enorme despatx, encenia una cigarreta darrera l'altre i mirava el rellotge sense parar.

Al final, va pujar molt decidit l'escala de cargol que comunicava el despatx amb el seu dormitori. Era una estança molt espaiosa, separada de l'enorme bany per una paret de marbre de color verd. El sostre i les altres parets estaven recoberts per miralls, llevat del tros que prenia una porta de vidre que donava pas a la terrassa. Va obrir aquella porta i va sortir a fora.

Tot esquivant els alts llorers i les estàtues que envoltaven la piscina, va pujar els tres esglaons que duïen a l'alta barana circular. A baix, la massa obscura dels arbres de Central Park formaven un immens rectangle ple de camins ombrívols i misteriosos. Va tancar els ulls per tal de no sentir vertigen, per a no veure els llums de les fruites gegants que, allà, tan a prop, darrera seu, coronaven el fris del seu propi anunci lluminós, un anunci lluminós més d'entre tots el que fisionaven el bosc amb els seus resplendors. Va estremir-se. Feia molt fred.

Li sorprenia aquella fluïxesa, pròpia d'alguna convalescència juvenil; li sorprenia aquell desig de plorar entre els braços de quelcom.

Va tornar a mirar el rellotge. Eren dos quarts de vuit. Estava clar que miss Lunatic ja no vindria. I l'enyorava moltíssim, com un somni desfet, desbaratat i absurd.

Feia gairebé una hora que esperava a aquella dona estranya i fascinant que se li havia aparegut, entre el fullatge del parc, la tarda del dia abans. De què havien parlat? Per on va començar la conversa? Com s'ho havia fet, ella, per infondre-li

aquella mena de fe oblidada en l'amor, la vida i l'atzar? Què va dir-li exactament aquella dona?

No havia estat capaç d'explicar-ho a en Greg Monroe. Ni tan sols va gosar dir-li al seu amic com anava ella vestida, ni tampoc parlar-li del carret que arrossegava. I, tanmateix, era una experiència tan estranya, tan especial, que en Greg acabava de fugir al cinema per tal de no continuar sentintlo parlar d'aquella història que ell, en Greg, havia qualificat d'al·lucinació. O potser ho era, una al·lucinació? Tan boig s'havia tornat per culpa del pastís de maduixa?

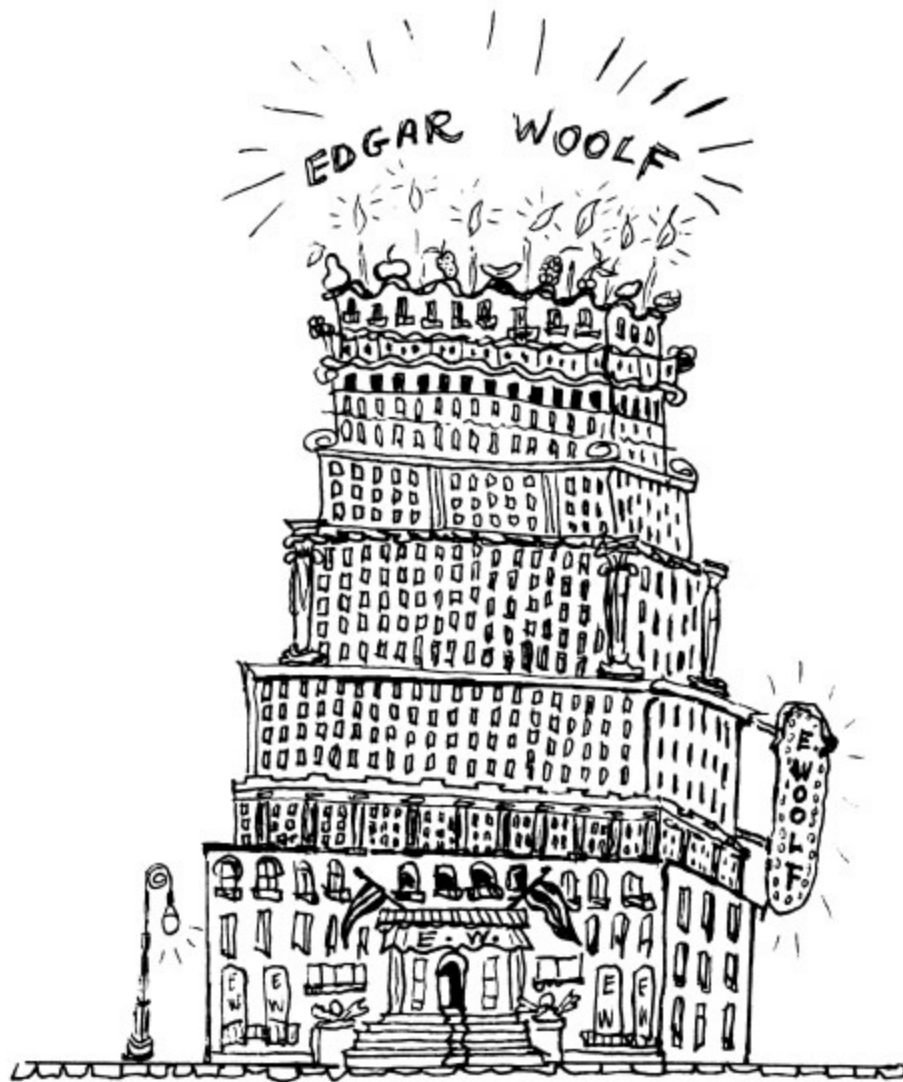
Miss Lunatic, quan s'acomiadava d'alguna persona – sobre tot si es tractava de persones que no tenien gaires contactes amb l'àmbit dels misteris– acostumava a deixar darrera seu, com un rastre, l'ambigua impressió pròpia dels miratges.

L'Edgar Woolf sentia el dard de l'absència de miss Lunatic com una pena d'amor romàntic. Però allò no podia ser. Mai havia esperat a ningú més de cinc minuts.

Ella ja no vindria. Eren gairebé les vuit. L'Edgar havia telefonat cinc cops a recepció. I tenia a dos dels seus detectius particulars a baix, vigilant. No. No havia aparegut pels voltants de El Dolç Llop cap persona que respongués a la descripció donada per l'amo.

L'Edgar necessitava fer un tomb. Potser tornaria a trobar-se-la al parc. Es sentia acuitat per una ànsia molt intensa barrejada, però, amb un gran assossec. Cap motiu concret l'induía al passeig. No obstant, una força molt viva l'arrossegava cap al parc i el cridava cap al centre d'una esperança.

Va entrar al dormitori i va mirar-se al mirall. El fulgor dels anuncis lluminosos es multiplicava reflectit a totes les parets de la luxosa cambra i arrencava llampades rogenques dels cabells de mister Woolf. La seva pròpia figura va semblar-li misteriosa i interessant. Va agafar l'abric i el barret i va dirigir-se al passadís que portava al seu ràpid ascensor particular.

VUIT

Trobada de miss Lunatic amb la Sara Allen

Quan miss Lunatic va baixar del metro a l'estació de Columbus Circle, duia un nen petit al cotxet, ja que dins el vagó se n'havia adonat que la mare de la criatura, una dona jove i molt desmillorada, carregada amb paquets, gairebé no podia subjectar tantes coses. Va acompanyar-los fins un altre vagó on havien de fer transbord. La criatura anava rient amb el balanceig del cotxet, i s'agafava als costats, tractant de posar-se en peus. Després no volia sortir del cotxet i, quan miss Lunatic va agafar-lo en braços per a tornar-lo a la mare, es va posar a ploriquejar.

—Moltes gràcies per tot, senyora —digué la mare—. Au, Ray, no ploris... Sembla que vol quedar-se amb vostè. El nen, en efecte, s'aferrava amb totes les seves forces a un collar ple de penjolls de diverses formes i mides que a miss Lunatic li sortia d'entre múltiples bufandes descolorides.

—No —va dir—, es que s'ha encapritxat d'aquesta campaneta. T'agrada com sona, eh?... Espera.

Mentre la mare agafava el nen, que ara plorava desconsolat, i recuperava algun dels seus paquets del cotxet, miss Lunatic va treure's unes petites tisores de la butxaca i, hàbilment, va despendre del seu collar una campaneta daurada que destacava de la resta d'amulets per la seva mida. Després, va fer-la sonar amb alegria davant aquelles manetes infantils que s'apressaven a agafar-la. Uns sons guturals de triomf van succeir al plor com per encanteri.

—No, de cap manera, si us plau, només faltaria això! —protestà la mare—. Dóna-li, Ray, és de la senyora... Gràcies, senyora, però els nens no saben el que volen.

—No hi estic d'acord amb això. Jo crec, ben al contrari, que els nens són els únics que saben el que volen —contestà miss Lunatic.

La dona la mirava amb curiositat.

—A més a més, per a vostè deu ser un record —digué la mare.

—Sí, és clar, però el record seguiré tenint-lo igual. Aquí arriba el seu vagó. Tingui, que es deixa un paquet. Adéu, bonic. Fes-me un petó.

Va veure'ls entrar al vagó, atapeïts contra altres persones. Després va observar els seus rostres somrients a través de les portes corredores i plenes de *graffiti*. Li agradava saber que, d'entre aquell batibull de desconeguts, hi havia un nen que

es deia Ray i que duia un objecte seu. Darrera els vidres, la dona, amb un gest efusiu, però alerta de que no li caigués cap paquet, tractava de moure el braç graçonet d'en Ray per tal que li digués adéu a miss Lunatic, agitant la campaneta amb els seus ditets maldestres. Però, ves por on!, li va caure a terra, i la seva mare va ajupir-se per a recollir-la. Miss Lunatic no va poder conèixer el final de la història, doncs el vagó es va posar en marxa.

Va romandre quieta observant com el metro desapareixia engolit pel túnel, i després es va posar a caminar rumb a la sortida. Anava encorbada, arrossegant els peus, presa d'un sobtat descoratjament. On aniria a parar la seva campaneta després de tants anys?, què se'n faria d'en Ray quan es fes gran? Va començar a pensar en la transformació constant de les persones i les coses, en els comiats, en els fardells que el temps va tirant sobre les esquenes de les persones de forma implacable. I va sentir una mena de vertigen. «Què vella que sóc! –va pensar–. Com m'agradaria descarregar els meus fardells més íntims a les esquenes d'algu més jove, digne d'heretar-los! Però, en qui...? Ves, sembla que la conversa amb el comissari m'ha posat sentimental. Doncs no, no ho he de consentir.»

Va sentir, perquè li ho deia una veu interior, que necessitava posar-se a l'aguait. No volia afalagar a aquella desgana de viure, es resistia a deixar-se anar per la pendent de les idees negres. «Si caus al pou estàs llesta –va dir-li aquella veu interior–. Perquè, un cop allà, ja no veus res, saps que sempre és així.» Sí, ho sabia. I també sabia que no veure res volia dir deixar de viure. Existia una fórmula que no li fallava gairebé mai: aconseguir que el cap prengués el control de la situació i manés al cos posar-se dret, i no caminar encongít. I als ulls, enfocar bé la mirada.

Es trobava a un dels amplis passadissos que condueixen a la sortida. La veritat és que no li venia massa de gust entrevistar-se amb el Rei dels Pastissos. Ho decidiria al carrer, però. De moment, el que havia de fer era trepitjar fort. I tenir clar per on anava.

Així, doncs, va rectificar el pas, va alçar el cap, i en aquell precís moment els seus ulls van ensopegar amb una escena que va refusar les seves pesantors per a obligar-la a fixar-se en les alienes.

D'entre l'atropellat anar i venir dels viatgers que s'avançaven els uns als altres, s'empenyien i es creuaven sense mirar-se, una nena, totalment ignorada de tothom, plorava silenciosament amb els ulls caients i l'esquena recolzada a la paret del passadís subterrani. Podria tenir uns deu anys. Duia un impermeable vermell amb caputxa, i del braç, enganxat a la nansa, un cistell de vímet cobert amb un tovalló a quadres.

Miss Lunatic es va aturar a observar-la i de seguida va comprendre per què la havia emocionat tant aquella inesperada visió. Li recordava moltíssim a la

Caputxeta Vermella dibuixada a una edició de contes de Perrault que ella mateixa havia regalat al seu fill, quan era petit.

S'apropà a ella, obrint-se pas per entre l'onada de gent que les separava. La nena, en veure les sabates velles de Miss Lunatic aturades allà al terra davant seu, va aixecar els ulls que, efectivament, eren plens de llàgrimes. I la va mirar. Però sense demostrar estranyesa ni por en descobrir davant seu una figura tan extravagant. Ben al contrari, els seus ulls van semblar reviure amb un fulgor d'alleujament i confiança. I miss Lunatic, que ja feia molt de temps que no havia vist una mirada tant transparent i candorosa, va sentir com si el seu vell cor s'escalfés amb les flames d'una inesperada foguera.

–Què et passa, bonica? T'has perdut? –digué dolçament.

La nena va dir que no amb el cap. Després va treure's un mocador de la butxaca de l'impermeable i va eixugarse el moc i les llàgrimes.

–No. Perquè aquesta és l'estació que més a prop queda de Central Park, oi?

–Sí. Entres al metro o hi surts?

–Hi surto... Millor dit... havia pensat en sortir-hi –va rectificar amb un to de veu de enuig.

–Doncs jo també. Així que, si ho vols, t'acompanyo.

–Gràcies. No fa falta que es molesti. Tinc un plànol.

–Ah, tens un plànol! Aleshores, per què plores? –insistí miss Lunatic, en adonar-se que la nena tornava a fer el petarrell.

–És molt llarg d'explicar –respongué la nena, amb un fil de veu i baixant de nou els ulls–. Molt llarg.

–Bé, no hi fa res. Les coses que valen la pena sempre són llargues d'explicar. Però m'agradaria saber si tu tens ganes o no d'explicar-ho. Això és el més important.

La nena va mirar-la extasiada. I les espurnes sobtades d'entusiasme que miss Lunatic havia observat al fons dels seus ulls plorosos, li van fer pensar en el sol quan és a punt de trencar els núvols de tempesta. D'un moment a l'altre es veuria sortir l'arc de Sant Martí.

–Ganes? Oh, sí, moltíssimes! –exclamà la nena–. Però a qui li ho puc explicar?

–A mi, per exemple.

–De veritat?

–És clar. Tan estrany et sembla? Per cert, ets d'aquí?

–No, no sóc de Manhattan. Visc a Brooklyn. I ara vaig cap al nord, a Morningside, a casa de la meva àvia. Millor dit, hi anava... M'he aturat aquí perquè... Bé, la veritat és que mai no hi havia anat tota sola... Volia veure Central Park... Però, de sobte... no ho sé, he tingut remordiments.

–Remordiments! Filla, quina paraula més lletja!

I, tot dient això, miss Lunatic va agafar la nena per les espatlles amb gest decidit.

–Au, sortim –digué amb veu serena i convincent–. Aquí ens estan empenyent. Conec un cafè molt agradable a prop del Lincoln Center, on podrem parlar la mar de còmodes. Vols posar aquesta cistella que portes dins el cotxet?

–D’acord –digué la nena, tot donant-li la cistella a miss Lunatic.

–Doncs anem-hi, dona’m la mà.

No van parlar fins arribar fora. Bufava un vent molt fred. Darrera d’elles hi havia una plaça, i, al mig de la plaça, l’estàtua de Colón. Més enllà, el reixat d’un jardí molt gran. La nena, sense deixar-se anar de la mà de miss Lunatic, s’anava aturant a cada moment. Va mirar la brúixola que s’havia tret de la butxaca i va respirar fons. Mirava en totes direccions amb avidesa, com si estigués decidida a no deixar-se perdre cap detall de res. Els aparadors de les botigues i els bars lluïen com joies. Va passar un enorme camió de color groc amb una banda de músics de jazz que anaven tocant els seus instruments fent un gran soroll. Tocaven unes variacions del *Let it be*. Però, quan una se n’adonava, ja havien desaparegut i no tenia la seguretat d’haver-los vist de veritat.

A l’altra banda hi havia un cinema davant del qual s’hi concentrava un munt de gent molt ben vestida. Poquet a poquet, va arribar un cotxe negre, allargat i silenciós que tenia tres portes i cortinetes de gasa a les finestretes. Un xofer mulato, vestit de color gris amb galons daurats, va sortir del cotxe i va obrir la porta del vehicle a la persona que viatjava a l’interior. Va aparèixer una cama llarga de dona, rematada per una primotera sabata de vidre.

–És la Ventafochs? –preguntà la nena.

–No –digué miss Lunatic–. Em penso que es diu Kathleen Turner. Però com la Gloria Swanson, ningú.

–Anem a veure-la? –preguntà la nena, tot estirant la seva acompanyant cap al cotxe.

Miss Lunatic no va respondre, però es va deixar arrossegar.

–Ets molt bona –digué la nena–. Quan vaig amb la meva mare, ella no em deixa mirar res.

Un núvol de fotògrafs estava a l’aguait de l’arribada d’aquella dona que acabava de sortir del cotxe negre. La dona portava un vestit d’argent, i l’acompanyava un home ros i alt vestit de pingüí. Però hi havia tanta gent que no es veia bé.

–Quin cotxe tan estrany, oi? –digué la nena.

–És la mena de cotxes on acostumen a anar ficats els milionaris. Per Manhattan se’n veuen força de cotxes com aquest. Es diuen *limusines*. Marxem

d'aquí, si no et sap greu, au; després, em treuen a alguna foto i la gent pensa que vinc a llocs com aquest amb l'intenció de presumir.

La nena va mirar-se-la.

–Has estat artista? La meva àvia ha estat artista.

–Jo no –digué miss Lunatic–. Però sí he estat musa d'un artista.

–No sé ben bé què es una musa –digué la nena. Són unes que duen ales?

Miss Lunatic va somriure i va estrènyer amb afecte la maneta que s'abandonava a la seva amb confiança.

–Algunes muses potser sí que en tenim d'ales. Però, sia com sia, el meu cas és especial, i, sens dubte, és llarg de explicar. Creuem en aquella direcció, au, que aquesta mena de gent es creu que el carrer és tot seu.

En el llum dels fanals, l'aire bufava rafegades de menuts flocs de neu. La nena va alçar els ulls cap al cel, cap a les rematades dels altíssims edificis coronats per frondosos jardins, balustrades i estàtues, solcats d'anuncis lluminosos que es succeïen sense parar: lletres i dibuixos s'empaitaven de manera vertiginosa, tot embolicant-se uns amb altres, tot desapareixent i alternant-se en una disbauxa de fantasia. La nena es va deixar anar de la mà de miss Lunatic i va saltar amb el braços estesos cap al cel.

–Oh, sóc lliure! –exclamà–. Lliure, lliure, lliure!

I les llàgrimes van tornar-li a córrer per les galtes vermelles de fred.

–Au, filla, no ploris altra cop –digué miss Lunatic–. No voldràs que pensi que m'ha sortit una amiga que és una fleuma.

–De fleuma no en sóc pas, però amiga teva sí. Molt amiga. Ara no plorava de pena, ho feia d'emoció. La veritat és que jo mai... És que d'ençà que era petita... No ho sé... Sentir-se lliure és una cosa que se sent per dintre d'un mateix i que no es pot explicar. Ho entens?

–Una mica sí ho entenc –digué miss Lunatic–. Però no t'aturis tant, apa, que bufa un vent molt fred. De seguida ens asseurem en aquest cafè que t'he dit i aleshores em contaràs tot el que vulguis.

–Tot el que jo vulgui? –preguntà la nena, incrèdula–. Això és molt. I vostè deu tenir pressa. Altres coses a fer.

Miss Lunatic es va posar a riure.

–Pressa, jo? I encara que en tinguéis. Mai he tingut alguna cosa a fer més important que escoltar històries.

–Quina casualitat –digué la nena–. A mi em passa el mateix!

–Doncs haurem de fer-ho per torns. Ves per on, les dues hem estat de sort.

–Això vol dir que vostè també m'explicarà coses? Jo vull que m'expliqui allò de la musa que ha dit abans.

Va haver-hi un cop de vent molt fort que va emportarse el barret de miss Lunatic, tot fent remolins carrer avall. La nena va arrencar a córrer darrera del

barret i va aconseguir recuperar-lo a la vora d'una claveguera. Un taxi a punt va estar d'atropellar-la i el taxista, molt enfadat, va treure el cap per la finestra del cotxe tot dient uns insults que no s'entenien. La nena, en tornar el barret a miss Lunatic, va sorprendre's de que no la renyés, tal com hagués fet qualsevol persona adulta en un cas semblant. Miss Lunatic estava esperant a la nena, impassible, a frec de la vorera. Sense el barret, la dona semblava més vella i, al mateix temps, més jove. Era una cosa força estranya. Potser eren així, les muses? De sobte, la nena va pensar que aquell era un rostre cansat i trist.

–Gràcies, filla. Quins peus tan lleugers que tens! –digué, mentre tornava a posar-se el barret i se'l subjectava amb l'ajut d'una de les bufandes que s'havia tret del coll–. Per cert, com et dius?

–Sara Allen. I vostè?

–Pots anomenar-me miss Lunatic, ara per ara.

–Així, doncs, em contarà això de les muses?

–Potser sí. Però, saps una cosa?, no m'agrada organitzar les converses per endavant. M'estimo més parlar d'allò que vagi sorgint. Allò que veus allà és el New York Theater Center, hi fan concerts i espectacles de ballet. Hem de passar-hi per davant per anar al cafè del qual t'he parlat. Apa, Sara, filla, camina més lleugera, que vas a pas de tortuga.

–És que és tot tan bonic!

–Sí, és cert, però tractem de compassar el pas, un-dosun-dos...

I, tot acuitant el pas i empunyant el manillar del cotxet cadascuna per una banda, van deixar enrere l'estàtua de Dante Alighieri, situada en un petit triangle davant del Teatre Central aquell, que exhibia moltes banderes que, al final d'una enorme escalinata, es movien al vent. Miss Lunatic havia tornat a taral·lejar el vell himne alsacià que va començar a la sortida de comissaria. I la Sara, enlluernada, la mirava de reüll, mentre esperaven que el semàfor els hi donés llum verda per tal de poder creuar el carrer.

NOU

Madame Bartholdi. Un rodatge de cinema frustrat

Les cambreres d'aquell bar portaven llaços al cabell i anaven d'una taula a l'altra amb patins. Malgrat això, mantenien la safata amb els gots, les botelles i les copes de gelat en equilibri estable. Es tractava d'una habilitat digna d'admiració si es té en compte que els raconets de l'establiment estaven situats a diferents alçades del terra. Les cambreres saltaven amb agilitat els esglaons que separaven uns nivells dels altres, com si als seus peus no hi portessin l'impediment de les rodes. Sense elles caure i sense fer caure la safata, que semblava anar enganxada a la mà de les noies, frenaven els patins mitjançant una lleu torsió del turmell, i de seguida recuperaven l'impuls necessari per a tornar a lliscar per les rajoles blanques i negres, en direcció al taulell o a les taules, il·luminades amb espelmes vermelles al resguard d'una campaneta de vidre.

Aquella tarda hi estaven rodant una pel·lícula, i hi havia una aglomeració exagerada de públic. Un home jove estava aturat a la porta, envoltat d'un grup de curiosos i al costat d'un furgó platejat del qual sorgien alguns manats de fils elèctrics de color negre. L'home jove portava una gorra de quadres amb visera. Va mirar amb curiositat a la dona vella i a la nena de vermell que tractaven d'entrar al local amb aquell estrany vehicle.

–Venen a fer d'extres al rodatge? –preguntà.

No van contestar-li res, primer. Però l'home va veure que la vella i la nena es posaven a xiuxiuejar l'una amb l'altra.

–Què dius? –preguntà la dona, ajupint-se per damunt del cotxet.

–Jo vull entrar, si us plau, miss Lunatic! Vull entrar! – digué la nena, posant-se de puntetes per tal de poder arribar a l'orella de la seva acompanyanta–. Hi ha patinadores! No ho veu per l'aparador? És una preciositat! Vull entrar-hi.

–Escolta'm, Sara –respongué la velleta en veu baixa–.

Quan es desitja molt alguna cosa, cal no dir-ho tant. Dissimula.

–Però aquest noi ha dit...

–Tant ens fa a nosaltres allò que aquest digui o deixi de dir. L'han posat aquí perquè es cregui que mana, però no mana gens ni mica. A tu et fa il·lusió entrar, oi?

–Oh, sí, em fa molta il·lusió! A vostè no?

–Jo sóc del parer que no podem parlar còmodament amb tant de rebombori –digué miss Lunatic amb un gest displicent–. Però això no ve al cas. La important ets tu, que se't passin les penes.

La nena, que no parava de dirigir àvides ullades a l'interior del local, va alçar cap a miss Lunatic una mirada plena d'estranyesa.

–Quines penes? –preguntà.

–Hi ha vegades, filla meva, que les preguntes contenen la resposta més idònia –respongué la velleta, somrient–.

Així, doncs, no hi ha cap problema. Només cal que facis una cosa: no oblidar el que t'he dit: dissimula. I, dirigint-se al noi de la gorra amb visera, que les observava perplex, va fer un gest teatral amb la mà, així com intentant apartar del seu camí un impediment causal i empipador.

–Miri, jove, nosaltres, d'extres, res. Nosaltres som les protagonistes principals.

–Què vol dir, vostè? –preguntà el noi bocabadat.

–Vull dir exactament el que he dit: que sense ella i jo no hi ha història, no hi ha argument, compren? Ens la venim a explicar aquí, la història. Suposo que el decorat és a punt i que no ens entretindran amb minúcies tan fatigoses com innecessàries. Anem-hi, Sara, passa.

–Però, esperi un moment, senyora –va dir el noi, tot confós–. Li prego que m'ensenyi el seu carnet.

–El carnet? Quin carnet?... Si us plau, no m'ofengui. Exigeixo una explicació. Jo sóc madame Bartholdi. Com es diu, vostè?

–Norman, senyora.

–Norman...? No el conec. Aquí deu haver-hi un error.

–Potser... –digué el noi, ja completament desconcertat–. En tal cas, perdoni. Però, si no li fa res, consultaré amb el director.

–Faci el que li sembli convenient. La ignorància és molt atrevida. Anem, Sara.

En Norman, que s'havia tret de la butxaca un petit *walky-talky* negre, i tractava d'establir comunicació amb un tal mister Clinton, va dirigir una darrera ullada a les estranyes visitants, sospirà, mirà el seu rellotge de polsera i va entrar al local de pressa i corrent, mentre murmurava:

–S'està fent tard.

Elles el van seguir.

«Sembla el conill blanc de l'Àlícia», es digué la Sara a sí mateixa.

En Norman no s'adonava que ell mateix anava obrintli's pas entre la multitud. Caminava molt de pressa, sense mirar enrere, com cercant alguna persona.

–Què divertit! –va dir la Sara–. Ens han dit que no entréssim i nosaltres hem entrat.

–És clar. Mai s’ha de fer cas de les prohibicions –va dir miss Lunatic–. No solen tenir fonament. Tu camina amb naturalitat. Així, parlant amb mi. I atenta al cotxe.

–Estan filmant una pel·lícula –va dir la nena absolutament meravellada–. Miri aquells rails, i la butaqueta amb el senyor que hi va al damunt...! Sembla un ninonet, oi?

–Sí, filla, sí que ho sembla; però ves en compte amb aquests fils elèctrics. Déu meu, quin batibull que organitza aquesta gent per a no res! Guaita, allà dalt sembla que hi ha una tauleta lliure. Som-hi.

En Norman, mentre, havia arribat al final dels rails, al costat de la butaca metàl·lica amb el senyor que a la Sara li havia semblat un ninonet. Era un home molt prim, amb ulleres i el cabell gris arrissat. L’home havia accionat una maneta, i el seu seient havia descendit. Va inclinar-se per a escoltar les explicacions del noi de la gorra a quadres i va mirar cap a la dreta del local.

–El noi de la porta ens està assenyalant amb el dit! –comunicà la Sara a miss Lunatic, dominada per l’excitació–. I si ens amaguéssim a algun lloc?

–Amagar-nos? Ni parlar-ne! Seu aquí.

–I no seu, vostè?

–Sí. Tractava de veure a una cambrera que conec, però avui hi ha tant de rebombori que ves a saber on deu estar... De fet, aquest no és el lloc on jo pensava dur-te.

–Ah, no?

–No. Aquest local és molt car.

–Tant és! Tinc diners, jo! –replicà la nena vivament, tot palpant-se la bosseta de seda que portava per dins de la samarreta–. Jo la convido a allò que vulgui prendre... Se n’ha adonat? Aquells dos segueixen mirant-nos.

–Tu no en facis cas. Si gosen molestar-nos, se’n penediran.

–Però és meravellós, Norman! –estava dient l’home del cabell gris arrissat al noi de la gorra amb visera–. D’on les has tretes? Tot just allò que cercava, el que feia falta per donar contrast a l’ambient, la pinzellada exòtica...! Mare meva, com són, no m’ho puc creure! I la nena amb aquest vestit de punt tan *kitsch*, i aquest impermeable...

A en Norman va il·luminar-se-li la mirada i va aprofitar l’ocasió per fer mèrits davant el seu director.

–Les vaig veure passar –mentí– i vaig pensar que potser podien interessar-li. Quan un té bon ull... Estic molt content d’haver encertat.

–Ha estat un encert genial, estimat Norman! Genial! Mira, quin espectacle que fan! I els collarets que la vella du entre les bufandes, i el cotxet, com hi ha món...! Semblen una creació d’en Fellini...! Que una càmera les segueixi d’amagat, tot fent veure que es tracta d’una panoràmica, i que en Charlie intenti

enregistrar fragments del que parlin... Després, a l'hora de muntar, ja veurem què es pot aprofitar... Però sobre tot, digues-li a en Waldman que treballi sense massa focus. Que ningú les intimidi. Que estiguin relaxades i parlin amb naturalitat.

–Bé –digué en Norman–, pel que fa a la naturalitat pot estar ben tranquil, mister Clinton. Tallar-se sí que no es tallen gens ni mica. Sobre tot la dona vella. Quin posat tan impressionant té la tia! Parla com una marquesa!

–Magnífic. Si és una marquesa, millor. I fes que els hi serveixin tot el que vulguin, no cal dir-ho. És una meravella: em resoldran alguns trossos del guió que quedaven molt morts, molt insípid... Bé, no perdem el temps i anem per feina. Repetirem l'entrada de la policia.

En Norman va tornar a desplaçar-se en direcció a la porta i es va aturar al taulell per a parlar amb l'ajudant de la filmació, un barbetes amb armilla de *cow-boy* i camisa de franel·la.

–Què és aquesta fusta negra amb un número pintat de color blanc que porta el senyor de la barba? –preguntà la Sara a miss Lunatic.

–La claqueta. Ara la té oberta, ho veus? Així que la tanqui, voldrà dir que comencen a rodar el film.

–Com sap tantes coses, vostè?

–Ai, filla, les sé de tant rodar també jo, però pel món. Els vells o ens posem al dia o ningú ens respecta. Crec que el cotxet, aquí, no impedeix el pas.

En aquell mateix instant arribava una cambrera, patinant. Es va apropar a la taula, molt somrient.

–És la cambrera que vostè coneix? –preguntà la Sara.

–No. Però sembla que ve amb bones intencions.

–Què bé patina! –digué la Sara, tot mirant-se-la amb enveja–. M'encanta la faldilla que du, tan curteta.

La cambrera va fer algunes evolucions al voltant de la taula sense deixar de somriure.

–Què volen prendre, vostès? Estan convidades per mister Clinton.

Miss Lunatic va dirigir la mirada en la direcció que li assenyalava la cambrera i se'n va adonar de que el director del cabell gris i arrissat la saludava amb un lleuger gest de cap.

–Quina sort! –li digué a la nena en veu baixa–. Sembla ser que li hem caigut en gràcia, al ninot.

–Jo vull un batut de xocolata –digué la Sara.

–Doble o senzill?

–Porti-li doble –digué miss Lunatic–. Si et sembla massa, ho deixes. I, per a mi, un còctel de xampany.

En aquell instant, el barbetes de l'armilla de *cow-boy* avançava amb la

claqueta oberta.

–Silenci! Llestos! Seqüència quatre! Acció!!

I es va sentir el cop sec de la claqueta al tancar-se.

El rellotge del local assenyalava tres quarts de vuit; al carrer, l'intent de neu s'havia aturat, i miss Lunatic anava per la meitat del seu segon còctel de xampany.

Davant d'ella, la seva companya joguinejava amb el tovalló, en el qual podien veure's taques de xocolata. La nena s'havia tret l'impermeable i el tenia penjat al respatller de la cadira. Però el seu vestit de punt també era vermell. Igual que les seves galtes sufocades. Un somriure plaent ballava als llavis de miss Lunatic i li il·luminava el rostre, tornant-lo més jove. Ambdues amigues eren alienes a la càmera que les enfocava. Assaborien el silenci que segueix a les confidències.

–Au, continua, maca –digué miss Lunatic, després d'una llarga pausa.

–Bé, no queda molta cosa més per a explicar –digué la Sara–. La resta ja pot imaginar-se-la vostè mateixa. Aquesta tarda, aprofitant-me de l'absència de la senyora Taylor, he baixat a casa meva, he agafat el pastís i m'he escapat. Ha estat una força superior a la meva voluntat. Feia anys que somniava en agafar el metro tota sola per anar a Morningside a veure l'àvia... Però en arribar a la parada de Columbus, he tingut la temptació de sortir fora una estona per tal de veure Central Park, i no he estat capaç de resistir-me a aquella temptació... Tot anava més o menys bé fins aquell moment. Però, de sobte, quan m'he trobat caminant tota sola en direcció a la sortida entre tanta gent desconeguda, en comptes de gaudir del bonic que és això de sentir-se lliure, les forces m'han abandonat i no sé què m'ha passat, m'he desinflat... Ha estat aleshores quan vostè se m'ha aparegut.

–Ho dius com si haguessis vist un sant –digué miss Lunatic, visiblement emocionada, tot fent un altre xarrup del seu còctel.

–És clar! –exclamà la Sara, molt excitada–. D'això es tractava, és la sensació que he experimentat: que una aparició sobrenatural ha baixat a ajudar-me. No sé si aquesta sensació és deguda al fet de que llegeixo molts contes... Jo hem trobava molt malament, a punt de desmaiar-me, una por sobtada em dominava i no em deixava respirar... una por a no sé què... una por estranyíssima però molt intensa... Ben pensat, ara no ho entenc...

Havia alçat els seus ulls clars i interrogants, i la fosca mirada de la dona que tenia davant seu era tan intensa, tan enigmàtica, que la nena es va espantar, com si s'aboqués a un abisme. Però no volia que se li notés.

–No seria por a la Llibertat? –preguntà miss Lunatic amb solemnitat.

I, en fer aquella pregunta, va aixecar el braç dret i així va mantenir-lo uns

instants, com si fos portadora d'una torxa imaginària. La Sara va sentir una lleu inquietud en reconèixer el gest de l'estàtua. Miss Lunatic havia imitat aquell gest la mar de bé.

—Doncs sí, segur que devia ser això —digué, tot tractant de parlar amb to de veu despreocupat.

Però la Sara va sentir que el cor li batejava amb molta força.

Hi va haver un silenci. La dona va baixar el braç i la nena els ulls. Damunt la taula, desplegat, hi havia el plànol que el senyor Aurelio li havia regalat un dia a la Sara. La nena li havia parlat d'aquell personatge a la seva nova amiga, i li havia explicat com aquell vell plànol havia donat peu a les seves fantasies nocturnes, als seus viatges imaginaris per Manhattan, als seus somnis de llibertat. Ara un dels seus dits va començar a seguir un itinerari capritxós partint de Central Park i, després de dibuixar alguns cercles, es va aturar a l'illa del sud, on es veia, dibuixada en miniatura, l'estàtua de metall verdós amb la seva corona de pinxos i la seva torxa a la mà. De sobte, la mà de la dona que era seguda davant la Sara va avançar poc a poc des de l'altra banda de la taula i es va posar damunt la maneta de la nena, com si volgués abrigar-la de perills reals o imaginaris.

—I ara ja no em tens por, Sara Allen? —preguntà miss Lunatic amb una veu diferent, del tot diferent.

La Sara va dir que no, tot movent el cap, i va notar que la pressió d'aquella mà augmentava damunt la seva. El cor li va fer un salt. La mà de miss Lunatic ja no tenia arrugues com abans, era més blanca i allargada i el tacte del seu palmell era suau.

—Però, no em mires —sentí d'aquella veu diferent, lànguida i musical—. I tens els dits molt freds, *ma chérie*... En què penses?

—No m'atreveixo a dir-ho —xiuxiuejà la Sara.

—Digue-ho! —li ordenà la veu.

La nena va empassar saliva. Mirava fixament la minúscula estàtua marcada al sud del plànol amb un estel daurat.

—Bé, doncs... m'estic adonant que vostè ha dit abans..., bé, has dit... que havies estat la musa d'un artista... i després, al noi de la porta, li has dit que et dius madame Bartholdi..., sí, ho has dit, me'n recordo molt bé... Jo ahir, a aquestes hores, estava llegint un llibre que es titula *Construir la Llibertat*... I de sobte...

Va aturar-se un moment. Sentia la llengua seca, enganxada al paladar.

—Continua! —demanà ansiosa aquella veu—. Si et plau, t'ho demano.

—Doncs això, que de sobte crec que ho he entès tot —continuà la Sara amb un fil de veu—. Sí, ho he entès tot! No sé com..., així com s'entenen els miracles. Perquè això és el que passa..., que tu, madame Bartholdi... Tu ets un miracle!

L'altre mà de madame Bartholdi, igualment blanca i suau, va descendir i va

introduir-se per sota de la mà de la Sara, quedant empresonada, com un ocell palpitant, entre les dues mans d'aquella dona. La nena va percebre un lleu perfum de gessamí. No tenia ganes d'escapar, però el cor li batejava cada vegada més fort, a un ritme gairebé insuportable. Es va deixar anar a aquelles mans que ara alçaven la seva lentament cap a uns llavis invisibles.

–Déu et beneeixi, Sara Allen, per haver-me reconegut –va dir madame Bartholdi, mentre dipositava un petó a la freda maneta de la nena–; per haver estat capaç de veure el que d'altres no saben veure mai, el que ningú, fins ara, mai no havia vist. No tremolis, no tornis a tenir por mai més. Mira'm a la cara, si et plau. Porto més d'un segle esperant aquest instant.

La Sara va aixecar la vista del plànol arrugat de Manhattan i el tovalló tacat de xocolata, i durant uns segons va veure davant els seus ulls, envoltat d'una fogonada resplendent, el rostre inconfusible de l'estàtua que havia saludat de lluny a milions d'emigrants solitaris, esperonant els seus somnis i esperances. Però ara no la tenia lluny, si-nó al costat, somreia i li estava besant la mà, a ella.

La Sara va tancar els ulls, cegada per aquella visió, i quan va tornar a obrir-los, miss Lunatic havia recuperat el seu aspecte habitual. A més a més, s'havia posat en peu i estava insultant algú. La Sara va sentir molta calor al voltant de la seva esquena. No entenia res. Després se'n va adonar que s'apagaven uns focus molt potents que les havien estat il·luminant.

–Tindrien l'amabilitat d'anar-se'n a pastar fang, tots vostès, i deixar-nos en pau? Anem, Sara, sortim d'aquí. Ens tenen closes... Els he vist, he estat veient-los avançar cautelosament cap a nosaltres amb els seus estris..., sí, a vostè també; sóc vella però no imbècil, li estic parlant sobretot a vostè, mister Clinton. La intimitat de miss Lunatic no es compra amb dos còctels de xampany i un batut de xocolata! Agafa el cotxet, filla...

La Sara que, obeint a un impuls de solidaritat amb la seva amiga, s'havia posat en peus, va mirar atabalada al seu voltant. Gairebé al costat de la taula, damunt la seva cadireta alçada sobre uns rails, l'home-ninot de cabell arrissat, s'inclinava davant de miss Lunatic balbucejant feixugues excuses.

–Si us plau, senyora, no s'enfadi... Hi ha un malentès... Els hi pagarem la seva feina... I molt bé, a més a més...! Si ho vol –afegí baixant un mica el to de veu– podem establir ara mateix les condicions econòmiques... Però no se'n vagi, li ho prego.

–I és clar que me'n vaig! Ara mateix!, qui és vostè per a disposar de la meva persona?, de quines condicions m'està parlant? Posar preu a la Llibertat, és el sùmmum! On s'ha vist un despropòsit com aquest?

Tots els ocupants del local miraven en aquella direcció, però la Sara se

n'adonava que no li feia cap mena de vergonya. De sobte li va creuar per la memòria, com si fos un llamp furtiu, aquella por a cridar l'atenció que sentia de vegades quan tornaven en metro de veure a l'àvia a Morningside i la seva mare es posava a ploriquejar. Li va semblar una escena absurda, molt llunyana, quelcom irreal en comparació a aquella aventura que estava vivint ara. No li feia cap vergonya que la gent les mirés, ni molt menys, tot el contrari. Estava orgullosa de conèixer el secret de miss Lunatic i de ser la seva amiga incondicional: per què, a més a més, tenia raó. Qui eren ells per a ficarse en una conversa privada? No només pensava recolzar la seva amiga i secundar-la en tot allò que fes i digués, sinó que fins i tot li divertia moltíssim el que succeïa i el fet de veure tan desmoralitzat al ninot. De vergonya, res. Va posar-se l'impermeable i va agafar el cotxet. Tots els ajudants s'havien congregat al voltant del director.

–Si us plau, senyora, no se'n vagi! –repetia un implorant mister Clinton des de dalt de tot del seu seient–. Parla tu amb ella, Norman! No deies que havia acceptat el teu tracte? Ofereix-li mil dòlars! Dos mil!

En Norman, avergonyit i obsequiós, va avançar cap a la velleta.

–Jo no he tractat amb aquest jove per a res, ni hi penso tractar! –assegurà desdenyosa miss Lunatic, mentre l'apartava del seu camí–. Obriu-nos pas, se'ns ha fet tard, hem de sortir!

I, dirigint-se a la cambrera, que, atreta per l'escàndol, havia acudit veloçment amb els seus patins, digué en veu alta i ferma:

–El compte, senyoreta, si us plau.

–Vostès estan convidades –respongué ella amb un somriure forçat.

–Ni parlar-ne d'això! Digui'ns immediatament què li devem.

Miss Lunatic va creuar una mirada d'intel·ligència amb la Sara, que la va recollir al vol.

–No em volies convidar tu, filla meva?

I la nena, feliç com mai no havia somiat sentir-se, va ficar-se la mà a l'escot, va treure-s'hi una bosseta de ras amb lluentors i va afliuixar-li els cordons.

–És clar que sí, madame –digué.

I, després, tot mirant a la cambrera amb naturalitat, va preguntar-li:

–Què li dec, si us plau? Em pres dos còctels de xampany i un batut gros de xocolata?

–Cinquanta dòlars, senyoreta –contestà la patinadora, balbucejant i perplexa.

I la Sara, mentre comptava els diners i els deixava caure displicent sobre la taula, va agrair enormement que miss Lunatic no volgués ajudar-la en aquell recompte. Per una banda li estranyava, però per una altra li feia sentir una sensació embriagadora de confiança en sí mateixa. Va sentir que la seva amiga, mentre s'ajustava la pamela, es limitava a dir:

–Quina exageració! Ni se t’acudeixi deixar un centau de propina!

–No se m’havia acudit –respongué la Sara, tot guardant-se els vint-i-cinc dòlars restants i tornant-se a ficar la bosseta per sota del jersei.

Després, arrossegant totes dues el cotxet, i sense atendre a més raons, van arribar a la porta i van sortir del local. La gent s’anava apartant al seu pas, tal i com va passar quan van arribar, però ara tot succeïa enmig d’un silenci religiós.

Pocs instants després de la desaparició de les dues amigues, aquell silenci, amb prou feines alterat per uns lleus xiuxiueigs, fou estrepitosament trencat per mister Clinton, entre furiós i histèric:

–Que algú les segueixi!! Que me les portin!! –cridà sense dirigir-se a algú en particular–. No podem perdre’ns una cosa així!

Els xiuxiueigs van augmentar. Però ningú no es movia.

–No em digueu que la darrera escena no ha quedat gravada...! Vull dir quan la nena s’ha tret de l’escot la bosseta de lluentors. No ho podria suportar...! Si us plau Waldman, contesta! –bramà mister Clinton–. Ha sortit alguna cosa d’allò?

–No, senyor. Sento haver de dir-li –respongué el barbetes de la claqueta amb veu atemorida–. Vostè ja sap que érem en una pausa del rodatge.

Al senyor Clinton li sobrevingué un autèntic atac de nervis. Semblava més que mai un ninot mecànic amb els cargols fluixos. Picava de peus, s’estirava l’arissada cabellera gris, es tapava el seu rostre desencaixat amb les mans i, tot plorant, repetia:

–Ets un imbècil, Norman! Un complet imbècil! Has enfonsat la meva carrera per a sempre. Ves-te’n a buscarles! M’has sentit? I porta-me-les immediatament, encara que sigui arrossegant-les.

–És diu molt fàcil això, senyor –mussità en Norman.

–És clar, t’és més fàcil dir-me mentides. Ves-te’n a buscar-les o dóna’t per despatxat!

En Norman va arrencar a córrer cap a la porta. Va mirar en totes direccions. La Sara Allen i madame Bartholdi havien desaparegut.

DEU

Un pacte de sang. Dades sobre el plànol per a arribar a l'Illa de la Llibertat

Feia una estona que caminaven en silenci, separades pel cotxet. Acabaven de creuar un semàfor i ara anaven per una vorera que estava pitjor il·luminada que d'altres. Vorejaven l'alt reixat de ferro que dóna la volta a la part oest de Central Park. A l'altra banda, es veien edificis sòlids i luxosos, porters uniformats al final d'un curt tram d'escala i una mena de pal·li rígid que anava des de la marquesina fins el límit de la calçada, solcada per taxis grocs i silencioses *limusines*. Els estridents sorolls de les avingudes més cèntriques s'havien esmorteït, es respirava millor i aquell fred, que des del bosc en penombra passava entre els ferros del reixat, era d'allò més agradable.

Ja no feia vent i no nevava.

La Sara va aturar-se al costat d'un fanal il·luminat.

–Escolta'm, madame Barholdi.

–Digues, maca.

–De veritat n'estàs segura de que aquells homes del cinema no t'han vist transformar-te en estàtua?

Miss Lunatic va somriure.

–N'estic segura, ben segura. Hi ha coses que només poden veure aquelles persones que, com tu, tenen els ulls nets.

–És a dir: que tu vius dins de l'estàtua.

–De dia, sí. Em faig vella dins de l'estàtua per insuflar-li vida, per tal de que pugui seguir sent la torxa que il·lumini el camí de molta gent, una deessa jove i sense arrugues.

–Com si fossis un esperit? –preguntà la Sara.

–Exactament, perquè el cert és que jo sóc el seu esperit. Però m'avorreixo moltíssim. Sempre estic desitjant que es faci de nit per a poder sortir a voltar per Manhattan. Així que els turistes desapareixen, li encenc els llums de la corona i de la torxa a l'estàtua i tinc cura de mil detalls que volen el seu temps. Després, me n'asseguro de que ella dorm i... llestos!: fujo cap aquí pel meu compte.

–Com si et desenganxessis d'ella?

–Doncs sí, més o menys. Ho has dit de manera molt encertada. Saps que ets molt llesta?

–Això mateix diu la meva àvia. I també diu que he sortit com ella. Tant de bo fos així! La meva àvia sí que n'és, de llesta. En alguns aspectes se sembla a tu.

Havien reprès el camí. La Sara, que caminava enganxada al reixat, mirava de reüll els fullatges ennegrits de Central Park, que exercien un influx hipnòtic en la seva imaginació.

–Per cert –digué miss Lunatic–. No estarà pas amoïnada la teva àvia?

–No. Ja t'he dit que, abans de sortir de casa, l'he trucada per telèfon i li he dit que m'entretindria una estona perquè volia donar un tomb per Central Park. A ella li agrada molt aquesta zona. L'àvia m'ha dit que quina sort que tinc, que em fixi bé en tot el que vegi per explicar-liho. Ella no té cap por del parcs, baixa molt sovint al de Morningside, tot i que diuen que és tant perillós. Per cert, saps si han enxampat al vampir del Bronx?

–Encara no, al menys fins ahir. Se m'ha oblidat preguntar-li-ho al senyor O'Connor... Però, escolta, Sara, ara que hi penso, i si la senyora Taylor torna a casa?

–Cap problema. Li he deixat una nota dient-li que l'àvia s'havia presentat a recollir-me i que jo em quedaria a dormir amb ella, a Morningside. La senyora Taylor trigarà a tornar perquè ella i el seu marit han anat al cinema, i en Rod dorm a casa d'uns cosins seus. Si a la senyora Taylor li passa pel cap telefonar a Morningside, tot tement-se que jo li hagi endegat alguna mentida –perquè ella sempre pensa que endego mentides a tort i a dret–, l'àvia, que ja està d'acord amb mi, li dirà el mateix. Sé que a la senyora Taylor tot això no li agradarà gens, però tant se val. Ella no és res meu. I, a més a més, és una cursi.

–Tens una coartada perfecta –somrigué miss Lunatic.

–Sí –digué la Sara–, quan sigui gran vull ser escriptora de novel·les de misteri. Aquesta nit m'estic inspirant d'allò més.

Van caminar una altra estona en silenci. Els pocs vianants que es creuaven amb elles per la vorera portaven un gos amb corretja o feien *footing* amb xandall i una vena elàstica que els hi subjectava els cabells.

–Escolta'm, madame Bartholdi.

–Digues, maca.

–Com t'ho fas per sortir de dins de l'estàtua sense que ningú no et vegi i arribar fins a Manhattan?

El cotxe que les separava va deturar-se en sec. Miss Lunatic va mirar al seu voltant. No passava cap vianant.

–És un secret –digué–. Mai no li ho he explicat a ningú.

–Però a mi sí que m'ho explicaràs, veritat? –preguntà la Sara, absolutament segura de que la resposta seria afirmativa.

Miss Lunatic va estirar el braç dret i la seva mà i la de la Sara van serrar-se en silenci per damunt de la cistella on la nena portava el pastís de maduixa.

–Et juro –assegurà la Sara molt seriosa– que passi el que passi, encara que em matin, mai no ho contaré a ningú, ni tan sols a la meva àvia... ni tan sols al meu nuvi quan m’enamori.

–A un nuvi menys que a cap altra persona, per Déu, filla, els homes són molt bocamolls.

–Bé, d’acord, doncs a ningú. Tens una agulla imperdible? Ara et diré per a què la vull, jo ho veuràs.

–Ves per on, sort que em diverteixo amb algú –digué miss Lunatic, mentre es recercava una agulla imperdible a la butxaca–. Em passo la vida donant sorpreses als altri. Al final, una se’n cansa. Té, aquí la tens, l’agulla. Per sort ha aparegut. No sé per què en diem imperdibles, d’aquestes agulles: sempre es perden.

S’havia tret de la butxaca una agulla imperdible de mida mitjana i va donar-la a la Sara. La nena va obrir-la i, molt decidida, va clavar-se-la al capciró del dit índex.

La sang va sorgir de seguida.

–Ara tu –digué la Sara, tot tornant-li l’agulla a miss Lunatic.

–A mi ja no em surt sang ni dels dits ni de la jugular. Però esperat que em concentri.

Va deixar la mà esquerra suspensa per damunt del cotxet. La Sara va veure que aquella mà perdia la seva tremolor i que desapareixien els nusos que deformaven el dits vells. De seguida, la mà dreta, també rejuvenida, va aparèixer brandant l’agulla que va clavar-se a un dit de l’altra mà.

–Ràpid! Ara no perdis temps mirant-me fins que jo t’ho permeti –digué la veu Bartholdi, que la Sara ja havia sentit al cafè de les patinadores.

La nena obeí i s’aplicà a la tasca d’estrènyer amb força el capciró del seu dit contra el d’aquell altre suau, blanquíssim i coronat per una ungla primotera. Va ser qüestió d’uns instants. Les sangs van barrejar-se. Va caure’n una gota, que va tacar el tovalló de quadres que tapava el pastís.

–A qui dius el teu secret, dónes la teva llibertat: no ho oblidis mai, Sara. I ara, anem, filla, que aquí aturades agafarem fred.

Però la veu que pronunciava aquelles paraules, i que després va contar el que aquí es referirà tot seguit, ja no era la veu de la musa de l’escultor Bartholdi. Ni tampoc la mà engrossida pel reuma, que havia tornat a empunyar la nansa del cotxet, no s’assemblava en res a la que acabava de donar la seva sang.

Van tornar a emprendre el camí. Però la Sara, molt discretament, se’n va estar de fer cap comentari. A més, estava massa absorta rumiant aquella mena d’endevinalla al voltant de la llibertat i els secrets. Volia dir que, l’estàtua, mitjançant aquell pacte de sang, li estava traspasant a ella els atributs de la

Llibertat? Li calia aclarir les seves pròpies idees abans de seguir escoltant més coses.

–Escolta'm, madame Bartholdi.

–Diguem, maca.

–Has llegit *Alícia al país de les meravelles*?

–És clar, l'he llegit moltes vegades. Va estar escrita vint anys abans de que portessin l'estàtua de la Llibertat, al 1865. Però, bé, tant se val això, les dades em deprimeixen... Per què m'ho preguntes?

–Perquè estava recordant quan la Duquessa li diu a l'Alícia que tot té una moralitat, si un sap descobrir-la, i després li posa una moralitat que és un jeroglífic. Te'n recordes?

–Sí –digué miss Lunatic, tot cuitant el pas–, és el capítol nou, la història de la Tortuga Artificial: «Mai et pensis ser diferent de com a els altri poguessis semblar o haguessis semblat que fossis, si els hi haguessis semblat que no eres com ets»...

–Això mateix, tens molta memòria! Però jo pensava en la resposta de l'Alícia: «Hem penso que això ho entendria millor –digué l'Alícia amb molta delicadesa–, si ho veiés escrit, perquè dit així no puc seguir-ne el fil». A mi em passa el mateix amb tu, madame Bartholdi, el mateix que li passava a l'Alícia amb la Duquessa: perdo el fil.

Miss Lunatic es va posar a riure.

–Però no voldràs que jo em posi a escriure tot el que dic per tal que tu prenguis notes. No arribaríem mai a la porta gran de Central Park. A més a més, tinc el bon costum d'oblidar de seguida el que dic.

–En canvi, jo no em perdo ni un mot –digué la nena.

–Doncs amb això és suficient. Hem quedat en que ets llesta, així que ho aniràs entenent tot quan toqui. Continuem, on érem?

–Em penso que et disposaves a explicar-me com t'ho feies per sortir de l'estàtua.

–Ah, bé... Doncs mira, la qüestió està solucionada amb força ingeni. Tinc un passadís secret sota l'aigua.

–Com el del metro? –preguntà la Sara, fascinada.

–Semblant, però més estret, és clar. Hi cap el meu cos, amb una petita folga de quinze centímetres a cada banda.

I el trajecte és més curt. Comunica la base de l'estàtua amb Battery Park; saps on és, oi?

–Battery Park? Sí –digué la nena–, a la part de baix del pernil, a la confluència del Hudson amb l'East River.

Però, t'hi fiques de cap? I com hi vas? No topes amb les parets? Per on surts? Puc prendre apunts ara?

–Un moment, anem per parts. Treu el plànol. T’assenyalaré el punt exacte per on surto i torno a entrar.

Tot i que no sé si podrem veure-ho bé.

Van aturar-se sota un altre fanal, i la Sara va desplegar el plànol damunt el cotxet. Miss Lunatic va plegar-lo per la meitat. Després va fer el gest de recercar alguna cosa dins la butxaca. Però va renunciar a fer-ho, amb posat d’enuig.

–Quina llauna! M’he oblidat de posar piles a la llanterna; se’m van esgotar ahir a la nit.

–Jo tinc una llanterna petiteta –digué la Sara, molt cofoia de poder solucionar el problema–. La porto a la bosseta amb els diners.

–Amb tu es pot anar a tot arreu! Dóna gust, filla!

Al llum de la llanterna de la Sara, miss Lunatic va resseguir amb el dit l’itinerari del passadís subaquàtic des de l’illeta de la Llibertat fins a un lloc de Battery Park, el qual ja fregava amb City Hall, el barri dels financers. La nena, que aquells dies havia acabat de llegir *L’illa del tresor*, va tenir la impressió que les explicacions tan concretes i minucioses de miss Lunatic tenien quelcom d’informe secret i de confessió deliberada, com donant per fet que la pròpia Sara aviat hauria de fer servir aquelles dades.

–Estigues atenta i fixa-t’hi be. Veus una creu petiteta, aquí? És l’església de la Verge del Rosari. Ara, s’ha de creuar aquesta ratlla marró i s’arriba a Battery Park. Veus la terminal de l’estació del ferry, a l’illa? Doncs, just entre l’església i la terminal del ferry, hi veuràs una boca de claveguera pintada de color vermell amb un pilar petit, al costat.

La Sara, que forçava la vista al llum de la llanterneta, va alçar el cap.

–Però això no hi és al plànol.

–No, és clar que no hi és al plànol –respongué miss Lunatic–. No em tallis. El pilar té una escletxa prop de la seva base, i per aquesta escletxa es fica aquesta moneda. Té. Guarda-te-la. Veus?, jo també porto els diners en una bossa.

La Sara va agafar amb un gest incrèdul la moneda de tons verdosos que li donava miss Lunatic i va examinar-la a la llum de la llanterneta. Eren masses coses. No estaria somiant?

–Per què me la dones, aquesta moneda? –preguntà, emocionada.

–Per què et penses que ho faig?

–Jo em penso que me la dones perquè pugui tornar a veure’t quan jo vulgui.

–Ets més llesta que la fam. La teva àvia té raó. Així, doncs, ja ho saps: fiques la moneda a l’escletxa i, aleshores, la tapa de la claveguera s’obrirà poc a poc. La tapa només s’obre amb una moneda d’aquesta mena, és un sistema semblant al del metro, tot i que aquelles fitxes són més lletges...

–Bé –digué la Sara–, s’obre la tapa, apareix el túnel, i què succeeix? Hi ha seients o alguna cosa?

–No. És molt més agradable. Dius un mot que t’agradi especialment, estires les dues mans juntes, cap endavant, com quan et llences a una piscina, i no et cal fer res més. De seguida es forma un corrent d’aire càlid que t’absorbeix i se t’endú dins del túnel, com si volessis, sense fregar contra les parets ni res. És un plaer!

–I després?

–Una breu aturada a la base de l’estàtua i tornar a dir el mot màgic. Aleshores, en pocs segons, puges fins la copa de l’estàtua i, si vols, pots sortir a la barana que hi ha a la corona. De nit, és molt bonic, perquè no hi ha turistes i es veuen lluir tots els llums de Manhattan a l’altra banda del riu. Per sortir, cal fer el mateix. Al costat de la claveguera que surt de l’interior de l’estàtua, també hi veuràs un pilar vermell amb una escletxa. Et servirà la mateixa moneda. Perquè, així que la tapa s’obre, la moneda surt automàticament i pots recollir-la. No t’oblidaràs de cap detall, oi?

–No t’ho puc prometre –digué la Sara amb gest preocupat.

Van caminar una estona en silenci. A prop, ja es veien els llums de Columbus Circle, davant de la porta principal d’entrada a Central Park. A la Sara el cap li brunzia com si hi tingués dins un eixam d’abelles. Al sortir del cafè de les patinadores, miss Lunatic li havia dit a la nena que s’acomiadarien en arribar a aquella porta. I la Sara tenia tantes preguntes dins el cap, on feien cua per sortir, que no sabia quina fer primer a la seva amiga.

–Escolta’m, madame Bartholdi.

–Digues, maca.

–On deixes el cotxet?

–Bona pregunta! –exclamà, tot rient–. Em penso que pots arribar a escriure novel·les policiaques força estimables. Hi ha una caseta, semblant a les casetes per a gossos, tot just davant de l’església de la Verge del Rosari, darrera d’un arbre. Jo en tinc la clau. Aquesta caseta, pintada de color gris, et pot servir de guia per tal de trobar la tapa de la claveguera. Són cinquanta passos en direcció sud-oest. Ja he vist que dus una brúixola. Alguna pregunta més?

–I tant! Moltíssimes! –digué la Sara–. Un munt de preguntes. Però no sé per on començar. Em sortirà fum del cap. No saps com em bull. No tenim temps.

–Doncs mira, que no et bulli el cap. I de temps, en tenim, és l’única cosa que tenim: temps. Calla una estoneta i pensa. O millor dit, no pensis res. És el que més descansa.

–Però dóna’m la mà –digué la nena.

–D’acord.

Miss Lunatic va canviar de lloc el cotxet i va empènyer-lo tota sola amb la mà dreta mentre li donava l’esquerra a la Sara. Va començar a cantar una cançó que deia:

Plaisir d'amour
ne dure qu'un moment; chagrin d'amour
dure toute la vie...

Era una melodia tan dolça que la Sara, tot serrant amb una mà la de miss Lunatic i sentint dins de l'altra el tacte de la moneda, va aspirar el fred de la nit, va mirar els llums dels gratacels que envoltaven el fosc pastís d'espínacs i les llàgrimes li van relliscar com una pluja refrescant per les galtes. I va saber que mai no oblidaria aquella intensa barreja de pena i alegria que sentia.

Van acomiadar-se a la porta de Central Park. Miss Lunatic pensava que ja se li havia fet tard per la cita fixada amb un senyor; però, de tota manera, hi havia molts altres assumptes imprevistos que la cridaven a Manhattan.

A més a més, calia que ella, la Sara, es quedés tota sola per tal de conèixer l'atracció de l'impuls, l'alegria de la decisió i la temença de l'esdevenir. Tot venent la por que encara tenia, conqueriria la Llibertat.

Miss Lunatic va aconsellar a la Sara que fes un tomb solitari per Central Park abans de dirigir-se cap a casa de l'àvia. No havia pensat fer-lo? A més a més, els boscos eren llocs ideals per a pensar.

–No vull que te'n vagis, madame Bartholdi. Què faré sense tu? Em quedo com ficada dins un laberint.

–Tracta de trobar el teu camí dins del laberint –digué miss Lunatic–. Qui no s'estima la vida, no el troba aquest camí. Però tu te l'estimes molt, la vida. A més a més, tot i que no em vegis, jo no me'n vaig, estaré sempre al teu costat. No ploris. Qualsevol situació pot canviar en un minut. Així és la vida.

La Sara va posar-se de puntetes per fer-li un petó. No podia estar-se'n, de plorar.

–I no oblidis una cosa –li digué miss Lunatic–. Cal no mirar mai enrere. Tot alló que ens envolta pot donar peu a una nova aventura. Però davant el desig d'una nova aventura, hi ha una mena de por de deixar l'aventura anterior. Planta-li cara a aquesta por.

–No em diguis res més, madame Bartholdi, perquè se'm trenca el cor. No podré recordar-ho tot.

–Bé, tenia llesta una frase molt bonica per acomiadar-me. Però la tinc escrita perquè és una mena de pregaria. Així, doncs, té, agafa-la per tal de que no t'embafis, ara, i llegeix-la a la nit, quan estiguis al llit.

–Gràcies. Tindré postres per a no sé quants dies. Per a tota la vida... –digué la nena, tot engolint-se les llàgrimes–. Si sabessis tot el que t'estimo!

–Jo també t'estimo. T'estimo des de que et vaig veure, i t'estimaré sempre. Adéu, ves-te'n a donar un tomb pel bosc, au. I que Déu et beneeixi, Sara Allen.

La Sara va treure's la bosseta de ras i va ficar-hi dins la moneda, la llanterna i el paper doblegat que miss Lunatic li acabava de donar. Després, va tornar a abraçar-la i, tot desfent-se dels seus braços sobtadament, va arrencar a córrer cap a la gran porta de ferro d'entrada a Central Park.

Quan estava a punt de franquejar la porta, va sentir una veu que li deia:

–Torna, Sara! Té! T'oblides la cistella!

ONZE

La Caputxeta a Central Park

La Sara va trobar-se tota sola en una clariana d'arbres de Central Park. Feia molta estona que caminava abstreta, pensant i pensant; havia perdut la noció del temps i estava cansada. Va veure un banc i s'hi va seure, tot deixant al costat la cistella amb el pastís. Tot i que no passava ningú i era força fosc, no tenia cap por. Però sí sentia molta emoció. I una lleu sensació de mareig bastant agradable, com quan va començar a llevar-se del llit, convalescent d'aquelles estranyes febres de la seva primera infància. La trobada amb miss Lunatic li havia deixat a l'ànima un rastre de irrealitat semblant al que va experimentar al sortir d'aquelles febres i recordarse'n de que ja mai més no podria conèixer l'Aurelio. Però no, no era el mateix, perquè a miss Lunatic no només l'havia conegut, sinó que, sota la seva disfressa de captaire, havia reconegut en ella a la Llibertat en persona. I compartia amb la seva amiga aquell gran secret que las unia: «A qui dius el teu secret, dónes la teva llibertat». Quines frases tan boniques sabia, miss Lunatic! Les havia dit de veritat? De veritat l'havia vista quan li van canviar la cara, les mans i la veu? O havia estat un somni? A l'Àlicia, tot allò que li va succeir era mentida. Però on era la línia de separació entre la veritat i la mentida?

Va treure's la bosseta del pit i va acariciar la moneda verdosa. No, no era mentida. I, a més a més, l'esperaven altres aventures. Miss Lunatic li ho va dir. «No miris mai enrera». I la Sara havia decidit obeir-la, continuar sempre amb la vista clavada al camí, sense perdre's detall.

Estava tan abstreta en els seus records i somnis que, quan va sentir uns passos entre la brolla, darrera seu, va pensar que devia tractar-se del soroll del vent sobre les fulles o el gimbament d'algun dels molts esquirols que havia vist d'ençà que havia entrat al bosc.

Per aquesta raó, quan va descobrir les sabates negres d'un home que era dret, plantat davant d'ella, va espantar-se una mica. No endebades el vampir del Brox estava encara en llibertat. La pròpia miss Lunatic li ho havia confirmat. I potser avorrit de no trobar víctimes a Morningside Park, el vampir tal vegada havia traslladat a aquest altre barri el seu camp d'operacions.

Però a l'alçar els ulls per mirar-lo, el temor de la Sara en part van desaparèixer. Es tractava d'un senyor ben vestit, amb un barret gris i guants de

cabritilla, sense cap pinta d'assassí. És clar que de vegades, al cinema, aquests eren els pitjors. A més a més, no deia res, gairebé ni es movia. Només les aletes del seu nas afilat es dilataven com si ensumessin alguna cosa, i això li donava cert toc d'animal a l'aguait. Però en canvi, la mirada semblava de fiar: era la d'un home solitari i trist. De sobte, l'home va somriure. I la Sara va tornar-li el somriure.

–Què hi fas aquí tota sola, bonica? –preguntà l'home, tot cortès–. Esperes alguna persona?

–No, a ningú. Només estava pensant.

–Quina casualitat! –digué ell–. Ahir, més o menys a aquesta mateixa hora, vaig trobar-me aquí a una persona que va respondre'm el mateix que tu. No et sembla estrany?

–No. Les persones acostumen a pensar molt. I, quan estan soles, més.

–Vius per aquest barri? –preguntà l'home mentre es treia els guants.

–No, no tinc aquesta sort. La meva àvia diu que és el millor barri de Manhattan. Ella viu al nord, per Morningside. Ara vaig a veure-la i a portar-li un pastís de maduixa que ha fet la meva mare.

De sobte, la imatge de la seva àvia, esperant-la, potser amb alguna cosa preparada per sopar, mentre llegia una novel·la policíaca, va semblar-li tan dolça i acollidora que va alçar-se del banc. Havia d'explicar-li moltes coses, parlarien fins caure de son, sense mirar el rellotge. Seria tan divertit! No podria parlar-li de la transformació de miss Lunatic en madame Bartholdi, perquè era un secret. Però, amb la resta sobrava material per un conte ben llarg.

Es disposava a agafar la cistella, però se'n va adonar que aquell senyor s'avançava a fer-ho, tot allargant una mà amb un anell d'or al dit índex. La Sara va mirar l'home. Ell havia apropiat la cistella al seu rostre afilat, envoltat d'un cabell rogenc que li sortia per sota del barret, i ensumava el pastís. Els seus ulls lluïen amb cobdícia triomfal.

–Pastís de maduixa? Ja deia jo que feia olor de pastís de maduixa. El dus aquí dins, oi, nena bonica?

La veu del home era tan suplicant i ansiosa que a la Sara va fer-li pena, i va pensar que potser tenia gana aquell senyor, malgrat el seu aspecte distingit. Succeeixen coses tan estranyes a Manhattan!

–Sí, el duc aquí dins. Vol tastar-ho? L'ha fet la meva mare, i li surt boníssim.

–Oh, sí, tastar-ho! Res m'agradaria tant com tastar-ho! Però, què dirà la teva àvia?

–Em penso que no li sabrà pas greu que li dugui el pastís encetat –digué la Sara, tot tornant a seure al banc i traient el tovalló de quadres–. Li diré que m'he trobat amb... Bé, amb el llop –afegí, tot rient–, i que el llop tenia molta fam.

Va desembolicar el pastís, tot traient-li el paper d'argent–, i l'olor que feia era

realment excel·lent.

–No diries cap mentida, perquè em dic Edgar Woolf – digué l’home–. I pel que fa a la gana... ¡Oh, Déu meu, és més que fam! És èxtasi, estimada nena! Podré tastar-ho! Quina impaciència!

Va treure’s el barret, va caure de genolls i, embadalit, mirava el pastís, tot aspirant els seus efluvis amb frenesia.

El cert és que la seva actitud començava a resultar una mica inquietant. Però la Sara va recordar els consells de miss Lunatic i va decidir que no tindria por.

–Té una navalla, mister Woolf? –preguntà amb absoluta serenitat–. I, si no li fa res, li prego que no fiqui tant el nas al pastís. Per què no seu tranquil·lament aquí, amb mi?

Mister Woolf va obeir amb silenci, però les mans li tremolaven quan va treure’s una navalla de nacre que duia enganxada a l’extrem d’una cadena gruixuda, junt amb un manat de claus. L’home va tallar un tros de pastís, amb pols insegur. I, tot tractant de controlar-se i donar més prioritat a l’educació que no pas a la golosia, va oferir-li el tros de pastís a la nena amb gest delicat.

–Té, tu també deus voler-ne. Que et sembla aquest *picnic* improvisat a Central Park? Puc dir-li al meu xofer que ens dugui unes coca-coles.

–Li ho agraeixo, mister Woolf; però jo n’estic una mica farta del pastís de maduixa. I a la meua àvia li succeeix el mateix. La meua mare el fa molt sovint, massa sovint, compren?

–I sempre li surt tan bé? –preguntà mister Woolf que, ja sense més mirament, havia engolit el primer tros de pastís i l’estava paladejant amb els ulls en blanc.

–Sempre –assegurà la Sara–. És una recepta que mai no falla.

Aleshores va succeir una cosa inesperada. Mister Woolf, sense deixar de mastegar ni de llepar-se els llavis, va tornar a caure de genolls, però aquesta vegada davant la Sara. Va enfonsar el cap a la falda de la nena i cridava implorant, fora de sí...

–La recepta! L’autèntica! La genuïna! Necessito aquesta recepta! Oh, si et plau! Demana’m el que vulguis, tot el que vulguis a canvi de la recepta. Has d’ajudar-me! M’ajudaràs, oi?

La Sara, poc acostumada a que cap persona la necessités per alguna cosa, i encara menys amb tanta passió, va sentir per primera vegada a la seva vida, què és trobar-se en una situació de superioritat. Però aquest sentiment var queda sufocat d’immediat per un altre de més fort: una mena de pietat; un desig de consolar a aquella persona que ho estava passant malament. Sense adonar-se’n, va començar a acariciar-li el cabell com a un nen. L’home tenia el cabell molt net, suau al tacte i emetia a la penombra uns reflexes de coure molt peculiars. Mister Woolf es va anar tranquil·litzant i la seva respiració entretallada per

sospirs va fer-se més rítmica. Al cap d'una estona, l'home va alçar el rostre i estava plorant.

–Si us plau, mister Woolf; per què plora? Tot anirà bé, ja ho veurà.

–Que n'ets de bona! Ploro per això, de tan bona que ets. M'ajudaràs, oi?

La Sara va alarmar-se. Va recordar un altre cop al vampir del Bronx. No era convenient deixar-se entabanar sense abans deixar las coses clares.

–No puc prometre-li res, mister Woolf –digué–, fins comprendre millor allò que em demana, fins saber si li puc concedir... i, és clar, també quins avantatges tindria per a mi.

–Tots els avantatges, tots! –exclamà ell amb promptitud–. Demana'm el que vulguis! Per molt difícil d'aconseguir que et sembli! El que vulguis!

–El que jo vulgui? És un mag, vostè? –preguntà la Sara amb els ulls molt oberts.

Mister Woolf va somriure. Quan somreia semblava més jove i bell.

–No, filleta. M'encanta la teva ingenuïtat. Només sóc un vulgar home d'empresa; però, això sí, immensament ric. Mira, veus, allà, aquella terrassa amb fruites de colors que s'encenen?

La Sara va pujar al banc de pedra i els seus ulls van seguir la direcció indicada per l'índex amb l'anell d'or de mister Woolf. Entre tots els anuncis lluminosos que coronaven els alts edificis propers al parc, aquell cridava l'atenció especialment. Tot just quan la Sara el descobria, s'estava produint l'esclatada final, i un sortidor fantàstic de pipetes d'or s'alçava cap el cel des de l'interior de les fruites.

–Quina meravella! –exclamà la Sara.

Mister Woolf va agafar-la per la cintura amb delicadesa i va ajudar-la a baixar del banc.

–Com et dius, maca? –preguntà en un to de veu tranquil i protector.

–Sara Allen, per a servir-lo.

–Doncs aquest edifici és meu, Sara –digué mister Woolf.

–De veritat és seu? L'edifici de les fruites de llum? També per dintre?

–Sí, també per dintre.

–De què riu?

Mister Woolf, en efecte, somreia divertit i satisfet, tot mirant-se la nena.

–De plaer. Perquè estic molt content de que et plagui tant a tu.

Els ulls de la Sara lluïen d'entusiasme.

–Com pot pretendre que no m'agradi? Però a qui li encantaria és a la meva àvia. L'estic recordant tota l'estona. Ja sé què li demanaré a vostè. Puc demanar-li que permeti a l'àvia venir demà a veure-ho? També per dins, és clar, i que ella pugui sortir a la terrassa i que li serveixin una copeta... Bé, potser és demanar massa. Però això la faria feliç. M'ho concedeix?

–És clar, no cal ni parlar-ne. Faré que vagin a recollirla. Però això que em demanes és molt poca cosa. És ridícul. Demana'm una altra cosa. Alguna cosa per a tu, alguna cosa que et faci molta il·lusió. Deus tenir algun desig no satisfet, suposo.

La Sara va quedar-se pensarosa. Mister Woolf la mirava embadalit i amb curiositat.

–No m'acuiti, si us plau! –digué ella–. Perquè, aleshores, no em concentro. I no se'n rigui tant de mi. Necessito una estoneta per pensar-ho.

–Ric perquè tens molta gràcia. Qui t'acuita, dona? Pensa tota l'estona que vulguis.

I l'Edgar Woolf va adonar-se'n de que aquella sensació de pressa constant que li feia nusos per dins havia desaparegut i l'havia substituïda una estranya calma la mar d'agradable.

Mentre la Sara es passejava davant d'ell amb les mans a les espatlles i els ulls tancats, l'Edgar Woolf, assegut al banc, va tallar un altre trocet del pastís i va assaborir-lo més a poc a poc. No, no anava errat. Era un pastís definitiu. Que curiós era estar gaudint del fet de menjar-lo i d'ésser en el parc amb aquella nena! Va recordar que, en aquella clariana del bosc, el dia abans, s'havia trobat amb l'estranya captaire del cabell blanc que li havia parlat del poder del meravellós. De sobte, recordava les paraules de la dona amb tota claredat, i va sentir que un inquietant calfred li corria per l'espatlla.

La gent que té por del meravellós deu trobar-se contínuament en un carreró sense sortida, mister Woolf –li havia dit aquella dona–. Aquell que pretengui negar allò que no té explicació, res no podrà descobrir. La realitat és un pou d'enigmes. I, si no, pregunti-ho als savis.

Va tancar els ulls. Li sorprenia recordar-ho amb tanta exactitud. Feia molt temps, potser des de la seva joventut, que no experimentava el plaer de repassar una idea amb els ulls tancats. I, al obrir-los, va veure les sabatetes vermelles de la Sara Allen, amb els seus mitjons blancs, i amb aquell botó rodonet a la traveta. La nena estava aturada davant d'ell. Va mirar-la amb afecte, tot somrient. En Greg Monroe tenia raó: per culpa del negoci, s'havia negat a sí mateix moltes satisfaccions. Tenir un nét havia de ser una cosa molt bonica.

–Em pensava que s'havia posat malalt –digué ella amb veu amoïnada.

–No, tan sols estava pensant, com tu feies abans.

–Devia de pensar coses bones.

–Sí, molt bones. I ja has pensat allò que em vols demanar, tu?

La Sara, que després d'haver recobrat de la memòria totes les imatges contemplades aquella nit, havia arribat a la conclusió de que la més impressionant era la d'aquella cama llarga de dona amb sabata de vidre sortint per la porteta d'un cotxe luxós, va cridar triomfant:

–Sí! Ja ho he pensat! Vull arribar a casa de la meva àvia en una *limusine*! Tota sola. Amb un xofer que m’hi dugui.

–Concedit!

La Sara, en un rampell espontani, va abraçar a mister Woolf, que continuava segut en el banc, i va estampar-li un petó al front. L’home va posar-se un mica vermell.

–Bé, espera’t, no t’esvalotis tan aviat. Encara no t’he dit allò que jo et demanaré a canvi.

A la Sara, li va caure l’ànima als peus. Quin regal podia fer-li ella a aquell home tan ric, que tenia de tot? Ben segur que es quedaria sense la passejada en *limusine*. Per aquesta raó, li va pujar a la cara una onada d’alegria en sentir que li preguntava:

–Series capaç de donar-me la recepta d’aquest esplèndid pastís?

–És clar! Només és això el que em demana? Jo no sé fer-lo, el pastís de maduixa; però sé el lloc on es guarda la recepta autèntica. A casa de la meva àvia, a Morningside.

–I ella voldrà donar-me-la?

–I tant. L’àvia es molt simpàtica. I si li dius que la invitaràs a veure el teu pis... Bé, perdonem que et digui de tu, tan ric com ets.

–Tant se val! M’agrada que em diguis de tu. A més a més, hem fet un pacte.

La Sara va estar a punt de dir-li que era el segon pacte que feia aquella nit, però va contenir-se a temps. Era un secret. De tota manera, va romandre una mica pensarosa, tot considerant que, al capdavant, la recepta també era un secret, amb lacres i tot. Però era un secret tan absurd!

–Què penses? –preguntà mister Woolf.

–Res. Cap problema. Crec que podràs convèncer a la meva àvia. T’agrada ballar?

El senyor Woolf va mirar-la, desconcertat.

–Fa temps que no ballo, tot i que el tango se’m donava força bé.

–És un petit inconvenient –digué la Sara–. A la meva àvia li encanta ballar. Ha estat una artista molt coneguda. Es diu Gloria Star.

–Gloria Star! –exclamà mister Woolf, tot mirant al buit amb ulls somiadors–. Aquell que pretengui negar l’inexplicable, res no podrà descobrir. Quina gran veritat!

–No et comprenc massa be. La coneixes, a la Gloria Star? –preguntà la Sara, tot mirant-lo amb curiositat.

–Vaig sentir-la cantar diverses vegades quan jo era gairebé un nen i vivia al carrer 14. Sembla un somni. Era una dona extraordinària, la teva àvia.

–Segueix sent extraordinària –afirmà la Sara–. I, a més a més, et donarà la recepta del pastís de maduixa. No te n’oblidis.

–D’acord. La impaciència em consumeix. Anem, Sara. Hem de dirigir-nos a casa de la teva àvia ara mateix; cadascun de nosaltres anirà amb una *limusine*, ja que, segons has dit, a tu t’agrada anar tota sola.

I, tot alçant-se àgilment del banc on era segut, va posarse el barret i va agafar a la Sara de la mà.

–Però, com és possible? Tens dues *limusines*? –preguntà la nena així que començaren a caminar.

–No, en tinc tres...

–Tres? Aleshores... ets riquíssim! I tens un xofer per a cadascuna?

–Sí, cadascuna amb un xofer. Però camina més lleugera, filla. Dona’m la cistella, jo la duré. Quan li digui a en Greg Monroe que he conegut a la Gloria Star... No s’ho creurà. I, a més a més, degut al pastís de maduixa –afegí, tot rient–. Dirà que són fantasies, deliris...

–Qui és en Greg Monroe?

Les seves veus i les seves siluetes van anar perdent-se camí de la sortida del bosc. De tant en tant, mister Woolf s’ajupia cap a la nena i, entre l’obscuritat dels fullatges, se sentia el tornàveu dels riures, interromput per les corregudes d’algun esquiol noctàmbul. El fred era ara molt més suau.

El Rei dels Pastissos i la Sara Allen, vistos per darrera i agafats de la mà, mentre s’anaven allunyant, formaven una cridanera i peculiar parella. Digna d’encendre l’enveja de mister Clinton. Cal reconèixer-ho.

DOTZE

Els somnis d'en Peter. El passadís subaquàtic de madame Bartholdi

La Sara i l'Edgar Woolf van acomiadar-se a l'aparcament del Rei dels Pastissos amb un joiós: «Fins després!».

L'Edgar Woolf li havia cedit a la Sara una de les tres *limusines* més luxoses que tenia, la que conduïa en Peter, el seu xofer predilecte, no sense abans cridar a part al seu empleat i fer-li algunes advertències que li semblaven importants. En primer lloc, calia que a la nena li donés un bon passeig per Manhattan, procurant allargar-lo amb alguns rodeigs, ja que, tot i que anaven al mateix lloc, ell tenia interès en arribar-hi abans. D'altra banda, li encarregava que tingués cura d'aquella criatura com si fos la nineta dels seus ulls, evitant tota mena de perills, però sense negar-li cap caprici. En Peter s'havia quedat pensarós:

—Aquests dos extrems no són fàcils d'harmonitzar, senyor. Perdoni que li ho digui. Perquè els nens acostumen a encapritxar-se d'allò més perillós.

Mister Woolf, atent a les evolucions de la Sara pel *parking* mentre ell xerrava amb en Peter, va mirar al xofer, sorprès:

—Ah, sí? No ho sabia!

—Doncs, amb tots els meus respectes, senyor, ho hauria de saber. A més a més, sembla entremaliada. Miri-la, ara mateix. Està, si no m'erro, tractant de furgar a l'extintor d'incendis.

—Me n'adono, Peter, de que he escollit amb encert al guia de la meva jove amiga —comentà l'amo, somrient—. Com és que en sap tant de nens?

—Molt fàcil. En tinc quatre, senyor.

—Ah? En té quatre? —preguntà sorprès mister Woolf.

I, de sobte, es va sentir avergonyit. Malgrat que estava molt satisfet dels serveis del fidel Peter, aquell era el primer cop que coneixia algun detall de la seva vida privada. Era la mena d'errades de caire humà que acostumava a retreureli el vell Greg Monroe. I va comprendre que el seu amic tenia raó. Però ara no volia pensar en aquella qüestió.

Quan ja havia deixat a la Sara ben acomodada al seient del darrera de la *limusine* número u, i ell estava entrant a la número dos, en Robert, el xofer que aguantava la porta, el va avisar:

–Mister Woolf, sembla que la senyoreta a qui acompanya en Peter vol dir-li alguna cosa.

La Sara, efectivament, havia abaixat la finestreta per la qual treia el seu rostre encès d'emoció i alegria, alhora que li feia senyals perquè s'apropés. Ell va acudir a corre-cuita.

–Se m'oblidava dir-te quelcom molt important –diguè la nena–, ajupit hem sentiràs millor. Si arribes abans que jo, és possible que l'àvia no recordi on té guardada la recepta. És una mica distreta. Digues-li que l'altre dia la vaig veure al calaix de dalt del secreter.

–D'acord. Però si no m'obre, malament. Potser no se'n refiï.

–Sí! Si fos la mare... però ella no té mai por, fins i tot baixa al parc de Morningside! Ah, i digues-li també que jo arribo de seguida. Tens la direcció ben apuntada?

–Sí, bonica, no t'amoïnis –digué mister Woolf, tot mostrant una impaciència evident–. L'adreça i el telèfon. Vas còmode?

–Molt còmode! No m'ho puc ni creure, i què tou està! I, a més a més, quants botons. Puc obrir el bar?

–Sí, filla, pots fer el que vulguis. I si tens algun dubte, parla amb en Peter per aquest telèfon petit.

–Quina meravella! Doncs, fins després, Dolç Llop.

–Fins després, Sara –diguè mister Woolf, fent-li un petó i somrient–. A solcar Manhattan, i que et diverteixis!

–El mateix et dic!

L'Edgar Woolf va entrar a la seva *limusine*, va reparar-se al seu seient i es va posar a rumiar les coses que li havia explicat miss Lunatic referent als miracles. Quan ell tenia setze anys, s'havia enamorat bojament d'una noia pèl-roga, meravellosa i inabastable. Deuria tenir uns vuit anys més que ell. Era dolça, sensual i descarada. I, malgrat que mai no havia creuat un sol mot amb ella, per culpa de la seva timidesa, durant tres cursos no va ser capaç de concentrar-se en els estudis i va estar gastant tots els seus estalvis en anar-la a sentir cantar als llocs més inversemblants. Després va perdre la seva pista per complet.

Encara guardava un clavell sec que ella s'havia tret del pit, per llençar-se'l, després de besar-lo. Va tirar-lo a ell, a aquell adolescent desmanegat, fill d'un modest pastisser del carrer 14. Potser el coneixia de vista i va arribar a adonar-se'n de com ell l'estimava des de la llunyania. Acabava de cantar «Amado mío», la cançó que va fer cèlebre a Rita Hayworth a *Gilda*. I li havia somrigut dos cops mentre la cantava. Després es va treure el clavell de l'escot i el va besar abans d'enviar-se'l per l'aire. I ell l'havia agafat amb les mans i també l'havia besat. Després s'havien mirat. Els ulls verds d'ella el trepaven, seriosos i riallers alhora. El vestit que duia era verd, també. Fou una nit de març a un petit *music-*

hall del carrer 47 que es deia Smog i que ara ja no existia. Tot i el temps transcorregut, l'Edgar Woolf mai havia pogut oblidar aquella nit, quan la seva mirada s'havia creuat tan intensament amb la de la Gloria Star.

—On anem, senyor? —preguntà en Robert, pel petit telèfon interior de la *limusine*—. Ho dic perquè amb les festes, i a aquestes hores, cal defugir els carrers de més tràfic.

L'Edgar Woolf va mirar per la finestreta i s'adonà que, com entre somnis, ja havien sortit a la Cinquena Avinguda.

—A Morningside pel camí més curt! —ordenà a en Robert.

Després va encendre el llum del bar i es va servir un whisky amb gel.

En Peter conduïa per la Cinquena Avinguda amb gest reconcentrat i absent, i tant aviat tenia cura d'evitar el frec de les motos amb la impecable carrosseria de la *limusine*, com tractant de ficar-se entre altres els cotxes per tal avançar-los. De tant en tant mirava de reüll, per la finestreta, i estudiava la possibilitat de zigzaguejar cap a carrers laterals, tot burlant un senyal que prohibia girar en aquella direcció.

El costum d'acompanyar a mister Woolf en les seves excursions de perquisició pastissera pels diferents barris de Manhattan havia afegit a la seva perícia de conductor una velocitat de reflexos i una astúcia més dignes d'un furtiu de la justícia que no pas d'un xofer elegant i impassible. La seva sincronització perfecta amb aquell obedient i lleuger volant platejat havia arribat a tal punt que el considerava, més que un aliat, una prolongació dels seus braços i els seus desigs. El pitjor de tot plegat és que el vertader amo de la *limusine* mai lloava les seves proeses; és més, semblava que ni se n'adonés del que li costava realitzar-les. I amb el difícil que era aturar-se on ell manava, sovint parant en sec, i estar esperant-lo a la porta d'on entrés, sense saber si trigaria molt o poc; i una *limusine* no és pas una bicicleta, caram! Tot i que s'ha de reconèixer que dels diners que el seu amo li donava per propines als porters i per suborns als guàrdies mai no li demanava comptes. Però, tot i així, de vegades hagués estat preferible que li fes l'ullet, que li donés un copet a l'espatlla i que li digués: «no sé com ho ha aconseguit, Peter», «és vostè un artista», «anem a prendre un cafè a aquell bar, Peter» o «aquest cop, de veritat, em pensava que aquella ambulància se'ns duia per davant», i haver rigut plegats; són coses que s'agraeixen.

Viatjar amb mister Woolf per Manhattan, com solia comentar en Peter amb la Rose, la seva dona, era el mateix que dur una maleta al seient del darrera. I ella reia molt, doncs estava completament enamorada del seu marit. Però després tenia remordiments i el renyava per burlar-se'n d'un amo tan bo.

El somni d'en Peter era veure's protagonista d'una pel·lícula de persecucions, on el cotxe guanyador esquivava audaçment tota mena d'obstacles, salta per sobre de policies bocabadats, travessa rierols, descendeix sense fer cap volta de campana per pendants abruptes i deixa darrera seu tota mena d'estralls, catàstrofes i vehicles en flames. Allò que podria considerar-se propi d'ell era, veritablement, el risc.

A la Rose li havia confessat alguna nit aquelles fantasies, que ella procurava no fomentar-li, tot i que li feien gràcia i les trobava fascinants. Al capdavant, somiar no costava res. «Tu serviries per a guionista de cinema, estimat –li deia de vegades–. O, no sé, per a pilot de guerra.» «Sí, és clar, per a qualsevol cosa que no sigui passar les hores mortes en un soterrani immens amb uns altres dos païos morts d'avorriment com jo, esperant a veure si a l'amo se li acudeix manar-nos quelcom. N'estic fart de llums de neó». Però com la Rose era sensata i pràctica, s'adonava que compadir al seu marit quan es queixava així era donar-li ales i conduir-lo a aventures sense sortida. Perquè Manhattan és un abocador on hi formiguejen tots els àngels caiguts del regne de la il·lusió, dels núvols del somni. La qüestió de la feina estava més aviat magra, ells acabaven de tenir el quart fill, i trobar-se a fi de mes amb un sou tan fabulós com el que en Peter rebia de mister Woolf era parlar amb la Divina Providència. I la Rose ho sabia.

Tot i que, quan al final del dia posava pel·lícules al vídeo, aquelles que més li emocionaven eren las que narraven les aventures d'aquells somniadors que havien caigut al fang amb les ales trencades. Això sí.

Els dies abans de Nadal, els cotxes i autobusos que circulen per Manhattan es veuen forçats a anar a pas de tortuga. No tenen altre remei. Els carrers cèntrics, que naturalment són els més atractius, es converteixen en un formiguer humà que bull i s'empeny per les cantonades, entre les paradetes de venedors ambulants, a les parades d'autobús i els passos de vianants. I la massa de vianants, quan les oficines tanquen les seves portes, s'incrementa amb aquells que surten vomitats sense parar de les boques del metro i bracegen com els nedadors contra corrent pera aconseguir arribar a les portes d'uns grans magatzems on passar la tarda fent compres i desplaçant-se d'una secció a l'altra per escales metàl·liques.

La *limusine*, tot i que molt a poc a poc, havia anat deixant enrere la catedral de Sant Patrici, el Rockefeller Center amb la seva pista de patinatge, la Biblioteca Nacional... I ara, a l'alçada de l'Empire State Building, hi havia la possibilitat de girar cap a l'Avinguda de les Amèriques per a veure els aparadors de Macy's i seguir baixant cap al Village.

Però no hi havia diferència. En Peter va mirar enrere i va comprovar que la

nena vestida de vermell seguia adormida. Qui seria aquella nena? Alguna néta de l'amo? Pel que havia sentit dir, mister Woolf era un solter incorregible. Però, bé, podia haver tingut una relliscada de joventut i podia tractar-se d'una néta bastarda. O d'una filla, ves a saber; l'amo no era pas tan vell, i la Rose deia que tenia molt bona pinta. «Porta-la com si fos la nineta dels teus ulls», li havia encarregat. I també que no la privés de cap caprici, que li donés un bonic passeig d'una hora i que després la portés a una casa de Morningside, l'adreça de la qual li havia escrit en un paper. Allà hi havia gat amagat, tot era molt estrany. Però, al capdavant, la Rose tenia raó: «No et fiquis allà on no et demanen, Peter, tu ets un manat...». I estava obeint en tot. Excepte en els capricis. Perquè, quina mena de capricis se li podien donar a una nena que portava deu minuts adormida? I el cas és que al principi no parava de preguntar-li coses pel telèfon interior, que per a què servia aquest botó i el de més enllà, que si podia prendre's un coca-cola, que com es deia aquell carrer, i vinga dir que allò era com una caseta misteriosa, i encendre llums i córrer cortines i tornar-les a descórrer. La veritat és que era molt simpàtica i molt graciosa, aquella nena. Com de l'edat de l'Edith, la filla gran d'en Peter. I tenia la mateixa cara de diable. Pel que sembla havia caigut esgotada. Al cap i a la fi, millor que no es despertés, més còmode per a ell. Tot i que, així, la inutilitat d'aquell viatge s'accentuava.

En Peter es va posar a recordar la seva Edith. Molts cops li havia promès d'anar a veure els aparadors de la Cinquena Avinguda i a pujar a l'últim pis de l'Empire. A l'Edith li fascinava Manhattan, perquè ells vivien a Brooklyn, i sempre li demanava: «Au, pare, maco, porta'm a Manhattan, que és allà on hi passen totes les aventures». Però ell mai no tenia temps d'alimentar els somnis de la seva filla ni de veure acomplerts els seus. Quina porqueria de vida!

I de sobte, es va trobar perdut com una gota d'aigua al procel·lós mar de Manhattan, caigut del regne de les fantasies amb les ales trencades, rodant pels carrers amb uniforme prestat, i duent dins un luxós cotxe prestat a una nena adormida i vestida de vermell, una nena prestada, que no era la seva Edith, però de la que havia de tenir cura. Tot estava al revés, tot era un pur i simple absurd, un pur i simple préstec.

Per la finestra, veia les façanes dels edificis engalanats amb gegantines corones de grèvol, amb llaços, amb bambis, amb angelets tocant la trompeta i amb pares Noels; escoltava un concert de músiques creuades i estridents que semblaven venir de tot arreu, de la terra i del cel. Els aparadors competien en imaginació i luxe. Davant d'alguns d'ells, l'aglomeració de públic era tan gran que la cua donava la volta a l'illa. Eren els aparadors que exhibien figures en moviment, com actors que duguessin a terme una funció dins un escenari minúscul. Els decorats en miniatura representaven paisatges nevats, restaurants

antics o interiors de cases riques. I els ninots que protagonitzaven l'escena es movien amb tal verisme baixant escales, obrint paquets o lliscant-se amb trineus, que només mancava que comencessin a parlar.

La Sara es va despertar i es va fregar els ulls. Sommiava que s'havia tornat petita i que anava dins el cotxet de miss Lunatic. Durant uns instants, el suau zumzeig de la *limusine*, que acabava de vorejar Washington Square per a enfilar-se cap al sud del carrer Lafayette, la va mantenir en aquella mena de són lleuger que separa tot el somiat d'allò que és real. Però, de sobte, va mirar més atentament al seu voltant, es va redreçar i va recordar-ho de tot. Anava en la *limusine* de mister Woolf. Les cortines de gasa corregudes deixaven passar els llums bellugadissos del carrer. Ella mateixa havia corregut les cortinetes per tal de concentrar-se en el record de les seves aventures, perquè havia arribat a la conclusió de que li calia triar entre allò que pertanyia a l'exterior i allò que formava part de l'interior. Però ara li feia molta ràbia haver-se perdut tot el de fora. Va córrer la cortineta i va mirar fora per a veure si descobria el nom del carrer pel qual passaven. Ara el cotxe circulava amb més fluïdesa i comoditat. Semblava un barri molt bonic, però com si fos de poble. Es veien casetes baixes i la gent circulava a un ritme més pacífic. No veia cap placa amb nom de carrer. Va encendre el llum, va treure el plànol i va desplegar-lo damunt d'una tauleta de caoba que s'obria estirant una argolla. Li ho havia explicat el xofer abans d'adormir-se. Com es deia el xofer? Va mirar-li l'esquena quadrada i embotida dins la jaqueta gris amb espatlleres daurades, els flocs de cabell ros que li sortien per sota la gorra de plat. Peter! Es deia Peter. Allò que no podia recordar bé era si era simpàtic o antipàtic. Havien parlat poc, i de coses poc sucoses. Potser havia contestat a les seves preguntes una mica nerviós. Va agafar el petit telèfon.

—Peter...

—Digui, senyoreta. Ha descansat bé?

—Massa bé. Però no m'hauries d'haver deixat dormir tant. Quant temps porto adormida?

—Calculo que una mitja hora.

—Però, de Central Park fins a Morningside no es triga mitja hora amb un cotxe tan bo!

A en Peter li va semblar més adient no contestar. Estava acostumat a la discreció, i li havia semblat entendre que el seu amo no tenia cap interès en que la nena arribés abans que ell a Morningside. Però, d'altra banda, anaven a la mateixa casa! Acabava d'adonar-se'n. Qui viuria a aquella casa? Després vindria la Rose a dir-li que no es fiqués allà on no li demanen. És clar, es diu molt aviat això. I, a més a més, amb la nena completament desperta, que ja li veia als ulls

pel mirall retrovisor les ganes de fregir-lo amb preguntes. Va somriure lleument un altre cop tot recordant l'Edith.

–M'has sentit, Peter? Diga'm, com a mínim, a quin barri estem. A mi em sembla que t'has equivocat, que anem en direcció sud.

–Que té molta pressa, potser?

De sobte, a la Sara li van colpejar en la imaginació totes les escenes viscudes aquella nit, i no fou capaç de calcular si havien passat hores o anys. Quin sentit podia tenir parlar d'una cosa com la pressa, quan s'han perdut les referències del temps? Miss Lunatic li havia dit que ella mai no tenia pressa quan mantenia una bona conversa. Però amb en Peter ... no acabava d'entendre si volia donar-li conversa o ficar-la en un embolic. A més a més, l'àvia l'estaria esperant. Va aconseguir llegir un rètol d'un dels carrers, aprofitant una aturada a un semàfor, i, immediatament va consultar el plànol.

–Però si estem més a baix de Chinatown, Peter!

–Això sembla, ja veig que s'orienta bé, senyoreta.

–És que tinc un plànol! I no em diguis senyoreta! Em dic Sara. I ara no em diguis que no anàvem cap al sud. M'estaves enredant!

La veu d'en Peter s'endolcí. Amb prou feines aconseguia amagar el somriure.

–D'acord, bonica, doncs no et diré senyoreta. És que em feia pena despertar-te, però ara fem mitja volta. Els carrers del centre ja seran més fluïts.

De sobte, els ulls de la Sara, que saltaven contínuament del plànol a allò que entreveia per la finestra, es van encendre amb un fulgor triomfal:

–No!! No facis mitja volta ara. No és aquest el barri dels financers?

–Sí, però a aquesta hora ja està tot molt mort. Això, quan s'ha de venir a visitar és pel matí, quan els diners corren a cabassos per aquí. El que veig és que coneixes Manhattan com el palmell de la teva mà. Portes molts anys vivint aquí?

–Per desgràcia visc a Brooklyn, fill. De què rius?

–De que m'has recordat a una filla meva que també viu a Brooklyn i també ho considera com una desgràcia. Deu tenir la teva edat. Però t'asseguro, Sara, que ella, si hagués tingut la sort de passejar en *limusine*, no s'hagués adormit.

–No m'ho recordis, que prou ràbia em fa! I, com es diu la teva filla? Si viu a Brooklyn, potser la conec... Però què fas? No donis la volta, Peter, t'he dit. Som a prop de Battery Park, oi?

–Sí, molt a prop.

–Aleshores, porta'm allí, pel que més vulguis! Com es diu la teva filla?

–Edith.

–Doncs t'ho demano per l'Edith!

En arribar a Battery Park, la Sara va suplicar en Peter que aturés la *limusine*

perquè ella volia baixar a veure l'estàtua de la Llibertat, ja que només l'havia vista en foto.

—És un moment. Veure-la i prou! Aquí mateix, au, Peter!

El to de la seva veu va tornar a recordar-li al xofer el de la seva filla Edith, quan s'encapritxava d'alguna cosa, i va cedir.

Però els seus ulls no van donar crèdit al que veien quan, en el moment en que li subjectava la porta per a que la nena baixés, aquelles sabatetes vermelles que acabaven d'abocar-se al carrer van prendre un impuls vertiginós, i la Sara va sortir corrent com una daina. Quan en Peter va voler adonar-se'n, la nena ja s'havia perdut a l'obscuritat, entremig de la massa fantasmal dels arbres.

Se li va fer un nus a la gola i no sabia què fer. Havia de deixar la *limusine* millor aparcada a algun lloc i després sortir a cercar-la, per si es complicava aquella imprevisible captura. Però, d'altra banda, era una bogeria perdre temps. Aquells paratges eren força perillosos de nit. Ja no es tractava d'acomplir millor o pitjor un encàrrec de mister Woolf. Es tractava de protegir la vida d'una nena de deu anys, entremaliada, inconscient i audaç, com la seva pròpia filla ho era. I va començar a cridar-la a crits, amb to autoritari i destemperat, sense cap mirament.

—Sara, torna aquí! No em donis aquests ensurts, endimoniada criatura! On t'has ficat? Torna! Em sents? Si us plau, no facis l'imbècil! Ja veuràs la bufa que et donaré!

Però no va obtenir resposta i es va posar a mastegar malediccions entre dents contra mister Woolf i contra el seu propi destí.

—El que s'ha d'aguantar, mare meva! Quina ocurrència! «Tracti-la com si fos la nineta dels seus ulls i no li negui cap caprici.» Ja li ho vaig advertir, que no era tan fàcil. I després, és capaç de donar-me'n la culpa.

Havia perdut els estreps. Va mirar al seu voltant. Era un lloc desèrtic. Ni una maleïda cabina telefònica, ni un vianant. A la fi va aconseguir asserenar-se i va pensar que el més encertat era anar pas per pas. Va trobar un forat més o menys segur per a deixar el cotxe, el va aparcar i el va deixar tancat. Després es va introduir a corre-cuita al parc solitari. A mesura que avançava, sense deixar de cridar a la nena, es sentia més desorientat, i les seves passes es tornaven més cauteloses. Maleïda nena! Com s'hagués amagat per donar-li un ensurt, d'una bufa no la salvava ningú, per molt fillola o parent de l'amo que fos.

Mentre, la Sara, amagada darrera uns matolls i amb l'ajuda de la llanterneta, havia aconseguit localitzar al plànol el lloc exacte on es trobava. Molt a prop de la gossera on miss Lunatic guardava el seu cotxet. El cor li batejava molt fort quan, a la fi, va trobar-lo. Estava tancada amb clau i pintada de color gris. No podia ser una altra.

Per a no defallir de l'emoció, va haver de respirar a fons i repenjar-se en la

caseta. O, més ben dit, el que va fer va ser ajupir-se i asseure's amb l'esquena recolzada a la paret del darrera, ja que la caseta grisa era baixeta. Si es quedava de peu, en Peter podia descobrir-la. I havia quedat clar que empetitir-se només ho podia fer l'Alícia. O ella mateixa quan, entre somnis, anava dins el cotxet de miss Lunatic. Gairebé no s'atrevia a respirar, allà amagada. La veritat és que era una emoció barrejada amb por. Miss Lunatic, però, ja li havia dit que davant les noves aventures sempre es passa una mica de por i que cal vèncer-la.

Es va posar en peus i va mirar la brúixola. Però, abans de recórrer les cinquanta passes que, segons els informes secrets, separaven aquell indret de la claveguera que donava accés al passadís, va aixecar la vista i va veure brillar a la llunyania, més enllà dels arbres i a l'altre banda del riu, la torxa de la Llibertat i va sentir-se tant poderosa com la pròpia deessa que la mantenia enlairada; no era el moment de defallir ni d'estar-se per contemplacions. Endavant!

La claveguera vermella aparegué de seguida, i tot just al costat, hi havia el pilar. El va palpar. Efectivament, a mitja alçada s'apreciava la ranura per on havia d'introduir la moneda verdosa. Quan la va treure de la bosseta, els dits li tremolaven. Però havia de mantenir la sang freda. Havia arribat el moment definitiu. Va tornar a guardar-se la bossa a l'escot, va ficar la moneda a la ranura i va esperar uns instants, quasi tremolant, doncs li semblava sentir un soroll de passes.

—«Miranfú!» —exclamà decidida, amb els ulls tan fixos a la claveguera que gairebé li feien mal.

I una veu colèrica va respondre a les seves esquenes, sobtant-la més del que ja n'estava:

—Si no fossis qui ets, poca vergonya, et clavava una pallissa que no oblidaries mai!

Va retirar de seguida la moneda. Però havia tingut temps de comprovar que l'invent funcionava, ja que la tapa de la claveguera havia començat a lliscar molt lentament, deixant a la seva dreta com un quart minvant d'obscuritat abismal. Així que va treure la moneda, la tapa va tornar a tancar-se.

Aleshores ella va fingir que s'havia ajupit per a fer pipí i que s'estava apujant les calces. La moneda se la va ficar dins un mitjó.

En Peter no se n'havia adonat de res. Estava massa enfeinat en subjectar-la del braç, com si tingués por de que podés tornar-se a escapar, i a insultar-la sense esma.

La va ficar de mala manera dins el cotxe, mentre ella, amb veu submissa, inventava pretextos absurds i li demanava tota mena de disculpes. Fou capaç de desplegar tan mim i astúcia, que al cap de cinc minuts ja s'havia posat en Peter a la butxaca, li preguntava per la seva filla, feia comentaris respecte als gratacels de

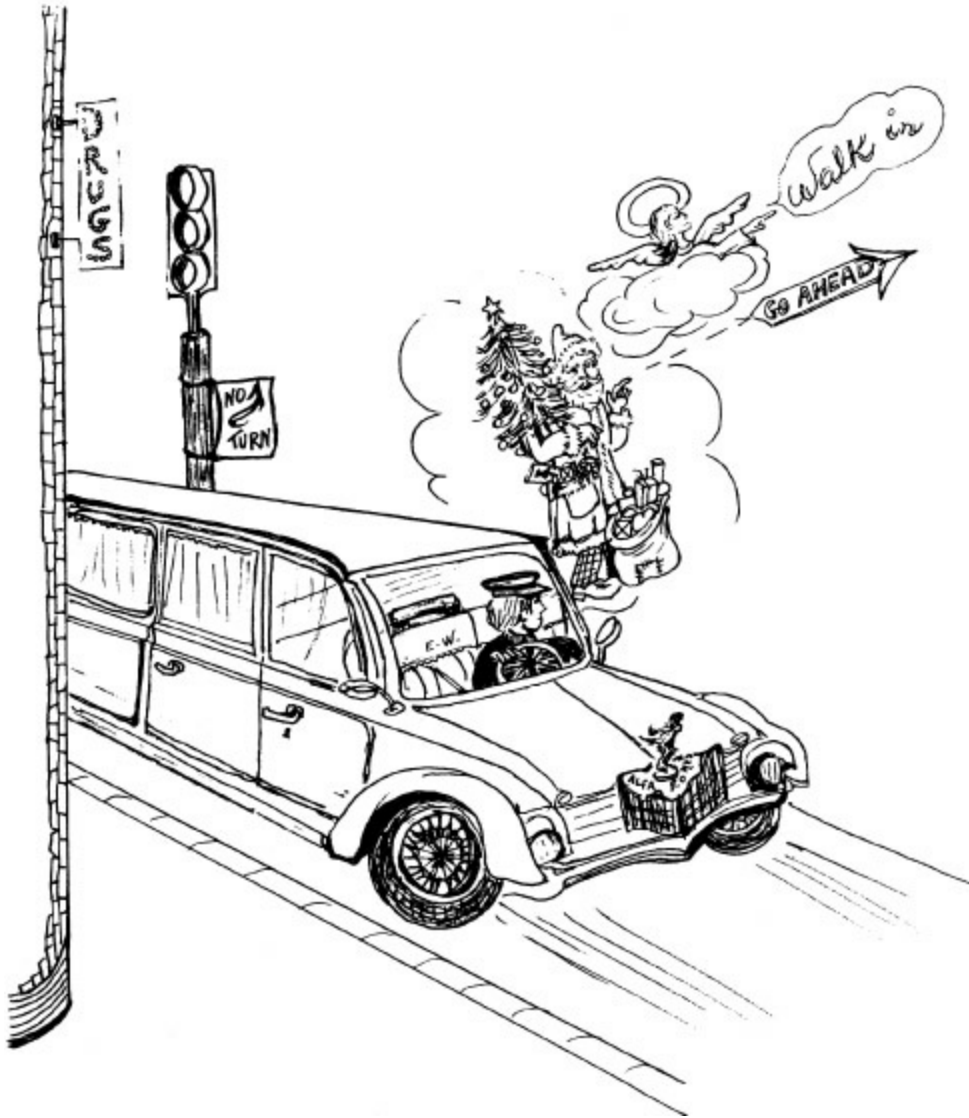
mister Woolf i, entre ells, s'havia tornat a establir una conversa més o menys amistosa.

La Sara se sentia posseïda per una particular verbositat, que no li impedia, però, atendre a les seves emocions secretes. Era com una estranya capacitat –mai abans experimentada– de parlar per una banda, pensar per una altra i fantasiejar, tot al mateix temps, com si estigués bifurcada en tres branques. S'assabentava perfectament del que en Peter li anava dient i, al mateix temps, podia escollir la seva pròpia resposta, sense deixar de sentir una alegria interior que mai no podria ni voldria –ho sabiacompartir amb ningú.

Però, alhora, pensava en l'àvia amb una lleugera preocupació i en com hauria patit la visita de mister Woolf, perquè l'àvia era molt especial i no li agradava tothom. Potser havia ficat la pota donant-li la seva direcció, sense demanar-li permís, a aquell home que, al capdavant, era un complet desconegut, per molt ric que fos i que tot indiqués que no era pas mentida.

Entre aquestes reflexions i la conversa amb en Peter, a qui, per cert, poques coses va aconseguir sostreure-li de la vida privada del seu amo, el viatge va transcórrer sense que se n'adonés.

Del que sí que va poder adonar-se'n la Sara fou de que l'aventura ja la duia ella dins de l'ànima. El que passava a l'exterior de Manhattan, a l'altra banda de la finestreta, havia deixat d'interessar-li per complet. En Peter, però, deuria agafar una autopista o alguna cosa així, ja que durant tot el camí varen circular molt de pressa. Ella va prendre's una coca-cola. Al cap de mitja hora, havien arribat a Morningside.

TRETZE

Happy end, però sense tancar

Quan en Robert, mig adormit dins la *limusine* aturada al costat d'una bossa d'escombreries, va sentir un tamborineu als vidres, va espavilar-se tot esglaiat. Però de seguida va calmar-se en reconèixer que era en Peter. Duia la gorra a la mà i els cabells rossos li brillaven sota el llum d'un fanal. Amb un gest d'interrogació, va assenyalar-li el portal del davant.

En Robert, encara una mica endormiscat, va veure que la nena vestida de vermell, a qui l'amo va acomiadar al *parking*, estava obrint la porta d'aquell portal amb una petita clau que s'havia tret de la butxaca i com s'havia donat la volta per a acomiadar en Peter amb la mà. Després la nena hi va entrar i, al llum de l'escala, que tot just acabava d'encendre's, ambdós xofers varen veure com desapareixia la seva silueta vermella com una empremta furtiva.

—Que em matin si entenc res —va dir en Peter a en Robert, que havia abaixat la finestra de la *limusine* i contemplava l'escena amb un aire somnàmbul.

—I doncs, què passa?

—Això mateix pregunto jo. Tu saps qui viu a aquesta casa?

—Ai, noi, no en tinc ni idea. Jo m'he limitat a dur a mister Woolf, que m'ha dit que potser s'entretindria una mica, i aquí porto esperant-lo des de fa tres quarts d'hora. No ho sé, seran familiars seus. Ho dic, més que res, per la nena. A tu també et tocarà esperar?

—A mi no, a mi la nena m'ha dit que ja no em necessita, que es queda a dormir a casa de la seva àvia.

—Doncs noi, a què esperes? Fes-te escàpol! Quina sort que tens!

Com a tota resposta, en Peter va donar la volta al cotxe i va demanar a en Robert que li obrís la porta per l'altre costat. Un cop assegut al seu costat, va treure un paquet de Winston i es va encendre la primera cigarreta de la nit.

—Però no havies deixat de fumar? —preguntà l'altre.

—Sí, ho estic intentant. Però hi ha dies que la tensió no es pot aguantar.

Va mirar de nou la façana del davant. Al setè pis hi havia un llum encès. Després, tot apropant-se una mica al seu company, com si li fes por que algú el sentís, va dir en to apagat i misteriós:

—Tot això és estranyíssim. Ni la nena ni la vella són família seva, no li són res.

—Ai, fill —s'atabalà en Robert—, ja té raó la teva dona quan diu que hauries

d'escriure guions de cinema. A quina vella et refereixes?

–A l'àvia de la nena, a la que viu allà. Tu l'has vista?

–Jo no. Com vols que l'hagi vista? Per què ho dius?

–Per saber com és, quina fila fa. Au, va, no em diguis que no és estrany que l'amo, que mai surt, ara vulgui, de sobte, venir a aquest barri a visitar a una gent que no coneix de res. I, a més a més, ell en un cotxe i la nena en un altre...

–Bé –va admetre en Robert–, això sí que és xocant, però pel que fa a la resta, jo no ho trobo tant misteriós. Si no són familiars seus, seran uns antics amics, tant se val...!, que s'hauran trobat amb alguna dificultat. Ja saps que l'amo és generós. I ara més que mai, que és Nadal...

En Peter se'l mirava amb superioritat, com qui es sorprèn de la ingenuïtat aliena.

–Tu, és que sempre busques els tres peus al gat –va continuar en Robert–. A més a més, com saps que no són família?

–Ni família ni amics. M'ho ha dit la nena. Precisament m'ha intentat estirar de la llengua respecte a assumptes de l'amo, preguntant-me si em semblava bona persona. Demanant-me informes, a mi!

Els ulls d'en Robert van il·luminar-se amb una espurna d'intriga per primer cop.

–Escolta'm, què estrany sembla tot plegat!

–És clar! No t'ho estic dient? A la nena l'ha vista avui per primer cop a Central Park, i amb l'àvia no hi ha parlat mai a la vida...

–Potser s'ho inventa –va aventurar en Robert.

–Doncs si s'ho inventa, encara m'ho pintes més estrany.

Mentre a dintre de la *limusine* número dos es mantenia aquesta conversa furtiva, la Sara Allen, no menys furtivament, havia arribat al setè pis i havia obert la porta de casa de la seva àvia amb una volta silenciosa de clau. Sense saber per què, va pensar: «Encara és dissabte». I li va semblar estranyíssim.

Si no fos perquè a aquestes alçades del dissabte duia l'ànima tan carregada d'emocions, aquesta manera d'entrar a la casa de Morningside, de nit i d'amagatotis (tot i deixant de banda el detall d'haver arribat en una *limusine*), li hagués semblat una escena de somni. I és que havia somiat tants cops que entrava de nit i sense la companyia de ningú a la casa de Morningside!

La porta no havia fet cap soroll. Va aturar-se al vestíbul i va contenir la respiració. De la sala d'estar, sobre un fons de música suau, se sentia una remor de riures i xiuxiueigs.

La Sara, així que anava avançant pel passadís, s'adonà que estava trepitjant el feix de llum tènue que sortia de la porta de la sala d'estar, com si fos un camí

d'esperança que calgués seguir entre les tenebres. Es va apropar i va treure una mica el cap per la ranura de la porta.

L'àvia, vestida de verd, girava en braços del Dolç Llop, als sons d'*Amado mio*, que sonava pel *pick-up*. De tant en tant inclinava el cap enrere i la seva parella se li apropava a l'orella i li deia quelcom que la feia riure. Damunt la tauleta hi havia una botella de xampany oberta i dues copes a mig omplir. Repapat a la seva butaca, el gat Cloud dormitava.

La Sara va retrocedir tan cautelosament com havia avançat. Va aturar-se uns instants, recolzada a la paret, i es va abraçar a sí mateixa, creuant els braços per davant i deixant anar les mans per les seves pròpies espatlles. Amb els ulls tancats, escoltava extasiada els sons d'aquella música entre dolça i picant, i sentia bategar el seu pit tremolós. Mister Woolf era una mica més alt que l'àvia. I no era veritat que ballés malament. Es va sentir envaïda per un defalliment, una mena de llanguiment que li baixava per les cames.

Van ser només uns instants. De seguida va reaccionar. La seva intuïció li deia que, ella, allà, estava molestant, i compregué aleshores que no era convenient que la descobrissin. Així doncs, es va dirigir amb decisió cap a la sortida.

Després, quan havia tancat un altre cop la porta, havia encès el llum i estava esperant l'ascensor de baixada, se'n va adonar que no sabia on anar. L'escena contemplada li havia produït una felicitat indescriptible, però era com si l'hagués vist al cinema. Ara s'havia acabat la pel·lícula. Havia estat preciosa. Però eren coses que no li havien passat a ella. Es sentia com expulsada del paradís.

Al sortir de l'ascensor, es van apagar els llums del portal. Va baixar a les palpenes els quatre graons de marbre brut i desgastat que conduïen a la porta del carrer. No volia tornar a encendre el llum; preferia explorar des de dins, sense ser vista, els perills que podia trobar-se a fora. Per què tenia clara una cosa: estava decidida a fugir.

Pel vidre, protegit amb uns ferros en forma de creu, va veure les *limusines* aparcades una davant de l'altra, a la vorera del davant. Al seient davanter de la primera *limousine* va distingir la silueta d'ambdós xofers. La Sara li havia dit a en Peter que marxés, que ella ja no el necessitava, però, pel que semblava, l'home encara no tenia ganes d'anar-se'n a dormir. Potser li passava el mateix que a ella. La migdiada per la Cinquena Avinguda li havia deixat el cap ben despert.

De sobte va recordar a miss Lunatic, a qui, entre unes coses i altres, tenia oblidada des de feia força estona. Aparegué davant d'ella amb total nitidesa, envoltada de petits raigs de llum, tal i com l'havia vista al metro mentre plorava sense saber quina decisió prendre i va aixecar la mirada, des de les sabates gastades que s'havien aturat davant de les seves fins a aquell rostre bondadós que li somreïa sota el barret. Potser ara l'estava mirant.

«Encara que no em vegis, jo no me'n vaig –li havia dit al acomiadar-se–,

sempre seré al teu costat.»

La Sara es va ajupir per tocar-se el mitjó. Molt nerviosa, se'ls va furgar durant uns instants amb els dits ficats entre les seves malles blanques i la pell del turmell, fins a arribar a la planta del peu; estava molt angoixada. Fins allà havia lliscat la moneda màgica! Menys mal, quin mal tràngol! Miranfú! Mira que si l'hagués perdut.

Els seus llavis dibuixaren un somriure de felicitat. Acabava d'adonar-se'n que una mena de llumet se li encenia per dins el cap com si es tractés d'una bombeta dibuixada a un núvol d'un còmic. Havia pres la seva decisió.

Va ficar la clau al pany del portal i el va obrir ben a poc a poc. El fred del carrer va esdevenir per a ella com una glopada d'estímul. Estava espaviladíssima. Ara només calia esquivar en Peter, que no era més que un destorb per els seus propòsits, tal i com havia quedat palès.

Així, doncs, ajupint-se per darrera els cotxes que hi havia aparcats a la vorera d'enfront les *limusines*, aferrada alguns trams darrera els contenidors de brossa, va aconseguir arribar, a través de terrabuits i carrerons, al pendent que, partint de Morningside Park, voreja la façana sud de Sant Joan el Diví. Va pensar vagament que per aquells barris, potser no massa lluny d'allí, va existir una llibreria que ella mai no va arribar a conèixer: El Regne dels Llibres.

El taxista que es va aturar a Amsterdam Avenue per atendre els senyals aparatosos d'aquella nena vestida de vermell, marxava cap a casa. Però, malgrat que als seus seixanta anys ja no hi havia a Manhattan res que el sorprengués, una curiositat superior a ell li havia fet frenar en sec. El carrer, per aquell tram, estava gairebé desert.

—Cap a on vas? —preguntà, tot baixant la finestreta, i observant la nena de dalt a baix.

—A Battery Park! —fou la resposta clara i contundent de la criatura, alhora que agafava la maneta i obria la porta groga del taxi.

L'home va posar en marxa el taxímetre i la va tornar a mirar abans d'arrancar. Ella s'havia posat còmode, amb una actitud desafiant i segura, totalment impròpia de la seva edat.

—Perquè em ve de camí —comentà el taxista—. Perquè si no, a aquestes hores...

—Me n'alegro que li vingui de camí —respongué la nena serenament—. Per a mi també ha estat una gran sort.

El taxista es va abstenir de fer més comentaris. Però no podia deixar de mirar-la de tant en tant pel mirall retrovisor, atent a qualsevol dada que pogués revelar la seva identitat. No tenia per costum molestar als seus viatgers amb cap pregunta. Però, els gests exactes i tranquils d'aquella estranya passatgera el sumien en la més gran perplexitat. Semblava completament aliena a tot allò que es pogués desenvolupar al seu voltant. Algun cop mirava un plànol que duia

desplegat al seient del costat, tot il·luminant-lo amb una petita llanterna. Altres vegades furgava a la bossa de ras i lluentors de la qual havia tret la llanterneta. D'altres es quedava extàtica mirant un punt invisible. Però en cap moment s'esborrava del seu rostre un somriure que semblava transfigurar-la.

Va ser un trajecte totalment silenciós. Però quan estaven arribant a prop del seu destí, el taxista, vencent una tímidesa que no li era precisament habitual, es va atrevir a girar el cap, aprofitant un semàfor, i a preguntar:

–On vols que et deixi, maca?

–Per allà, prop de l'estació del ferry. No fa falta que hi arribi.

–Però el ferry, a aquestes hores, no funciona –comentà el taxista–. No ho saps?

–Sí, és clar, ja ho sé.

–I doncs...?

–I doncs, què? –respongué la nena, tallant.

–Que què se t'ha perdut a tu a aquestes hores a Battery Park?

–Podria contestar-li que és assumpte meu. Però ja que li produeix tanta curiositat, li diré que he quedat amb una amiga.

Quan el taxi es va aturar, la nena va consultar el preu de la carrera al taxímetre i va deixar anar uns bitlles arrugats al buc ovalat de metall incrustat a la vidriera de separació. Immediatament, va obrir la porta i va arrencar a córrer.

–Però sobren molts diners! –exclamà el taxista baixant la finestreta.

La nena es va aturar a l'entrada del parc i el va mirar somrient, mentre li feia adéu amb la ma.

–Quedi's amb el canvi! Són vils paperots!

El taxista, mentre la mirava desaparèixer corrent entre el fullatge com una fletxa, es quedà dient en veu baixa, com si mastegués...:

–El que m'estranya és que no hi hagi més crims dels que hi ha. Mira que deixar sortir sola a aquestes hores a una nena d'aquesta edat! No sé en què estaran pensant els seus pares.

La Sara, abans d'introduir novament la moneda a la ranura del pilar de la claveguera, va recordar una cosa. No havia llegit, encara, el paperet que li havia donat miss Lunatic. Li va dir que se'l llegís quan fos al llit. Però, a saber on acabaria dormint aquella nit. Així que va seure a terra i es va treure el paparet de la bossa. Era un paper de color malva, però molt més gran que el que havia tret del pastisset que li havien posat de postres el dia del seu aniversari, aquell paper on hi deia que millor era estar sol que mal acompanyat. Es quedà uns instants paralitzada. Ahir! Però, el seu aniversari havia estat ahir? Bé, resultava increïble. El millor era no pensar-hi més.

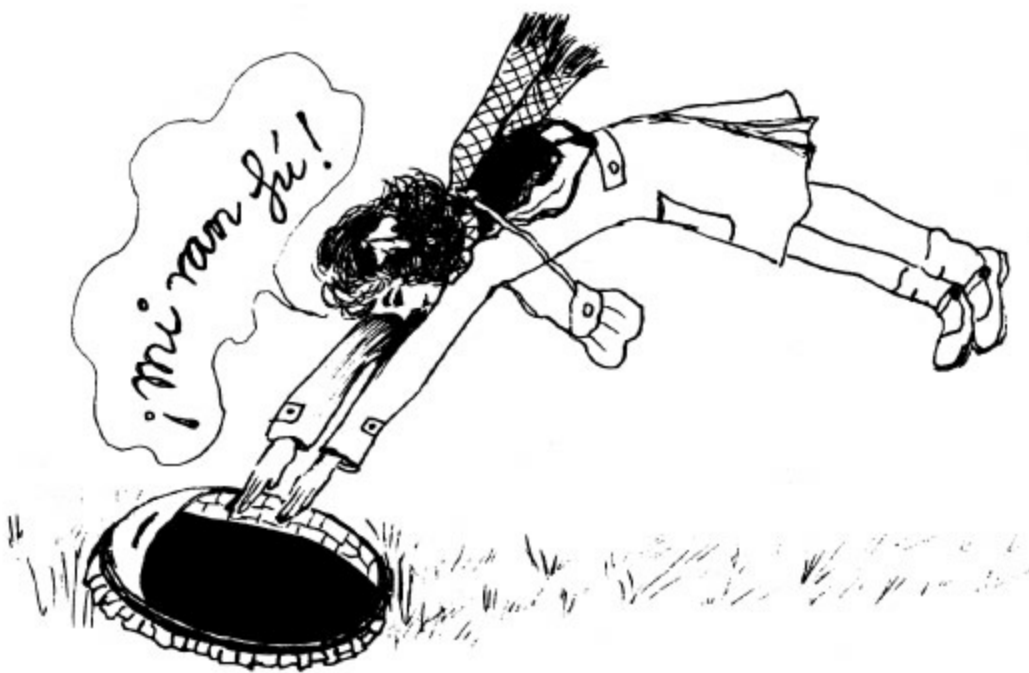
Va desplegar el missatge i el va llegir a la llum de la petita llanterna. Deia:

No et vaig fer ni celestial ni terrenal
ni mortal ni immortal, amb la fi de
que fossis lliure i sobirà artífex
de tu mateix, d'acord amb el teu disegni.

I, a sota, entre parèntesis, hi deia: (Pico della Mirándola, Juan: Filòsof renaixentista italià, aficionat a la màgia natural. Va morir als 31 anys.).

Va ficar la moneda a la ranura, va dir «Miranfú!», es va descórrer la tapa de la claveguera i la Sara, estenent els braços, es va llançar al passadís, immediatament empassada per una corrent d'aire temperat que la duia a la Llibertat.

Nova York, 28 d'agost de 1985
Madrid, 28 de febrer de 1990 (dimecres de cendra)

Esta obra ha sido publicada con la ayuda de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas del Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.

Título original: *Caperucita en Manhattan*

Edición en formato digital: julio de 2012

© Herederos de Carmen Martín Gaité, 2000

© De la traducción, Ana María Moix, 2003

© Ediciones Siruela, S. A., 2003, 2012

c/ Almagro 25, ppal. dcha.

28010 Madrid.

Diseño de la cubierta: Ediciones Siruela

Todos los derechos reservados. Cualquier forma de reproducción, distribución, comunicación pública o transformación de esta obra sólo puede ser realizada con la autorización de sus titulares, salvo excepción prevista por la ley. Diríjase a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necesita fotocopiar o escanear algún fragmento de esta obra.

ISBN: 978-84-9841-967-2

Conversión a formato digital: Newcomlab, S.L.

www.siruela.com

Índice

LA CAPUTXETA A MANHATTAN	4
PRIMERA PART. SOMNIS DE LLIBERTAT	7
U. Dades geogràfiques d'algun interès i presentació de la Sara Allen	9
DOS. Aurelio Roncali i El Regne dels Llibres. Les farfanies	14
TRES. Viatges rutinaris a Manhattan. El pastís de maduixa	24
QUATRE. Evocació de la Gloria Star. Els primers diners de la Sara Allen	33
CINC. Festa d'aniversari al xinès. La mort de l'oncle Josef	43
SEGONA PART. L'AVENTURA	50
SIS. Presentació de miss Lunatic. Visita al comissari O'Connor	52
SET. La fortuna del Rei dels Pastissos. El pacient Greg Monroe	60
VUIT. Trobada de miss Lunatic amb la Sara Allen	70
NOU. Madame Bartholdi. Un rodatge de cinema frustrat	77
DEU. Un pacte de sang. Dades sobre el plànol per a arribar a l'Illa de la Llibertat	87
ONZE. La Caputxeta a Central Park	95
DOTZE. Els somnis d'en Peter. El passadís subaquàtic de madame Bartholdi	103
TRETZE. Happy end, però sense tancar	114
CRÈDITS	120